

Министерство на околната среда и водите

**Регионална инспекция по околната среда и водите
гр. Смолян**

**Регионален доклад
за състоянието на околната среда
през 2021 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

	страница
<i>СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ</i>	3
<i>I. ВЪВЕДЕНИЕ</i>	5
<i>ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ</i>	5
<i>II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА</i>	8
<i>II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ</i>	8
<i>II.2. ВОДИ</i>	12
<i>II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ</i>	53
<i>II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ</i>	57
<i>III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ</i>	
<i>III.1. ОТПАДЪЦИ</i>	70
<i>III.2. ШУМ</i>	80
<i>III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ</i>	80
<i>III.4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ</i>	85
<i>IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ</i>	90
<i>V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ</i>	97
<i>VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ</i>	107
<i>VII. ПРИЛОЖЕНИЯ</i>	112

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

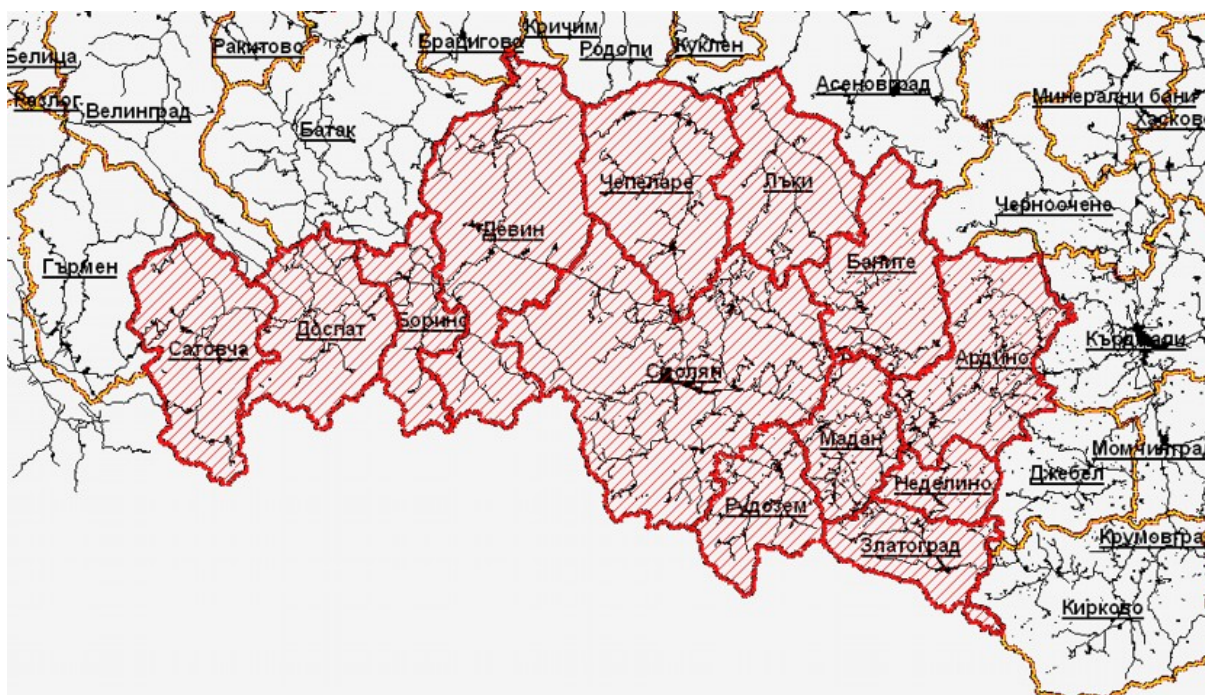
- АБ - Асфалтова база
- АИС - Автоматична измервателна станция
- БД ЗБР – Благоевград – Басейнова дирекция Западнбеломорски район с център Благоевград
- БД ИБР – Пловдив – Басейнова дирекция Източнбеломорски район с център Пловдив
- БИ – Биотичен индекс
- БПК₅ - Биологична потребност от кислород за 5-денонощия
- БО – Битови отпадъци
- ГДОС – Годишен доклад по околна среда
- ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води
- ГФ – Горски фонд
- ДБ – Държавен бюджет
- ДДС – Държавно дивечовъдно стопанство
- ДЛ – Държавно лесничество
- ДОВОС – Доклад по оценка на въздействието върху околната среда
- ЕО – Екологична оценка
- ЕС – Европейски съюз
- ЗМ – Защитена местност
- ЗОЗЗ – Закон за опазване на земеделските земи
- ЗОПОЕЩ - Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
- ЗРА – Закон за рибарството и аквакултурите
- ЗТ – Защитена територия
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците
- ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда
- ИУЕЕО – Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
- ИУМПС – Излезли от употреба моторни средства
- ИО – Инертни отпадъци
- ИЕО – Индивидуални емисионни ограничения
- КАВ – Качество на атмосферния въздух
- КФС Рожен – Комплексна фонова станция РОЖЕН
- ЛОС – Летливи органични съединения
- МАС - Мобилна измервателна станция
- МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
- МВЕЦ – Малка водоелектрическа централа
- МЗ – Министерство на здравеопазването
- МЗХГ – Министерство на земеделието, храните и горите
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МРО – Масово разпространени отпадъци
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МС – Министерски съвет
- НО – Неопасни отпадъци
- НУБА – Негодни за употреба батерии и акумулатори
- НПО – Неправителствена организация
- НПУО – Национален план за управление на отпадъците
- НСМ – Национална система за мониторинг
- ОО – Опасни отпадъци
- ОЧЦМ – Отпадъци от черни и цветни метали

- ОбС – Общински бюджет
- ОбА – Общинска администрация
- ОВОС – Оценка на въздействие върху околната среда
- ПО – Промислени отпадъци
- ПАМ - Принудителна административна мярка
- ПДК – Пределно допустими концентрации
- ПЗ – Природна забележителност
- ПКЗНБАК – Постоянна комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи
- ППЗГ – Правилник за приложение на закона за горите
- ППЗЛОД – Правилник за прилагане на закона за лова и опазване на дивеча
- ПС – Пречиствателно съоръжение
- ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
- ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
- РЗ – Разрешително за заустване
- РЗИ – Регионална здравна инспекция
- РИОСВ – Смолян – Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян
- РЛ – Пловдив – Регионална лаборатория Пловдив
- РЛ – Смолян – Регионална лаборатория Смолян
- РДГ – Смолян – Регионална дирекция по горите Смолян
- РКС – Районен кооперативен съюз
- РШ – Ревизионна шахта
- СПСОВ – Селска пречиствателна станция за отпадни води
- СО – Строителни отпадъци
- ТБО – Твърди битови отпадъци
- УБП – Улавяне на бензинови пари
- ФПЧ₁₀ – Фини прахови частици под 10 микрона
- ХХ – Хвостохранилище

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на настоящия доклад е да предостави на всички заинтересовани страни наличната, обработена, обобщена и анализирана в РИОСВ – Смолян информация за състоянието на околната среда през 2021 година. Докладът съдържа данни и от други специализирани органи, с цел подпомагане на регионалните и местните власти, при вземане на решения в областта на околната среда. Чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики се постига устойчиво развитие на териториалните общности.

Основни данни за територията контролирана от РИОСВ - Смолян

Територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се намира в Южна България и е разположена в централната част на Родопите. Граничи с областите Пловдив, Пазарджик, Кърджали и Благоевград. На юг, границата съвпада с държавната граница на Република Гърция. Връзката с Гърция се осъществява през ГКПП Златоград – Термес, наричан и Златоград – Ксанти, разположен югозападно от Златоград, на 3,5 км от гръцкото село Лъджа отвъд границата. Другият Граничен контролно-пропускателен пункт "Рудозем – Ксанти", който предстои да бъде отворен е завършен от българска страна, като се очаква доизграждането му от гръцка страна до края на 2022 г.

Териториалният обхват на инспекцията, включва област Смолян, със съответните общини - Смолян, Златоград, Мадан, Рудозем, Баните, Чепеларе, Борино, Дефин, Доспат, Неделино, община Лъки към област Пловдив, община Садовча към област Благоевград и община Ардино към област Кърджали. В 13-те общини, броят на населените места е 307. Населението по данни от ГД "ГРАО" към 15.12.2021 г. по постоянен адрес е 169 747 (по настоящ адрес 128 160) жители.

Релефът на територията е с подчертан планински характер, което дава отражение върху цялостното социално-икономическо, селищно и инфраструктурно развитие. Релефът включва заравнени планински била, гористи склонове, обширни ливади и поляни, които постепенно се спускат към котловини и речни долини.

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

През региона на инспекцията протичат много реки, като по-големите са: Арда, Въча, Чепеларска, Върбица, Черна, Давидковска, Малка Арда, Дефинска и Доспатска. На реките

Доспатска и Въча са изградени едни от най - големите язовири в България: „Доспат”, „Въча” и „Цанков камък”. Наличието на тези водоеми, обуславя развитие на туризма и спортния риболов, като това в последните години е особено показателно за град Доспат, област Смолян.

Регионът е богат на минерални и термоминерални води, от които по - големи са: термоминерално находище „Беден”, термоминерално находище „Ерма река”, находища на минерални води „Михалково” (естествено газирана вода), „Девин”, „Лъджа” (Баните) и „Настан” (последното, все още не се експлоатира). Водите от находищата на „Девин” и „Михалково” се бутилират и разпространяват в търговската мрежа, а на „Беден” и „Лъджа” се ползват в балнеолечебни центрове.

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян, в по-голямата си част основно е горска (гори и други залесени земи) и не е богата на земеделски земи – представени предимно от открити пространства (ливади и пасища). Горите и другите залесени земи покриват повече от 60 % от териториалния обхват на инспекцията, което я прави един от най-богатите на гори региони в страната, по-голямата част от които са иглолистни гори от обикновен смърч, бял бор, обикновена ела, черен бор и др., следвани от смесени иглолистни такива и широколистни букови насаждения, габър, дъб, трепетлика, горун, и др. Освен, че осигуряват дървен материал и дървесни продукти, горите са дом на много екосистеми и дом на основна част от биологичното разнообразие, като осигуряват подходящи местообитания за развитието на голям брой растителни и животински видове, включително и птици. Техните екосистемни услуги допринасят за човешкото здраве и благополучие чрез регулиране на водата, осигуряване на храна, лекарства и материали, намаляване и контрол на риска от бедствия, стабилизиране на почвата и контрол на ерозията, пречистване на въздуха и водата и като естествен дом за отдих и учене.

Горите със своята всеобщо призната функция да абсорбират въглероден диоксид от атмосферата, помагат за овладяване на промените в климата, както и способстват за смекчаване и адаптиране към въздействията от неговото изменение. Горските територии създават един природен потенциал за активна туристическа дейност, както и определят интереса, възможностите и насоките на стопанската дейност в региона - основно в направление гори, горски територии, горско стопанство и горски сектор. Съществуват благоприятни условия за развитие и използване на горските ресурси за дърводобив, дървообработка и дървопреработка, въвеждане на нетрадиционни източници на енергия, различни форми на природен туризъм и др. Регионът е със силно развито горско стопанство и лесничейство. Горите играят важна роля за съхраняването биологичното разнообразие и са източник на различни странични ползвания (събиране на гъби, билки, диворастващи горски плодове и др.).

Природо-географските характеристики на региона, определят наличие на неокрупнени земеделски участъци, в които се развиват сравнително малки земеделски стопанства, в направления – растениевъдство (картофопроизводство, трайни насаждения и др.) и животновъдство, в т.ч. и пасищно отглеждане на автохтонни породи животни, както и стопанисване и ползване на естествени ливади, пасища, мери.

Физико-географските, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на региона, обуславят едно сравнително голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения.

С цел осигуряване на дългосрочно опазване и съхраняване на най-ценните и застрашени видове, местообитания и природни образувания, в териториалният обхват на РИОСВ – Смолян, има обявявани общо 61 защитени територии, от които 4 резервата, 4 поддържани резервата, 27 защитени местности, 26 природни забележителности, както и цели или части от 9 защитени зони по НАТУРА 2000 – 4 по Директивата за местообитанията и 5 по Директивата за птиците.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – СМОЛЯН

Адрес: ул. "Дичо Петров" № 16, пк. 99, гр. Смолян
e - mail: riosv-smolyan@mbox.contact.bg, <http://smolyan.riosv.com>

Пощенски код: 4700, Телефонен код: 0301

Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян

- Директор - 60113;
- Директор на дирекция „Контрол и превантивна дейност“ - 60107;
- Директор на дирекция „Административно, финансови и правни дейности“ - 60104;
- Дежурен телефон, информация и офис “Комплексно обслужване“ – 60100; 0885-860231;
- Факс - 60119;
- Главен юрисконсулт – 60116;
- Каса и „Човешки ресурси” – 60761, 60105;
- Началник отдел „Превантивна дейност“ - 60768;
- Експерти направление “Превантивна дейност” – 60114;
- Експерти направление “Биоразнообразие, защитени територии, Натура 2000” – 60117;
- Експерт „Специализирани регистри“ – 60115;
- Началник отдел “Контрол на околната среда” - 60108;
- Експерти направление “Води” – 60765; 60766;
- Експерти направление “Отпадъци” – 60110, 60127, 60762;
- Експерти направление “Въздух” – 60106, 60109;
- Експерт направление „ОХВ и Комплексни разрешителни“ - 60764.

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Съгласно утвърденият от министъра на околната среда и водите списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), област Смолян е в РОУКАВ-Югозападен. Предвид изискванията на чл.11, Приложение № 6 от Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 58/2010 г.), АИС - Смолян е градски фонов/транспортен пункт, разположен в застроената част на града - площадката на Регионална библиотека - Смолян. Обхватът на АИС – Смолян, съгласно утвърдената класификация е 100 м – 2 км, като градски фонов и 10-15 м, като транспортен пункт.

На територията на инспекцията се намира и Комплексна Фонова Станция /КФС/- “Рожен”. Функционирането на станцията дава възможност да се получава пълна, обективна и комплексна информация за състоянието на компонентите и обектите на околната среда на фоново ниво. Целта е да се осигури провеждането на системни и комплексни наблюдения на компонентите на околната среда в райони, с малки антропогенни въздействия. Нивото на фоновото замърсяване и динамичното му изменение е важна първична информация, необходима за оценка и прогноза на състоянието на околната среда, а оттук за създаване на екологични норми за допустимо антропогенно натоварване и разработване на стратегии на национално и международно ниво.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

В АИС - Смолян се извършват измервания за определяне нивата на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/. Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект, зависи главно от размера и химичния състав на суспендираните прахови частици. Основни източници на прах са промишлеността, транспорта, енергетиката и битовото отопление. През отоплителния сезон на локално ниво, основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди и течни горива в бита и зимното опесъчаване. Причина за значителният брой превишения през зимния сезон, са географското разположение на града, специфичните метеорологични условия /ниска скорост на вятъра, наличие на инверсии и др./ и невъзможност за разсейване на атмосферните замърсители.

Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

Нормите за нивата на ФПЧ₁₀, както и допустимият брой на превишенията за една календарна година в българското законодателството са:

Наредба №12 на МОСВ и МЗ към ЗЧАВ (ДВ, бр.58/2010г.)			
Средноденонощна норма (СДН) за опазване на човешкото здраве			
Прагова стойност (ПС)		допустим брой превишения (през годината)	период на прилагане
СДН	50 µg/m ³	35	от 01.01.2009 г.
Средногодишна норма (СГН)			
СГН	40 µg/m ³	Не се допуска превишение	от 01.01.2009 г.

Основните съкращения и термини при оценка на качеството на атмосферния въздух /КАВ/ са, както следва:

Пределно допустимите концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух - определят се като максимално еднократна, средноденонощна и средногодишна концентрация, а именно:

- Максималната еднократна пределно допустима концентрация за определен замърсител е допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденонощната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция;
- Средногодишната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в течение на едногодишна експозиция.

Максималната еднократна концентрация е най-високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

Средноденонощната концентрация е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани няколкократно през денонощието, или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

Средногодишната концентрация е средната аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

- *ПС за СЧН* – прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 час);

- *ПС за СДН* – прагова стойност за средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (24 часа);

- *СГН* – средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 година).

В таблицата по-долу са дадени пунктовете на територията на РИОСВ-Смолян, контролираните замърсители и регистрираните концентрации през 2021 г.:

Замърсител	ФПЧ ₁₀	Pb aer.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As aer.	Cd aer.	Ni	ФПЧ 2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове:															
1.АИС-Смолян	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.КФС-Рожен	да	да	да	да	-	-	да	-	да	да	да	да	да	да	да
Пунктове с регистрирани концентрации над ПС на СДН:															
1.АИС-Смолян	да-48 пъти														
2.КФС-Рожен	не														
Пунктове с регистрирани концентрации над СГН:															
1.АИС-Смолян	1бр. 32,29														

Забележка: На територията на РИОСВ-Смолян не се измерва максимално еднократна концентрация.

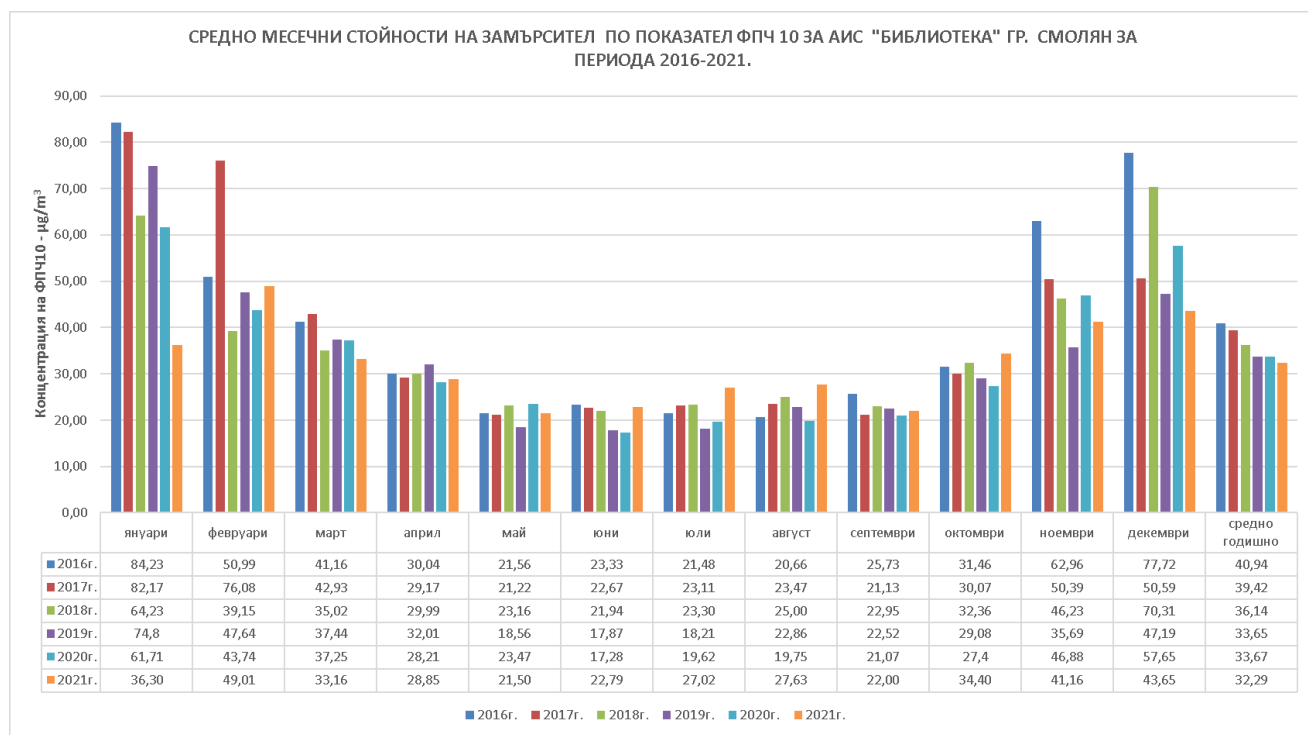
На АИС - Смолян през 2021 г. са извършени 345 измервания за ФПЧ₁₀, от които наднормените стойности са 48 бр. или 14 % от всички анализи. Наднормените стойности по месеци са, както следва: през м. януари – 8 бр.; м. февруари – 15 бр.; м. март – 2 бр.; м. юни – 3 бр.; м. юли – 1 бр.; м. октомври – 1 бр.; м. ноември - 9 бр. и м. декември - 9 бр.

При анализ на резултати за годината е видно, че наднормените стойности за ФПЧ₁₀ са през зимните месеци, като през месеците – януари, февруари и декември, месечната концентрация е над 40 µg/m³.

Високите стойности през месеците януари, февруари и декември увеличават, както средногодишна концентрация на ФПЧ₁₀, така и допустимият брой превишения за една календарна година. Натрупаните данни за периода 2009-2021 г. дават възможност да се прецени, че резултатите са сравними и варират около очакваните стойности. Също така през последните няколко години се наблюдава понижаване на средногодишните стойности по показател ФПЧ₁₀, както и на дните със средноденонощни превишения.

Средногодишната стойност за АИС „Смолян“ за 2021 г. е 32,29 µg/m³, при норма 40 µg/m³.

По-долу на графиката са показани средните месечни стойности на замърсител ФПЧ₁₀ за АИС - Смолян за периода 2016-2021г.

Максималните стойности на КФС „Рожен“ през зимата се отчитат с от 1 до 3 дни по-късно от АИС „Смолян“. През лятото тенденцията е високите стойности да се установяват на КФС „Рожен“, а после в АИС „Смолян“, което води до извода, че има пренос на замърсител.

За намаляване нивата на замърсителите, през 2021 г. община Смолян е актуализирала и изпълнява Общинска програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ, с план за действие 2021-2025г., приета с Решение №418/21.01.2021 г. на Общински съвет – Смолян.

Източници на емисии на територията на РИОСВ-Смолян

- Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници;

През 2021 г. са извършени 57 бр. проверки на обекти, източници на емисии по Наредба №1/2005 година. От тях 42 бр. са планови и 15 бр. извънредни. При плановите проверки не са установени нарушения на нормативната уредба. В годишния график за контролни емисионни измервания са включени 6 обекта. Извършени са измервания на 5 обекта, като на един обект е извършено измерване в 2 пробоотборни точки.

В годишния график за контролни емисионни измервания са включени 8 обекта, като са извършени измервания на 6 обекта. На обект - сушилен в Цех за производство на дървени пелети, находящ се в гр. Смолян, експлоатирана от „АРС-Екодизайн“ ЕООД не е

извършено измерване, тъй като не е монтирана сушилната инсталация към линията за производство на пелети. На обект – сушилна инсталация за мелене и сушене на дървени стърготини, талаш и трици към Цех за производство на дървени пелети, находящ се в гр. Чепеларе, експлоатирана от „Секвоя“ ЕООД не е извършено измерване, поради аварирала горивна инсталация по време на измерването.

Извършени са контролни емисионни измервания на следните обекти:

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в гр. Чепеларе, общ. Чепеларе, експлоатирана от „Йола“ ЕООД - гр. Чепеларе;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в с. Смилян, общ. Смолян, експлоатирана от „Юри Захариев 77“ ООД - гр. Смолян;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в с. Буково, общ. Мадан, експлоатирана от „Визьор“ ООД - гр. Хасково;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в с. Сатовча, общ. Сатовча, експлоатирана от „Български енергийни решения“ АД - гр. София;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в с. Сатовча, общ. Сатовча, експлоатирана от „Доспатлес“ ЕАД - гр. Доспат;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в с. Сатовча, общ. Сатовча, експлоатирана от ЕТ „Сузана Шекирова-Джеват Шекиров“ – с. Сатовча;

При извършените измервания на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух не са установени нарушения.

- *Контрол на обекти в обхвата на Наредба за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации;*

През 2021 г. са извършени 2 бр. планови проверки, като от извършените проверки не са установени нарушения.

- *Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини;*

През 2021 г. са извършени 18 бр. проверки на 18 обекта по Наредба № 16/1999 г. за съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители;*

През 2021 г. са извършени 18 бр. проверки на 18 обекта по Наредба № 7/2003 г. за ЛОС, включени в регистъра по чл. 30л от ЗЧАВ. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители;*

През 2021 г. са извършени 7 бр. проверки на 7 обекта по Наредбата за ограничаване на емисиите на ЛОС при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой;*

На територията на инспекцията има 490 действащи инсталации с над 3 кг фреон и/или с над 5 t/CO₂ e.q в 78 обекта. През годината са проверени инсталациите в 52 обекта. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол по изпълнение на условията в разрешителните за емисии на парникови газове;*

На територията на РИОСВ-Смолян, няма обекти с разрешителни за емисии на парникови газове.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Смолян

През 2021 г. измерената средногодишна стойност на ФПЧ₁₀ от АИС „Смолян“ е 32,29 µg/m³ при норма 40 µg/m³. Основен замърсител по показател ФПЧ₁₀ е битовото отопление, интензивния транспорт и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните, преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

II.2. ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

РИОСВ - Смолян осъществява контрол по компонент "води" на територия, попадаща в обхвата на две басейнови дирекции:

- „Източнобеломорски район“ - Пловдив с общините Смолян, Ардино, Баните, Борино, Девин, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе и реките Арда, Черна, Върбица, Неделинска, Маданска, Елховска, Чепинска, Малка Арда, Давидковска, Ардинска, Уваджик, Въча, Девинска, Чепеларска, Джурковска, Манастирска, Юговска и притоци;

- „Западнобеломорски район“ - Благоевград с общините Доспат и Сатовча и реките реки Доспатска, Караджа дере (Сърнена), Сатовчанска Бистрица, Осинска, Жижовска и притоци.

През 2021 г. е осъществяван емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни тела, притоци на реките Арда, Марица и Места, преминаващи през територията, контролирана от РИОСВ - Смолян.

Контролът по опазване чистотата на водите и водните обекти, включва:

- Емисионен контрол на обекти, заустващи в повърхностни водни тела, в съответствие с издадени Разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води по чл.46, ал.1, т.3 от Закона за водите и Заповед № РД-970/07.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите, с утвърден списък на емитерите;

- Контрол по изпълнението на условия, поставени в издадените разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води и контрол на основните емитери, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водоприемници;

- Състояние на локални пречиствателни съоръжения за промишлени отпадъчни води;

- Състояние и правилна експлоатация на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места;

- Канализационни системи на населените места;

- Извършване на проверки и изготвяне на отговори, във връзка с постъпили сигнали и жалби за замърсяване на водни обекти;

- Контрол при аварийни ситуации и залпови изпускания във водни обекти;

- Изготвяне на санкции при констатирани замърсявания чрез прилагане разпоредбите на чл.69 от ЗООС и Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения;

- Проверка по изпълнение на дадени предписания;

- Проверка по изпълнение на условията, поставени в решения по ОВОС;

- Изготвяне на доклади за извършени комплексни проверки на обекти, включени в плана за контролната дейност на РИОСВ.

Извършвани са проверки за изпълнение на изискванията, поставени в разрешителните за заустване и по условията на издадени Комплексни разрешителни, в т.ч., спазване на индивидуалните емисионни ограничения и изпълнение на плана за собствен мониторинг на отпадъчните води.

За констатирани нередности са давани предписания, като са извършвани проверки за тяхното изпълнение. При установени нарушения са налагани административни наказания.

2. Опазване на повърхностните води

2.1. Характеристика и мониторинг на повърхностните води

2.1.1. Типове повърхностни води

Идентифицирани са две категории повърхностни води – “река” и “езеро”. Към категория „река” се отнасят речните водни тела и язовирите, образувани чрез преграждане на река, която над язовира, формира самостоятелно водно тяло. Към категория „езеро” се отнасят естествените езера и язовирите (водоемите), които са изкуствено създадени извън съществуващ водосбор на река (изкуствени водни тела – ИВТ) или са разположени в началото на реките и над тях не е обособено самостоятелно речно водно тяло.

На територията на РИОСВ - Смолян са идентифицирани 3 типа води от категория „Река” /Таблица №1-1/:

Таблица №1-1 Типология категория “РЕКА” на територията на РИОСВ-Смолян
А) В обхвата на БД „ИБР“

№	Тип ВВГ	Име на типа	Водосбор
1	R3	Планински реки	<ul style="list-style-type: none"> - Река Арда и притоци (р.Елховска и р.Чепинска) от извора до гр.Рудозем – ПБВ, - Река Арда от гр. Рудозем до вливане на р. Черна, - Река Арда между вливане на Черна река до яз.Кърджали и р. Ардинска, - Река Маданска, - Извор на Черна река до гр.Смолян, - Черна река от гр.Смолян до устие, - Бяла река и нейните притоци – ПБВ, - Малка Арда – ПБВ, - Давидковска река, - Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколъшка, - Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска, - Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска, - Река Широколъшка с всички нейни притоци, - Река Белишка*, - Река Сушица*, - Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша*, - Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим*, - Река Въча и притоци от река Широколъшка до яз.Въча, - Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв- Бабинска, - Река Манастирска и река Джурковска до Белишка, - Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орешица, Река Чукуркьойска и Забърдовска;
2	R14	Пресъхващи реки	<ul style="list-style-type: none"> - Извор на р. Върбица до гр.Златоград; - Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие; - Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица; - Река Ерма река;

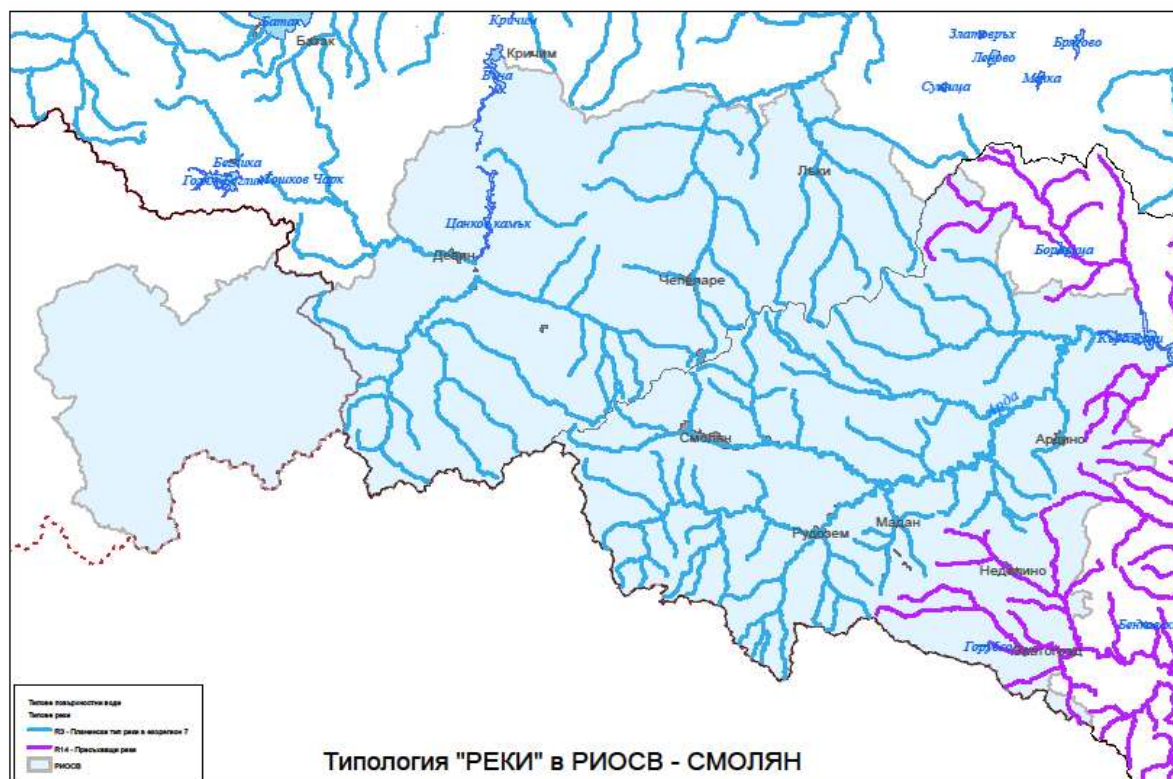
* водосбора на реките е на границата на Пловдивска и Смолянска област

Б) В обхвата на БД „ЗБР“

№	Тип BG	Име на типа	Водосбор
	R3	Планински реки	<ul style="list-style-type: none"> - Река Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния приток р. Дяволски дол; - Река Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.; - Река Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места - Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.; - Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница; - Река Владово дере от изворите до кота 1090 м.; - Река Осинска от изворите до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до кота 1230 м.; - Река Черешковица от изворите до кота 1240 м.; - Река Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат.

В рамките на посочените типове реки са определени 34 водни тела. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите. В Плана за управление на речните басейни на Източнобеломорски район (ПУРБ на ИБР) за 2016-2021г., приет с Решение №1106/29.12.2016г. на Министерски съвет са подготвени конкретни програми от мерки, чрез реализацията на които трябва да се постигне добро състояние на водите.

Карта №1-1 Типология категория "РЕКА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

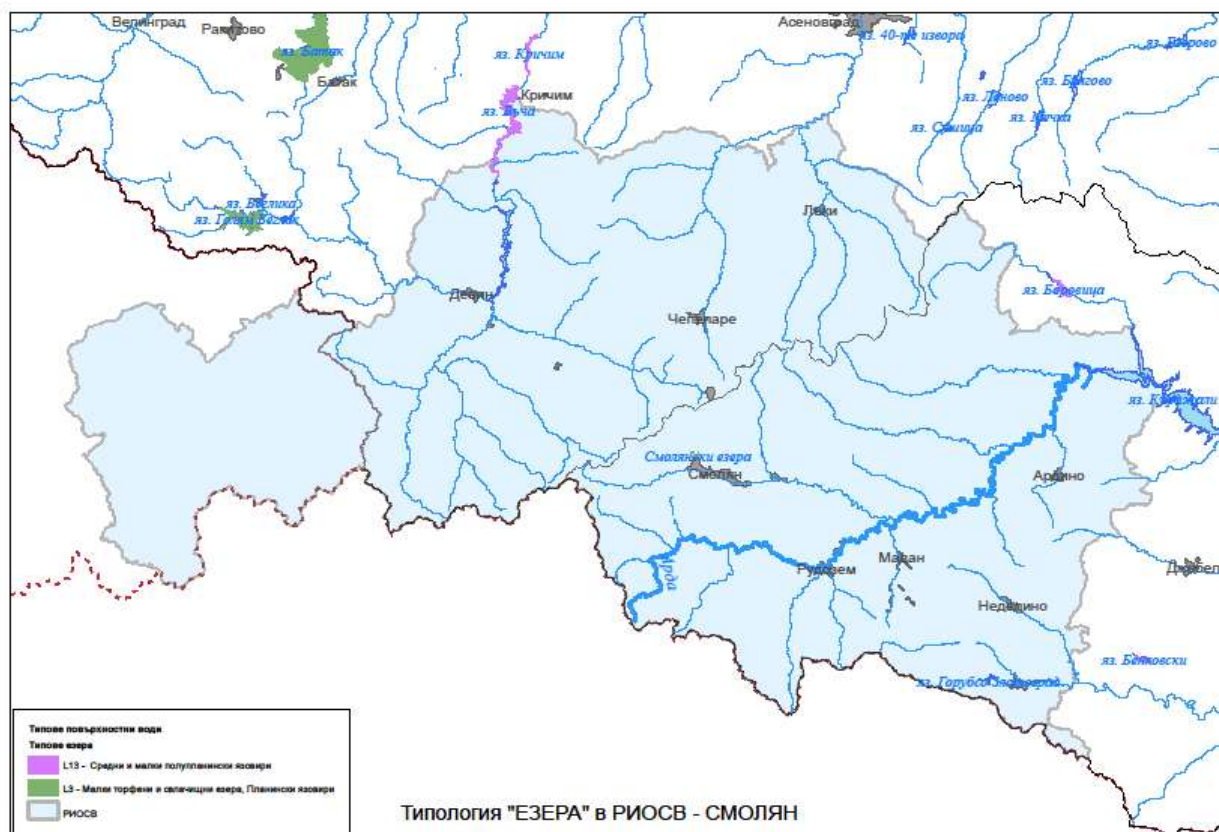

На територията на област Смолян са определени 2 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ по-голяма от 500 ха, се определя като самостоятелно водно тяло. В Смолянска област са определени 6 самостоятелни водни тела, като две от тях са с малка площ (опашки на язовири), посочени в Таблица №1-2:

Таблица № 1-2. Типове категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой ВТ
На територията на БД "ИБР"			
1	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз.„Въча“, яз.“Цанков камък“, яз. Бенковски (опашка на язовира)	3
2	L3 Малки торфени и свлачищни езера, Планински язовири	Смолянски езера	1
3	L11 Големи, дълбоки язовири	яз. „Кърджали“ (опашка на язовира)	1
На територията на БД "ЗБР"			
4	L11 Големи, дълбоки язовири	яз.“Доспат“	1
		ВСИЧКО	6

Карта №1-2 Карта на водните тела от категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

2.1.2.Програми за мониторинг на повърхностни води

• Контролен мониторинг

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типовете водни тела. Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията на обл. Смолян през 2021 г. е 4 пункта на реки. Във връзка с определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела в тези пунктове, се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като

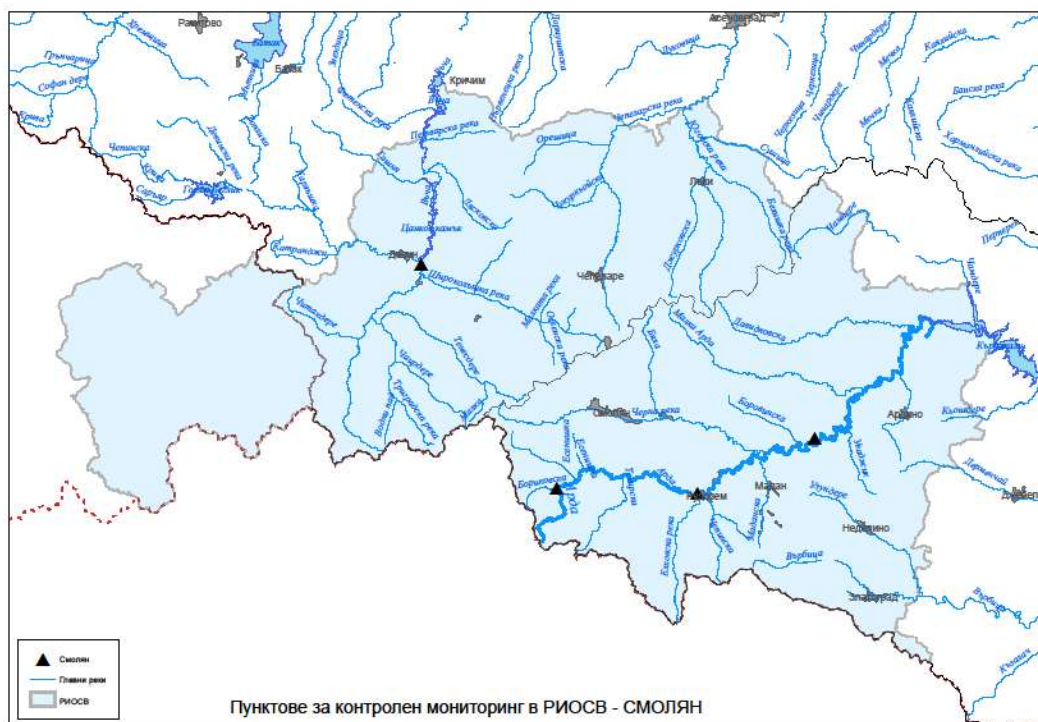
еднократно в периода на ПУРБ е предвидено да се извърши и мониторинг на хидроморфологични елементи за качество:

- р. Арда- с. Моголища;
- р. Арда – преди гр. Рудозем;
- р. Арда при с. Вехтино;
- р. Вьча гр. Девин;

Честотата на контролния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - фитобентос в реки – 1 път на 3 години
 - макрофити в реки и езера/ язовири- 1 път на 3 години
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно
 - риби в реки и езера/ язовири- 1 път на 3 години
 - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно
- Хидроморфологични елементи - 1 път на 6 години в пунктовете, докладвани пред ЕК.

Карта № 1-3 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

• **Оперативен мониторинг**

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добро състояние. На територията на РИОСВ - Смолян през 2021 г. са определени 26 пункта за оперативен мониторинг – 24 на

реки и 2 на язовири (Програма за мониторинг на водите по Заповед № РД-602/09.06.2021г. на министъра на околната среда и водите). В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество:

- р. Чепеларска след гр. Чепеларе
- р. Девинска устие, преди заустване в яз. Цанков камък
- р. Ляковска-устие мост при с. Михалково
- р. Черна преди гр. Смолян
- р. Черна след ГПСОВ гр. Смолян
- р. Бяла-устие
- р. Арда с. Средногорци
- р. Елховска устие
- р. Чепинска гр. Рудозем, кв. Мейково
- р. Джурковска преди с. Здравец
- р. Джурковска с. Джурково
- р. р. Юговска след гр. Лъки
- р. Маданска – гр. Мадан, кв. Батанци
- р. Маданска след гр. Мадан, устие
- р. Големи дол преди гр. Мадан
- р. Бял извор след с. Бял извор (след вливане на р. Уваджик)
- р. Малка Арда при с. Баните
- р. Давидковска след с. Давидково
- р. Давидковска устие, мост за с. Любино
- р. Аламовска- устие преди гр. Златоград
- р. Върбица преди гр. Златоград
- р. Върбица след гр. Златоград
- р. Ерма - преди пром. с. Ерма река - мост преди заустване на "Горубсо-Златоград"
- р. Гидюрска- устие
- яз. Цанков камък -стена
- Смолянски езера (Тревистото езеро).

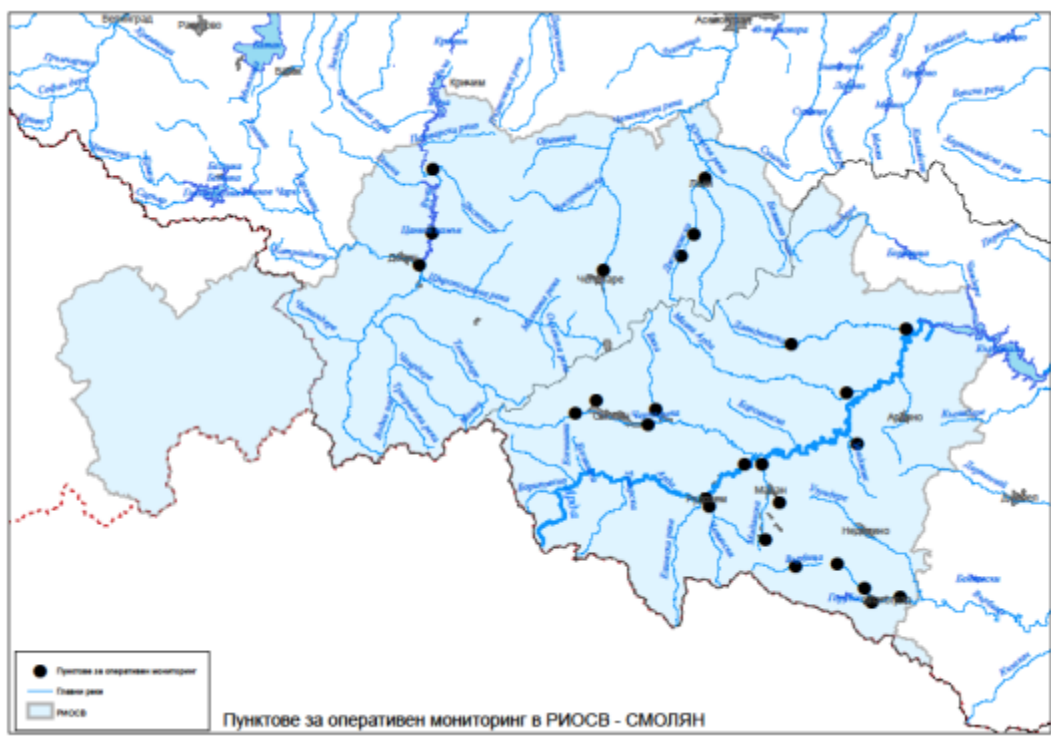
При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите - макрозообентос в реки и фитопланктон в стоящи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателят в съчетание с други индикативни физико-химични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество на околната среда (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на физико-химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
 - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно

Карта № 1-4 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

2.1.3. Показатели за мониторинг на повърхностните води

• Биологични елементи за качество

Хидробиологичният мониторинг се извършва за макробезгръбначни в реки по Ирландски Биотичен Индекс. Периодично в определени пунктове (през 3 г.) се извършва наблюдение и на останалите биологични елементи, съгласно изискванията на РДВ – фитопланктон (язовири), фитобентос, макрофити и риби. Мониторингът и оценката на състоянието на биологичните елементи в реки се извършват по Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

От провеждания мониторинг за 2021 г. на биологичните елементи за качество са налични данни за дънни безгръбначни, макрофити, фитобентос и фитопланктон.

• Физико-химични елементи за качество

Мониторингът се извършва по основни физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, свързани със замърсяване на повърхностните води с органични вещества, метали и металоиди. Анализът на планираните показатели се извършва от Регионална лаборатория- Смолян към ИАОС.

За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по следните групи показатели:

• Основни физико-химични показатели

- **I група** – активна реакция /pH/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК5, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати.

- **II група** – азот общ, фосфор общ, калциево-карбонатна твърдост.

• Специфични вещества

- **II група - Метали и металоиди**- желязо, манган, цинк, мед, арсен, хром(общ), уран, алуминий.

- **III група** – Други вещества – цианиди -свободни.

• **Приоритетни вещества**- метали, полициклични ароматни въглеводороди, оргонофосфорни съединения, оргонохлорни пестициди, азот и фосфор съдържащи

пестициди, бромирани дифенилетири, хлоралкани, фталати, трибутил-калаени съединения, пиретроидни пестициди, хлорфенокси пестициди, дифенилетири пестициди, хексабромциклододекани, хептахлор и хептахлорепоксид.

2.2. Определяне на химично и екологично състояние на повърхностните водни тела

2.2.1. Химично състояние

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2013/39 ЕС, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010 година.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. За извършване на достоверна оценка е необходимо минималната честотата на анализ да бъде 12 пъти в годната (1 път месечно). Тези водни тела, които отговарят на средногодишните стойности на стандартите за качество на околната среда (СГС-СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СГС-СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества, поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

През 2021 г. в 31 повърхностни водни тела в област Смолян са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества. В четири повърхностни водни тела „Река Манастирска и река Джурковска до р.Белишка“, „Река Маданска“, „Извор на р. Върбица до гр.Златоград“ и „Река Арда от вливане на р.Черна до яз. Кърджали и р.Ардинска“ се констатира превишаване на СКОС по показателите кадмий, олово и/или никел, което определя и лошото химично състояние на тези тела.

Таблица № 2-1 Брой повърхностни водни тела по химично състояние през 2017г.

	ВТ	Арда	Марица	Места	Общо
Химично състояние	Добро	17	10	11	38
	Лошо	3	1	0	3
	Неизвестно	2	5	1	8
	общо ВТ	22	16	12	50

2.2.2. Екологично състояние

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
отлично	добро	умерено	лошо	много лошо

В Таблица № 2-3 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела на територията на РИОСВ - Смолян по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че през 2021 г. водните тела в добро състояние са 19, в умерено състояние - 18 и в лошо екологично състояние - едно водно тяло. При сравняване на резултатите с тези през 2020 г., не се наблюдава подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2020 г. 19 водни тела са в добро екологично състояние, 18 в умерено и в лошо екологично състояние/потенциал - едно водно тяло). Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения са свързани с органично замърсяване - ортофосфати, общ фосфор, амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ

азот и БПК, причина за които са непречистени отпадъчни води от населени места, заустване на непречистени руднични води и промишлени отпадъчни води.

При оценката на екологичен потенциал в силномодифицирани водни тела (язовири, коригирани реки) се използва класификационната система за екологично състояние, която е разработена за естествени водни тела. Необходимо е тя да бъде адаптирана като се въведе т.нар. „подход на смекчаващи мерки”, прилаган в ЕС. При него като основен критерий се приема стопанското използване на водните тела и състоянието на елементите за качество, което може да се постигне без да се допуска негативно въздействие върху стопанската дейност. Това състояние се приема за Добър екологичен потенциал (ДЕП), като се предвиждат „смекчаващи мерки”, които могат да го подобрят, без да попречат на стопанското ползване. Новият подход за определяне на ДЕП ще бъде въведен при оценките за силномодифицираните водни тела в периода на втория ПУРБ (2017-2021 г.).

Таблица № 2-2 Брой водни тела разпределени по екологично състояние/потенциал през 2020г. на територията на РИОСВ-Смолян

	Общо ВТ	Марица	Арда	Места	Общо
Екологично състояние/ потенциал	Отлично	0	0	0	1
	Добро	11	8	7	26
	Умерено	5	13	4	22
	Лошо	0	1	0	1
	Много лошо	0	0	0	0
	Неизвестно	0	0	1	1
	ВТ	16	22	12	50

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Смолян

№	Код	Водно тяло	СМ/ ИВТ	Екологично състояние/потенциал			Химично състояние
				Биологични елементи	ФХ елементи	Екологично състояние/потенциал	
Обхват на БД „ИБР“							
1	BG3MA500R106	Река Сушица		Добро		Добро	Неизвестно
2	BG3MA500R107	Река Белишка		Добро		Добро	Неизвестно
3	BG3MA500R108	Река Манастирска и река Джурковска до Белишка		Добро	Умерено Zn	Умерено	Лошо Cd
4	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки			Добро	Добро	Добро
5	BG3MA500R216	Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орешница		Добро	Добро	Добро	Добро

6	BG3MA500R114	Река Чукуркьойска и Забърдовска		Добро		Добро	Неизвестно
7	BG3MA500R115	Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска		Умерено	Умерено БПК, NH4, NO3, NO2, Нобщ, PO4, Робщ	Умерено	Добро
8	BG3MA500R116	Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска		Добро		Добро	Неизвестно
9	BG3MA500R127	Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша		Добро	Добро	Добро	Добро
10	BG3MA600L133	Язовир Въча	СМ	Добро	Добро	Добро	Добро
11	BG3MA600R131	Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим		Добро		Добро	Неизвестно
12	BG3MA600L134	Язовир Цанков камък	СМ	Умерено Фитопланктон	Умерено NH4	Умерено	Добро
13	BG3MA600R135	Река Лесковска		Добро	Умерено Нобщ, PO4, Робщ	Умерено	Добро
14	BG3MA600R136	Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв-Бабинска		Добро	Умерено Нобщ, PO4, Робщ	Умерено	Добро
15	BG3MA600R141	Река Широколъшка с всички нейни притоци		Добро	Добро	Добро	Добро
16	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколъшка		Добро	Добро	Добро	Добро
17	BG3AR900R042	Река Елховска-ПБВ			Добро	Добро	Добро
18	BG3AR900R043	Река Сивинска-ПБВ			Добро	Добро	Добро
19	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница-ПБВ			Добро	Добро	Неизвестно
20	BG3AR900R045	Река Арда от р.Сивинска до		Умерено	Умерено Робщ	Умерено	Добро

		гр.Рудозем					
21	BG3AR900R046	Река Арда от извори до вливане на р.Сивинска		Добро	Добро	Добро	Неизвестно
22	BG3AR900R035	Р. Арда от гр.Рудозем до вливане на р.Черна		Умерено	Умерено Нобщ, Мп	Умерено	Добро
23	BG3AR900R034	Река Маданска		Умерено	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , PO ₄ , Мп, Zn	Умерено	Лошо Pb, Cd, Ni
24	BG3AR800R033	Извор на Черна река до гр.Смолян		Умерено	Умерено NO ₃ , Нобщ, Робщ, U	Умерено	Добро
25	BG3AR800R031	Река Бяла и нейните притоци- ПБВ		Умерено	Умерено Робщ	Умерено	Добро
26	BG3AR800R030	Черна река от гр.Смолян до устие		Умерено	Умерено NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
27	BG3AR800L041	Смолянски езера		Умерено Хлорофил А, Фитопланктон	Умерено NH ₄ , Нобщ	Умерено	Добро
28	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ		Умерено	Умерено PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
29	BG3AR700R039	Река Арда от вливане на р.Черна до яз.Кърджали и р. Ардинска		Умерено	Умерено PO ₄ , Робщ, Нобщ	Умерено	Лошо Cd
30	BG3AR700R040	Река Уваджик и р.Бял извор		Лошо	Умерено Нобщ, PO ₄ , Робщ, Мп	Лошо	Добро
31	BG3AR700R038	Река Давидковска след вливане на Глогинско дере	СМ	Умерено	Умерено Нобщ, PO ₄ , Робщ, Мп	Умерено	Добро
32	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере- ПБВ			Добро	Добро	Добро
33	BG3AR600R026	Извор на река Боровица до яз. Боровица		Добро		Добро	Неизвестно
34	BG3AR400R017	Извор на р. Върбица до гр.Златоград		Умерено	Умерено Mn, Zn	Умерено	Лошо Pb, Cd, Ni
35	BG3AR400R016	Река		Добро	Добро	Добро	Добро

		Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица					
36	BG3AR400R074	Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие		Добро	Добро	Добро	Добро
37	BG3AR400R018	Река Аламовска	СМ	Добро	Умерено Робщ, Мп	Умерено	Добро
38	BG3AR400L015	Язовир Бенковски	СМ	Максимален ЕП	Добро	Добро	Добро
Обхват на БД „ЗБР“				биол.	фх	екол.	хим.
39	BG4ME200R1114	р. Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния й приток р. Дяволски дол		няма данни от мониторинг за 2021г.	умерено състояние	няма данни от мониторинг за 2021г.	Добро
40	BG4ME200R11140	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.		Добро	Добро	Добро	Добро
50	BG4ME200R11141	Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.		Добро	Добро	Добро	Добро
51	BG4ME200R115	р. Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места		умерено състояние	умерено състояние	няма данни от мониторинг за 2021г.	Добро Химично състояние
53	BG4DO135R1118	р. Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница		Умерено	умерено състояние NO ₂ , NO ₃ , PO ₄	умерено състояние Cu, Zn	Добро Химично състояние
54	BG4DO135R11180	р. Владово дере от изворите до кота 1090 м.		Добро	Добро	Добро	Добро Химично състояние
55	BG4DO135R121	р. Осинска от изворите до вливане в р. Доспат		Добро	Умерено	Неизвестно	Добро Химично състояние
56	BG4DO600R1120	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат		няма данни от мониторинг за 2021г.	Умерено	Добро	Добро Химично състояние
57	BG4DO600R11200	р. Сърнена (Караджа дере)		Добро	Добро	Добро	Добро

		с притоците от изворите до кота 1230 м.					
58	BG4DO600R11201	р. Черешковица от изворите до кота 1240 м.		Добро	Добро	Добро	Добро
59	BG4DO600R122	р. Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат		Умерено	Добро	умерено състояние	Неизвестно
60	BG4DO900L117	яз. „Доспат“		Лош ЕП	умерено състояние	умерено състояние	Непостигащо добро ХС

Участъци с лошо състояние на водните тела:

Басейн на р.Марица:

1. Река Манастирска и река Джурковска до р.Белишка - в р.Джурковска се заустват рудничните води от рудник „Дружба“ и рудник „Джурково“, стопанисвани от "Лъки Инвест" АД. През 2020 г. водното тяло е в умерено екологично и лошо химично състояние по показателите цинк и кадмий. В пункт „Река Джурковска при с.Джурково“ се установява превишаване на СКОС по показателите цинк и кадмий. Измерената средногодишна концентрация в пункта по показател кадмий е 0,22 µg/l при СГС-СКОС 0,09 µg/l и цинк 71 µg/l при СКОС 40 µg/l.

Басейн на р.Арда:

1. Река Маданска – лошото екологично и химично състояние се дължи на заустване на руднични и битови отпадъчни води от гр. Мадан и други населени места. При извършваните анализи за химично състояние (приоритетни вещества) се констатира отклонения от стандартите за качество на околната среда по показателите олово, кадмий и никел, което определя и лошото химично състояние на водното тяло. Показателите, по които се установява превишаване на стардартите за качество за добро екологично състояние са дънна макробезгръбначна фауна, БПК, амониев азот, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати (като фосфор), манган и цинк. В пункта на река Маданска-гр.Мадан кв. Батанци за 2021 г. е изчислена средногодишна стойност по показател кадмий 30 µg/l при СКОС 0,25 µg/l, олово 46 µg/l при СКОС 1,2 µg/l, никел 5,3 µg/l при СКОС 4 µg/l. Основни емитери за водното тяло са рудник „Крушев дол“ и рудник „Върба-Батанци“ на „Горубсо Мадан“ АД, чиято производствена дейност е добив и обогатяване на метални руди.

2. Извор на р.Върбица до гр.Златоград - този участък е в лошо химично и екологично състояние, като основни емитери са Ермореченска обогатителна фабрика и хвостохранилище „Ерма река“, стопанисвани от „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД, гр.Златоград, както и изтичане на руднични води от изоставени рудници в района. През 2021 г. в пункт „Река Ерма преди промишлено селище Ерма, от мост преди заустване на ЕОФ на „Горубсо-Златоград“ АД, гр.Златоград“ се констатира превишаване на стандартите за качество на околната среда по показателите: манган 599 µg/l при СКОС 50 µg/l, цинк 2075 µg/l при СКОС 100 µg/l, кадмий 6,6 µg/l при СКОС 0,25 µg/l, олово 7,9 µg/l при СКОС 1,2 µg/l и никел 4,5 µg/l при СКОС 4 µg/l. Средногодишните стойности за 2021 г. в пункта на р.Върбица преди гр.Златоград по показатели са: за манган 527 µg/l при СКОС 50 µg/l, цинк 6757 µg/l при СКОС 100 µg/l, кадмий 3,6 µg/l при СКОС 0,25 µg/l и олово 7,5 µg/l при СКОС 1,2 µg/l.

3. Река Уваджик и р.Бял извор - съгласно предоставени данни и информация от осъществен мониторинг от ИАОС-София, на пункт „Река Бял извор след с. Бял извор (след вливане на р. Уваджик), в периода 2010-2021 г. по показатели „Общ Азот“, „Общ Фосфор“, „Ортофосфати“ (като фосфор) и „Макрозообентос“, резултатите са следните:

1. По показател „Макрозообентос“, оценката е 2 - 2,5 - 3 (по биотичен индекс), което отговаря на състояние „Лошо към Умерено“, като в разглеждания период данните са съпоставими;

2. По показател „Общ Азот“ за периода се наблюдава прогресивно намаляване от $5,65 \pm 0,39$ mg/l за 2010 г. до $0,59 \pm 0,06$ mg/l за 2021 г.;

3. Тенденцията по показатели „Общ Фосфор“ и „Ортофосфати“ (като фосфор) е трайно превишение на границите 0,08 mg/l за „Общ Фосфор“, като резултатите варират от $1,86 \pm 0,07$ mg/l до $0,032 \pm 0,007$ mg/l и 0,06 mg/l за „Ортофосфати“ (като фосфор), като резултатите варират от $1,031 \pm 0,041$ mg/l до $0,015 \pm 0,001$ mg/l. Високите стойности се отнасят за периодите на лятно-есенно маловодие.

Показателите „Общ Фосфор“ и „Ортофосфати“ (като фосфор) са характерни повече за битово-фекалните отпадъчни води, като р. Уваджик и р. Бял извор и техните притоци са естествени приемници на тези води от с. Падина, с. Жълтуша, с. Еньовче, с. Бял извор и кв. Диамандово, с. Седларци, с. Срънско, с. Бойчево, с. Главник, част от с. Светулка, община Ардино и с. Кундево, с. Оградна, община Неделино, като същите не се пречистват.

За подобряване качеството на водите на р. Бял извор и р. Уваджик и техните притоци, е необходимо изграждане на канализационни мрежи на гореописаните населени места и пречиствателни съоръжения за пречистване на битово-фекалните отпадъчни води.

В изпълнение на Заповед № РД-1/02.01.2018 г. на министъра на околната среда и водите за констатираните превишения за посочените показатели в подземни/повърхностни води I път на тримесечие се предоставя информация на Министерство на здравеопазването, във връзка с предприемане на необходимите мерки по компетентност. Тази информация се публикува всеки месец и на сайта на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ на посочения линк https://earbd.bg/SPRAVKI_ZA_PREVISHENIYA-a-c761.

2.3. Състояние на питейните води

2.3.1. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела

Оценката на състоянието на повърхностните питейни водни тела е извършена в зависимост от категорията на водоизточниците в тях. Категорията на водоизточниците се определя на базата на резултатите от извършвания мониторинг и нормите в Приложение 1 на Наредба № 12 от 2002 г. за оценка на качеството на повърхностните води за питейно-битови цели. Съгласно тази наредба водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, А3, като А1 е за най-доброто качество.

Във втория ПУРБ на ИБР за повърхностните питейни водни тела са приложени критерии за групиране, с цел оптимизиране на мониторинга и достоверно използване на резултатите при оценката на състоянието. В резултат на този процес са обособени 2 групи водни тела:

• **ВТ, които се наблюдават самостоятелно (резултатите от мониторинга не могат да бъдат прехвърляни към други водни тела).** Те са избрани по следните критерии:

- има установени точкови източници на натиск;
- разположени са в непосредствена близост до значими източници на дифузен натиск;
- представляват водохранилища (питейни язовири);
- водоснабдяват големи населени места (>30000 жители);
- принадлежат към равнинни типове реки, тип R14 Суб-средиземноморски (пресъхващи) реки или дебитът на ПБВ силно варира през годишните сезони и се наблюдават случаи на пресъхване;

- попадат в категория А3 или излизат извън категориите на Наредба 12.

• **ВТ, които се обособяват в групи, в рамките на които се избират представителни водни тела, провежда се мониторинг на ротационен принцип в периода на ПУРБ и резултатите се използват за оценка на състоянието на всички тела от групата.** При определяне на групите са използвани следните критерии:

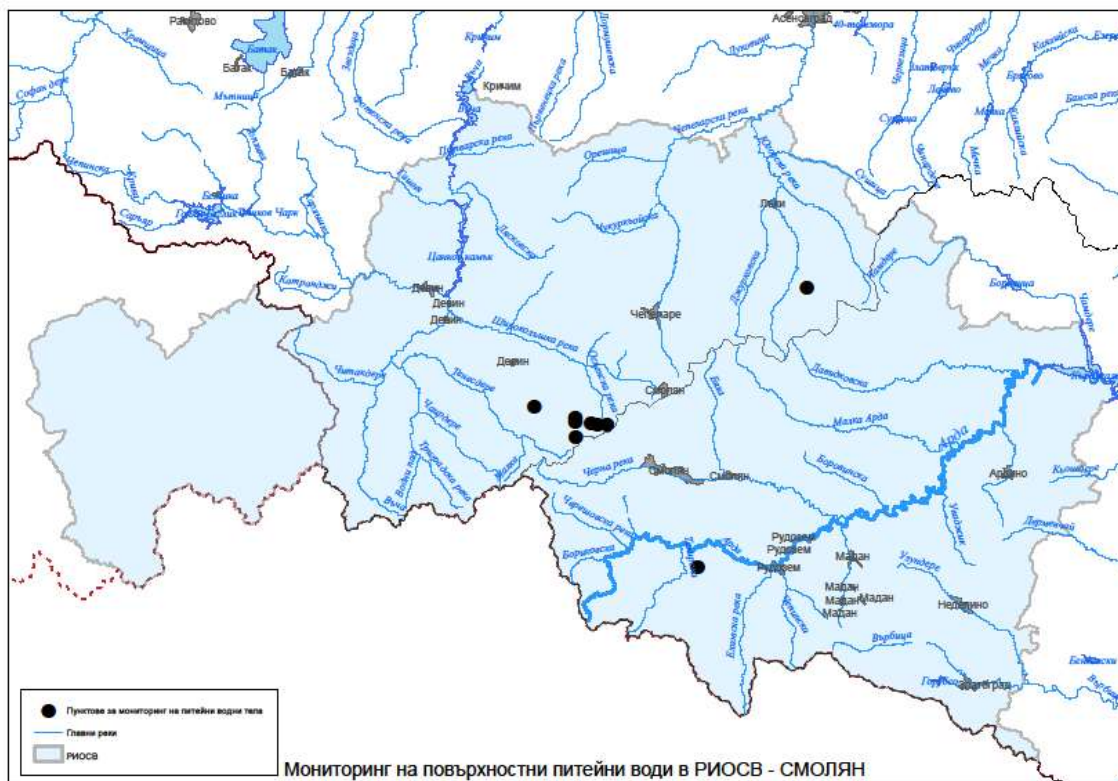
- обща типология;
- речни басейни / подбасейни;

- наличие и характер на дифузен натиск (селско и горско стопанство, въздушни емисии).

2.3.2 Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на Смолянска област се намират 24 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води, разположени в 9 питейни водни тела.

Водохващания за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

В Таблица № 2-4 са представени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга проведен през 2021 г. Състоянието на 9 питейни водни тела (24 водоизточника) се определят като добро (категория А1 и А2).

Таблица №2-4 Състояние на повърхностните питейни водни тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

№	Код на водното тяло	Име на водното тяло	Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло	
1	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вливане на река Широколъшка	1	Река Хаджиларска	A2	A2
			2	Река Добролайски соват	A2	
			3	Река Голяма	A1	
2	BG3MA600R141	Река Широколъшка с всички нейни притоци	4	Река Азмачовско дере	A2	A2
			5	Река Туралско дере	A2	
			6	Река Стикълско дере №1	A2	
			7	Река Солитско дере	A2	
			8	Река Козуятшко дере	A1	

			9	Река Стикълско дере №2	A2	
			10	Река Зорлийско дере	A2	
			11	Река Мечо селище	A2	
3	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки	12	Река Крушовска	A1	A1
4	BG3MA600L133	Язовир Въча	13	Язовир Въча	A2	A2
5	BG3AR900R042	Река Елховска-ПБВ	14	Река Искрец	A2	A2
			15	Река Голяма, с.Корита	A1	
			16	Река Елховска	A1	
6	BG3AR900R043	Река Сивинска-ПБВ	17	Река Конска - ляв ръкав	A2	A2
			18	Река Конска - десен ръкав	A2	
			19	Река Катранска рампа	A2	
7	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница - ПБВ	20	Река Калето (Елезово)	A2	A2
8	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ	21	Река Сантеново	A2	A2
			22	Река Долчине	A1	
9	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере	23	Река Чифлика - ляв ръкав	A2	A2
			24	Река Чифлика- десен ръкав	A2	

3.Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

Основен замърсител на водните обекти на територията, контролирана от РИОСВ – Смолян са отпадъчните води от канализационните системи на населените места и производствените отпадъчни води от промишлените обекти, намиращи се извън регулационните граници на населените места. Повечето от агломерациите, с население под 2000 екв. жители и от 2000 до 10 000 екв. жители, нямат изградени или са с частично изградени канализационни мрежи и отпадъчните води се заустват в попивни съоръжения или прилежащи дерета и реки.

В канализационните мрежи на агломерациите (там, където има изградени), освен битово-фекални отпадъчни води, се заустват и производствени отпадъчни води от промишлените предприятия, разположени на територията им. Съгласно чл.4 от Наредба № 7/2000г., включването на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места се осъществява на база сключен договор между абоната и оператора, експлоатиращ канализационната система и/или съответната ГПСОВ или СПСОВ. Качеството на отпадъчните води от промишлените обекти, следва да отговаря на нормите за заустване в ГК, като индивидуалните емисионни ограничения в сключените договори се достигат след пречистване на промишлените отпадъчни води от локални пречиствателни съоръжения (ЛПСОВ).

За заустването на отпадъчни води от канализационните мрежи в повърхностни водни обекти, както и за заустването на отпадъчни води след селищни пречиствателните станции, са издадени разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти от съответните басейнови дирекции.

Операторите, експлоатиращи канализационните мрежи на населените места и пречиствателните станции (пречиствателни съоръжения) на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян са:

1. За административната територия на област Смолян са „В и К” ЕООД – гр. Смолян и/или общините Смолян, Златоград, Неделино, Баните, Мадан, Рудозем, Чепеларе, Девин, Борино и Доспат;
2. За община Лъки, област Пловдив са „В и К” ЕООД – гр. Пловдив и община Лъки;
3. За община Ардино, област Кърджали са „В и К” ООД – гр. Кърджали и община Ардино;
4. За община Сатовча, област Благоевград са „В и К” ЕООД – гр. Благоевград и община Сатовча.

На територията на инспекцията са изградени и работят пречиствателни станции в следните населени места:

- 1 бр. за над 10 000 екв. брой жители – ГПСОВ - гр. Смолян;
- 4 бр. за 2 000 до 10 000 екв. брой жители: ГПСОВ-гр. Мадан, ГПСОВ-гр. Златоград, ГПСОВ-гр. Рудозем и ПСОВ „Пампорово“-КК ”Пампорово”;
- 15 бр. за под 2 000 екв. брой жители: СПСОВ-с.Триград, СПСОВ-с.Грохотно и СПСОВ-с.Селча - 2 бр. в община Девин; СПСОВ-с.Осина, СПСОВ-с.Ваклиново, СПСОВ-с.Жижево, СПСОВ-с.Фъргово, СПСОВ-с.Долен, СПСОВ-с.Боголин, СПСОВ-с.Туховища, СПСОВ-с.Крибул, СПСОВ-с.Годешево в община Сатовча, СПСОВ-с.Проглед в община Чепеларе и СПСОВ-с.Оряховец в община Баните. През 2021 г. е въведена в експлоатация СПСОВ-с. Борино, община Борино.

Населените места с 2000 до 10 000 екв. жители: Девин, Доспат, Чепеларе, Ардино, Сатовча, Лъки, Неделино и Баните нямат изградени ПСОВ, а отпадъчните води се отвеждат и заустват непречистени във водоприемниците, като по този начин се поддържа натиска (замърсяването) върху тях в поречията на реките Арда, Марица и Места.

3.1.Селищни канализационни системи с и без изградени ПСОВ

На територията на РИОСВ - Смолян са изградени и работят следните селищни пречиствателни станции:

1. Поречие р. Арда - ГПСОВ-Смолян, ГПСОВ-Златоград, ГПСОВ-Мадан, ГПСОВ-Рудозем, СПСОВ - Оряховец, община Баните;
2. Поречие р. Марица - ПСОВ - Пампорово, СПСОВ – Проглед, община Чепеларе, СПСОВ – Триград, СПСОВ – Грохотно, СПСОВ – Селча 1, СПСОВ – Селча 2, община Девин;
3. Поречие р. Места - СПСОВ - Осина, СПСОВ - Ваклиново, СПСОВ - Жижево, СПСОВ - Фъргово, СПСОВ - Долен, СПСОВ - Боголин, СПСОВ - Туховища, СПСОВ - Крибул, СПСОВ - Годешево, община Сатовча.

Градските пречиствателни станции на Смолян, Мадан, Рудозем и Златоград са съвременни съоръжения, изградени по модерна технология. В технологичните им схеми са изградени съоръжения за механично и биологично пречистване, третиране на утайките и за обеззаразяване на пречистените отпадъчни води при необходимост. Състоянието на съоръженията е добро. Резултатите от проведения емисионен контрол и собствен мониторинг на ГПСОВ през 2021 г., показват ефективна работа с много добър пречиствателен ефект, без установени превишения на индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО) по разрешителните за заустване и/или замърсявания на водоприемниците след точките на заустване.

За ГПСОВ - Смолян е предвидено, при реализиране на „Втори воден цикъл на гр. Смолян“, да се реализира II-ри етап - изграждане на съоръжения за третиране на азота и фосфора.

При извършения контрол от страна на инспекцията на селищните пречиствателни станции в община Девин е констатирано, че СПСОВ-Грохотно, не работи ефективно и се надвишават ИЕО по показатели БПК, ХПК и Неразтворени вещества. За установените превишения на община Девин има наложена текуща месечна санкция по реда на чл. 69 от ЗООС.

Таблица с населени места с изградени ГПСОВ, СПСОВ и канализационни мрежи без изградени СПСОВ, подлежащи на контрол през 2021г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Смолян, гр.Смолян	2	2	3	РЗ№33110111/30.03.2011
2	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Рудозем, гр.Рудозем	2	2	-	РЗ№33110030/30.06.2008
3	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Мадан, гр.Мадан	2	2	1	РЗ№33110028/27.06.2008
4	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Златоград, гр.Златоград	2	2	-	РЗ№33110091/21.11.2016
5	Община Баните	ПСОВ - Оряховец	2	2	-	РЗ№33140225/08.08.2017
6	"В и К" ООД - гр.Кърджали	Канализация гр. Ардино	1	1	-	В процедура по издаване на РЗ
7	Община Ардино	Канализация с. Бял извор	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
8	Община Баните	Канализация с.Баните	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
поречие Марица						
9	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1	-	РЗ№33110035/01.08.2008
10	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1	1	РЗ№33110101/12.04.2010
11	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
12	Община Девин	ПСОВ - с. Триград	1	1	1	РЗ№33140180/09.06.2015
13	Община Девин	ПСОВ - с. Селча	1	1	-	РЗ№33710103/16.06.2015
14	Община Девин	ПСОВ - с. Грохотно	2	2	1	РЗ№33110137/09.06.2015
15	„В и К” ЕООД – гр. Смолян	ПСОВ – Пампорово, к.к.Пампорово, общ.Чепеларе	2	2	-	РЗ№33710077/26.03.2010
16	Община Чепеларе	ПСОВ-Проглед, с.Проглед	1	1	-	РЗ№33110092/14.12.2009
поречие Места						
17	Община Сатовча	ПСОВ-Осина, с.Осина,	1	1	-	РЗ№43710033/14.04.2014
18	Община Сатовча	ПСОВ-Ваклиново, с.Ваклиново	1	1	-	РЗ№43710037/14.04.2014
19	Община Сатовча	ПСОВ-Жижево, с.Жижево	1	1	-	РЗ№43710036/14.04.2014
20	Община Сатовча	ПСОВ-Фъргово, с.Фъргово	1	1	1	РЗ№43710039/14.04.2014

21	Община Сатовча	ПСОВ-Долен, с.Долен	2	2	-	P3№43710038/14.04.2014
22	Община Сатовча	ПСОВ-Боголин, с.Боголин	2	2	-	P3№43710031/14.04.2014
23	Община Сатовча	ПСОВ-Туховища, с.Туховища	2	2	-	P3№43710032/14.04.2014
24	Община Сатовча	ПСОВ-Крибул, с.Крибул	2	2	-	P3№43710034/14.04.2014
25	Община Сатовча	ПСОВ-Годешево, с.Годешево	1	1	1	P3№43710035/14.04.2014
26	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан	1	1	-	P3№43110041/09.02.2009
27	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1	-	P3№43110110/02.07.2012
28	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	-	P3№43110187/13.05.2019
29	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	-	P3№43710053/13.05.2019
30	Община Доспат	Канализация, с.Црънча	1	1	-	P3№43710054/21.05.2019
31	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	-	P3№43710055/21.05.2019
32	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	-	P3№43710056/21.05.2019
33	Община Доспат	Канализация, с.Касък	1	1	-	P3№43710056/21.05.2019
34	Община Доспат	Канализация, с.Змейца	1	1	-	P3№43110188/21.05.2019
35	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1	-	P3№43110042/09.02.2009
	Общо:		46	46	9	

През годината са извършени 46 бр. планови и 9 бр. извънпланови проверки, които са свързани с последващ контрол по изпълнение на дадени предписания.

3.2.Селищни канализационни системи, предмет на изпълнение на реконструкция, разширение и/или модернизация

През 2021 г. са изградени и/или реконструирани селищни канализационни клонове и мрежи, както следва:

- изграждане на главен колектор ІА на гр.Златоград, преходен и през 2021 г.;
 - изграждане, реконструкция и разширение на канализационна мрежа на с. Борино, община Борино;
 - стартира изграждане на втори воден цикъл на гр. Смолян, преходен и през 2022 г.;
 - изграждане и реконструкция на канализационна мрежа на кв. „Батанци“, гр. Мадан;
- Някои от общините разполагат с изготвени проекти, които са внесени в различни финансиращи програми и органи, като за 2021 г. няма открито финансиране, а именно:
- „Интегриран проект за воден цикъл на гр. Рудозем - разширение и реконструкция на канализационна и водопроводна мрежа на гр. Рудозем“;
 - Проекти за доизграждане на водопроводни и канализационни мрежи на Златоград и Мадан;

3.3.Мониторинг на отпадъчни води

По възлагане на НСМОС се извършва емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води, които заустват в повърхностни водни тела, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите“.

Съгласно утвърден списък със Заповед № РД-970/07.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите, през 2021 г. са проверени следните обекти, подлежащи на задължителен контрол:

Таблица с обекти и резултати от изпълнението на емисионния контрол на отпадъчни води, съгласно Заповед № РД-970/07.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите

Приложение към Заповед № РД-970/07.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите									
СПИСЪК НА ОБЕКТИТЕ, ФОРМИРАЩИ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ И ЗАУСТВАЩИ ВЪВ ВОДНИ ОБЕКТИ, И ВКЛЮЧЕНИ В "ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА ЗА РАЗРЕШИТЕЛНИ И МОНИТОРИНГ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ" ПО ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ ЗА 2021 год.									
№ по ред	№ общия списък	Наименование на обекта	* Населено място (в което се осъществява дейността)	Административна област	Река	Поречие	брой зауствания	брой проби	брой взети проби
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12
1	377	"ВиК" ЕООД Смолян-ГПСОВ „Смолян“	Смолян	Смолян	Черна	Арда	1	2	2
2	378	"ВиК" ЕООД Смолян-ПСОВ „Пампорово“	КК "Пампорово"	Смолян	Бобово дере	Марица	1	2	2
3	379	"ВиК" ЕООД“-Смолян, Канализация-Девин	Девин	Смолян	Девинска	Марица	1	1	1
4	380	"ВиК" ЕООД Смолян-ГПСОВ" Златоград"	Златоград	Смолян	Върбица	Арда	1	2	2
5	381	"ВиК" ЕООД“-Пловдив, Канализация-Лъки	Лъки	Пловдив	Лъкинска	Марица	2	2	1
6	382	"ВиК" ЕООД Смолян-ГПСОВ "Мадан"	Мадан	Смолян	Маданска	Арда	1	2	2
7	383	"ВиК" ЕООД Смолян-ГПСОВ "Рудозем"	Рудозем	Смолян	Арда	Арда	1	2	2
8	384	"ВиК" ЕООД“-Смолян, Канализация-Чепеларе	Чепеларе	Смолян	Чепеларска	Марица	1	1	1
9	385	"Лъки Инвест - Говедарника" ЕООД Лъки - Рудник "Дружба"	Землище на Здравец/Лъки	Пловдив	Джурковска	Марица	1	2	2
10	386	"Лъки Инвест - Джурково"ЕООД Лъки -Рудник "Джурково"	Землище на Дряново/Лъки	Пловдив	Джурковска	Марица	1	2	2
11	387	"Горубсо Мадан" АД	Мадан	Смолян	Крушевдо	Арда	1	2	2

		Мадан, Рудник "Крушев дол"			лска				
12	388	"Върба Батанци" АД Мадан - Рудоземска обогатителна фабрика (РОФ) с пречиствателно съоръжение XX"Рудозем - 2"	Рудозем	Смолян	Арда	Арда	1	2	2
13	389	"П.А.Л-БГ" ЕООД София - цех за рибопреработка м."Стайковска ливада", земл.с.Беден	м."Стойкова ливада", землище на Беден/Девин	Смолян	Широкол ъшка	Марица	1	2	2
14	390	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД Златоград - Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ) с пречиствателно съоръжение XX "Ерма река"	землище на Ерма река/Златогра д	Смолян	р. Голяма	Арда	1	2	2
15	391	"АЛАДА -2020" ООД- с.Бял извор, МПП "Алада"	Бял извор/ Ардино	Кърджали	Бялизворс ка (р. Азмак дере)	Арда	1	2	2
16	392	"Перперикона" ООД с.Бял извор, ММП "Родопчанка"	Бял извор/ Ардино	Кърджали	Бялизворс ка (р. Азмак дере)	Арда	1	2	2
17	393	"ВиК" ООД"- Кърджали, Канализация-Ардино	Ардино	Кърджали	Ардинска	Арда	1	1	1
18	394	Община-Ардино, Канализация-с.Бял извор	Бял извор/ Ардино	Кърджали	Бялизворс ка (р. Азмак дере)	Арда	1	1	1
19	395	"Рожен Милк"ООД с.Гълъбово, МПП "Давидково"	Давидково/Ба ните	Смолян	Давидков ска	Арда	1	2	1
20	396	„Скорпион-21“ООД- Пловдив, МПП- с.Забърдо	Забърдо/ Чепеларе	Смолян	Забърдска	Марица	1	2	2
21	397	"Персенски" ООД, с.Жълтуша, МПП"Жълтуша"	Жълтуша/ Ардино	Кърджали	Еньовско дере	Арда	1	2	2
22	398	ЕТ"НИК 60-Недялко Колаксьзов"-Пловдив, „Цех за рибопреработка „Сините ханчета“	Хвойна/ Чепеларе	Смолян	Чепеларск а	Марица	1	2	2
23	399	Община Сатовча, Канализация с.Кочан	Кочан/ Сатовча	Благоев град	Жижовска	Места	1	1	1
24	400	Община Доспат, Канализация гр.Доспат	Доспат	Смолян	Доспатска	Места	2	2	2

25	401	Община Баните, Канализационна система с.Оряховец, СПСОВ-с.Оряховец	Оряховец/ Баните	Смолян	Малка Арда	Арда	1	2	-
26	402	Община Сатовча, Канализация с.Сатовча	Сатовча/ Сатовча	Благоев град	Сатовчанс ка Бистрица	Места	2	2	2
27	403	„АНМАР“ООД- с.Падина, МПП“Свети Илия“-с.Падина	Падина/ Ардино	Кърджа ли	Уваджик	Арда	1	2	2
28	404	„Лактена“ООД- с.Кутела, МПП- с.Кутела	Кутела/ Смолян	Смолян	Дере, ляв приток на Кутелска	Арда	1	2	1
29	405	Община-Девин, Канализационна система-с.Грохотно, СПСОВ-с. Грохотно	Грохотно/ Девин	Смолян	Въча	Марица	1	2	1
30	406	„Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните“- гр.Смолян	Местност „Теклен дол“, землище на Смолян	Смолян	Теклен дол, ляв приток на р. Черна	Арда	1	2	2
31	407	„Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем“- гр.Рудозем	Землище на Бърчево/Рудоз ем	Рудозем	Бунарски дол, ляв приток на р. Елховска	Арда	1	2	1
32	408	Община-Сатовча, Канализационна система- с.Долен,СПСОВ- с.Долен	Долен/ Сатовча	Благоев град	Дере, вливащо се в р. Сатовчанс ка Бистрица	Места	1	2	2
33	409	Община-Сатовча, Канализационна система- с.Крибул,СПСОВ- с.Крибул	Крибул/ Сатовча	Благоев град	Дере, вливащо се в р. Сатовчанс ка Бистрица	Места	1	2	2
34	410	Община-Сатовча, Канализационна система- с.Боголин,СПСОВ- с.Боголин	Боголин/ Сатовча	Благоев град	Дере, ляв приток на р.Сатовча нска Бистрица	Места	1	2	2
35	411	Община-Сатовча, Канализационна система- с.Туховища,СПСОВ- с.Туховища	Туховища/ Сатовча	Благоев град	Дере, вливащо се в р. Места	Места	1	2	2
36	412	Община Доспат, Канализация с.Барутин	Барутин/ Доспат	Смолян	Доспатска	Места	3	3	1
37	413	Община-Доспат, Канализационна система-с.Късак	с.Късак/ Доспат	Смолян	дере, приток на р.Сърнена (Караджа дере)	Доспат	1	1	1

38	414	Община-Доспат, Канализационна система-с.Змейца	с.Змейца/ Доспат	Смолян	р. Мурсалка, ляв приток на р.Сърнена (Караджа дере)	Доспат	1	1	1
							43	70	61

В изпълнение на Заповед № РД-970/07.12.2020 г. и съгласно утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за задължителен емисионен контрол за 2021г., са извършени проверки на 38 обекта (емитери), заустващи в повърхностни водни обекти и включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите”. Взети са 61 бр. водни проби от отпадъчни води и са извършени 324 физико-химични анализа по 23 показателя от РЛ-Смолян, РЛ-Пловдив, РЛ-Хасково и РЛ-Стара Загора към ИАОС-София. От извършените лабораторни анализи и установените надвишени стойности на индивидуалните емисионни ограничения по РЗ или Приложение № 3 от Наредба № 6/2000 г. са съставени 7 бр. АУАН.

3.4.Стопански субекти с изградени ЛПСОВ

През 2021 г. е извършен контрол на 53 бр. инсталации, с изградени локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, с издадени разрешителни за заустване или заустващи в канализационни мрежи на населените места.

В таблицата по-долу са показани проверените през годината обекти и извършените планови и извънпланови проверки, както следва:

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.					Издадени разрешителни По Закона за водите
			планиран и	проверки	планови	проверки	извънред ни	
	поречие Арда							
1	"Върба-Батанци" АД, гр.Мадан	РОФ с ХХ"Рудозем-2", гр.Рудозем, рудопереработка	2	2	-		№33120017/09.02.2009	
2	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр.Златоград	ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр.Златоград, рудопереработка	4	4	1		№33120056/30.11.2005	
3	„Горубсо-Мадан“ АД гр.Мадан	Рудник „Крушев дол“, рудодобив	2	2	-		№33120063/04.07.2004	
5	“Дюлгер” ООД гр.Смолян	бетонов възел “Забадско”	1	1	-		№33720019/29.03.2010	
6	Община Смолян	„РДНО“ в м.“Теклен дол“, Смолян	2	2	-		№358-НО-ИЮ- А1/2016г.	
7	"Мода Шпорт" ЕООД, гр. Мадан	Шивашко предприятие	1	1	-		№33110085/04.08.2009	
8	„БКС“ ЕООД, гр.Смолян	Бет.възел "Табаково"	1	1	-		№33720028/01.11.2011	
9	“Лактена” ООД-с. Кутела	МПП Кутела	2	2	1		№33720020/25.05.2010	
10	“БМ Трейдинг” ЕООД,	Бет. възел "Средок"	1	1	-		№33120092/09.08.2017	
11	“Рожен Милк” ООД-с. Давидково	МПП Давидково	2	2	-		№ 33140164/11.04.2006	
12	“Строител” ЕООД-гр. Златоград	Бет. възел Златоград	1	1	-		№33120064/21.02.2012	
13	„Алада-2020“ ООД-с. Бял	МПП „АЛАДА”	2	2	-		№33140084/30.07.2010	

	Извор					
14	„Перперикона” ООД-с. Бял извор	МПП „Перперикона”	2	2	-	№33140231/29.09.2017
15	„Анмар” ООД-с. Падина	МПП „Свети Илия”	2	2	-	№33140221/20.03.2017
16	„Персенски”ООД-с. Жълтуша	МПП "Жълтуша"	2	2	-	№33740038/15.06.2009
17	Община Смолян	ЛПСОВ към ДВПР, с.Петково	1	1	-	№ 33710098/02.12.2014
18	„Маркони Транс“ ЕООД гр. Рудозем	Автомивка „Маркони“	1	1	-	№33120059/14.10.2011
19	ЕТ"Здравко Терзиев"	Автомивка, гр.Неделино	1	1	-	№33120014/30.10.2008
20	"Механичен завод- Баните 2000" АД	Мотел "Кючукова къща, с. Баните	1	1	-	№33710096/29.12.2005
21	"Минерал"ЕООД, с.Баните	Бет. възел, с.Баните	1	1	-	№33720053/18.12.2017
22	Община Рудозем	„РДНО“-землище на с.Бърчево, общ.Рудозем	2	2	-	№387-Н0-И0-А0/2010г.
23	ЕТ "Красимир Терзиев-2000"	Автомивка, с. Оряховец	1	1	-	№33720034/24.10.2005
24	“Горубсо Мадан” АД-Мадан	Рудник "Крушев дол" адм. сграда	1	1	-	№33110138/14.11.2006
25	"Русков "ООД-Рудозем	ТМСИ "Рудозем"-Рудозем	1	1	-	№33120090/18.11.2016
26	“Горубсо Мадан” АД	Рудник "Петровица" адм. сграда	1	1	-	№33110139/14.11.2006
27	"Дудеви"ООД-София,	"Мандра за производство на млечни продукти"	1	1	-	№33740232/14.08.2019
28	"Е енд С имоти" ООД-Стара Загора	Вак.селище "Маунтин лейк", м.“Езерата“	1	1	1	№331700102/27.05.2015
29	"ИСА 2000" ЕООД-София	Асфалтова база "Тикале", землище с. Тикале	1	1	-	№33150021/28.11.2014
30	"Атлантика 111" ООД-Пловдив	ТМСИ, с.Смилян	1	1	-	№33120030/05.08.2009
31	"БГ Пропъртис" ЕООД	ПСОВ на "База за отдих"	1	1	-	№33720012/31.07.2009
32	"Минерал"ЕООД-с. Баните	ТМСИ-с. Баните	1	1	-	№33120094/18.12.2017
поречие Марица						
33	"Лъки Инвест-Говедарника" ЕООД, гр.Лъки	Рудник „Говедарника“, з-ще с.Здравец, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	№33120072/14.10.2013
34	"Лъки Инвест - Джурково" ЕООД, гр.Лъки	рудник "Джурково", з-ще с.Дряново, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	№33120073/14.10.2013
35	"Лъки Инвест - ЛОФ" ЕООД, гр.Лъки	ЛОФ с ХХ"Лъки 2-Комплекс", гр.Лъки, рудодобив	1	1	-	Оборотен цикъл на производствените отпадъчни води от ХХ
36	“Скорпион-21” ООД-гр. Пловдив	МПП "Забърдо"	2	2	-	№33140095/28.03.2011
37	ЕТ“Ник-60-Недялко Колаксъзов”-гр. Пловдив	Цех за рибопреработка „Сините ханчета“ с.Хвойна	2	2	-	№ 33140162/25.09.2003
38	"Катя Дафовска"ООД-Чепеларе	хотел "Дафовска"-КК"Пампорово"	1	1	-	№33710087/12.12.2016 и Решение №РР-

						2995/212.12.2016
39	"Маунтин лодж" ЕООД-Бургас	"База за отдих", к.к.Пампорово	1	1	-	№33710106/05.07.2018
40	"П.А.Л-БГ" ЕООД-София	Цех за рибопереработка, с. Беден	2	2	-	№33140149/17.07.2013
41	ТПК "Михалково"-с.Михалково	Предприятие за бутилиране на газирана минерална вода в с. Михалково	1	1	-	№33110136/08.05.2015
43	„Юлиян Исаков” ЕООД	МПП „Триград”	1	1	-	№33120019/06.04.2009
44	"Въча 77" ЕООД гр. Девин	Бетонов възел	1	1	-	№33120034/23.11.2009
45	"Джей и Ви"ЕООД-София	"Автомивка към автосервиз и тир-паркинг"-Девин	1	1	-	№33140251/10.09.2019
46	"Хидро-Девин"АД-София	ТМСИ"Забрал"	1	1	-	№33120088/06.06.2003 и Решение №РР-4062/18.12.2020
47	"Драма"ЕООД-Смолян	ТМСИ"НАСТАН", кв. Настан, м."Рибарника", гр.Девин	1	1	2	№33120005/17.10.2007 и Решение №РР-1222/09.05.2011
48	"Петрол комерс"ООД-Девин	Автомивка – гр. Девин	1	1	-	№33120018/17.02.2009
49	"НЕК"ЕАД-София	КМУ за дъждовни води, "ВЕЦ"Девин	1	1	-	№33130015/30.11.2012
50	"ИСА 2000" ЕООД-София	Асфалтова база, бет. център и ТМСИ-с. Грохотно	1	1	-	№33120095/11.12.2018
51	"Виденица - 2004" ООД с. Борино	Бетонов възел	1	1	-	№33120025/23.06.2009
поречие Места						
52	ЕТ"Ахмед Джилджов-Небие Джилджова"-с.Сатовча	Автомивка-с.Сатовча	1	1	-	№ 43120044/09.11.2011 и Решение № ПО-01-139/18.08.2014
53	ЕТ"Давид Кафадаров-Русия"-с.Плетена, общ. Сатовча	Автомивка-Плетена, общ.Сатовча	1	1	1	№ 43120069/24.11.2016
	Общо проверки:		69	69	6	

Извършени са 69 бр. планови и 6 бр. извънредни проверки, в това число 2 бр. проверки по изпълнение на условия на издадени комплексни разрешителни и включени в мониторинга на отпадъчните води, съгласно Заповед № РД-970/07.12.2020 г. за регионални депа, в землища на гр.Смолян и гр.Рудозем.

На депото в Рудозем за третиране на отпадъчния инфилтрат е изграден оборотен цикъл по схемата "Чаша на депото-ретензионен басейн-чаша на депото", като няма изтичане и заустване на инфилтрат в повърхностно и/или подземно водно тяло. За инфилтратата от депото в м."Теклен дол" - Смолян е изграден колектор, включен в канализационната мрежа на гр.Смолян и същия се отвежда до ГПСОВ-Смолян за пречистване.

Резултатите от извършения през 2021 г. собствен мониторинг показват, че операторите с издадено КР и РЗ, спазват условията, поставени в разрешителните.

3.5.Стопански субекти без изградени ЛПСОВ

През 2021 г., от страна на РИОСВ – Смолян е осъществен контрол на стопанските субекти без изградени пречиствателни съоръжения, заустващи във водни обекти и по – значимите, заустващи чрез селищните канализационни системи, както следва:

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	„В и К“ООД – гр.Кърджали	Канализация, гр.Ардино	1	1	-	В процедура за издаване на РЗ
2	Община Ардино	Канализация, с.Бял Извор	1	1	1	
3	Община Баните	Канализация, с.Баните	1	1	-	
поречие Марица						
4	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1	-	№33140264/06.07.2021
5	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1	1	
6	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1	-	
поречие Места						
7	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1	-	
8	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан	1	1	-	№43110154/14.09.2016
9	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1	-	№43110110/02.07.2012
10	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	-	№43110187/13.05.2019
11	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	-	№43710053/13.05.2019
12	Община Доспат	Канализация, с.Црънча	1	1	-	№43710054/21.05.2019
13	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	-	№43710055/21.05.2019
14	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	-	№43710056/21.05.2019
15	Община Доспат	Канализация, с.Касък	1	1	-	№43710056/21.05.2019
16	Община Доспат	Канализация, с.Змеица	1	1	-	№43110188/21.05.2019

Общо проверки:	16	16	2
----------------	----	----	---

Най-голям натиск върху водните тела, оказва заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните мрежи на населените места без изградени пречистителни станции.

Със средства от ОП „Околна среда“, приоритетно се финансира изграждането на ПСОВ за населени места с над 10 000 е. ж.

През 2021 г. се изгради и в края на годината се въведе в експлоатация ПСОВ-с. Борино, община Борино, която е мярка с обхват 2000-10000 е. ж. (около 4500 е. ж.).

3.6. Стопански обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

На територията, контролирана от РИОСВ-Смолян през 2021 г. са проверени 9 обекта, от дейността на които се формират отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Таблица с обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки извършани	планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"Върба Батанци" АД, гр. Мадан	РОФ с ХХ "Рудозем-2", гр. Рудозем, рудопереработка	2	2	-	РЗ № 33120017/09.02.2009
2	"Горубсо-Мадан" АД, гр. Мадан	рудник "Крушев дол", гр. Мадан, рудодобив	2	2	-	РЗ № 33120063/04.07.2004
3	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр. Златоград	ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр. Златоград, рудодобив	4	4	-	В процедура по издаване на РЗ по ЗВ
4	Община Рудозем	РДНО - Рудозем	2	2	-	КР № 387-Н0-И0-А0/2010г.
5	"В и К" ЕООД-гр. Смолян	ГПСОВ - Смолян	2	2	1	РЗ № 33110111/30.03.2011
6	Община Смолян	РДНО - Смолян	2	2	-	КР № 358-Н0-И0-А1/2016г.
поречие Марица						
7	"Лъки Инвест-ЛОФ" ЕООД, гр. Лъки	ЛОФ с ХХ "Лъки 2-Комплекс", гр. Лъки, рудопереработка	1	1	-	Оборотен цикъл ЛОФ-ХХ "Лъки 2"-хор. угаители-ЛОФ
8	"Лъки Инвест-Джурково" ЕООД, гр. Лъки	рудник "Джурково", з-ще с. Дряново, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	РЗ № 33120073/14.10.2013
9	"Лъки Инвест-Говедарника" ЕООД, гр. Лъки	рудник "Дружба", з-ще с. Здравец, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	РЗ № 33120072/14.10.2013
	Общо проверки:		19	19	-	

През годината са извършени 19 бр. планови проверки, като не са давани предписания и не са извършвани извънредни проверки.

Обектите, без ЛОФ с ХХ "Лъки 2-Комплекс" - гр.Лъки са включени в списък на емитерите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители и заустващи във водни обекти, утвърден със Заповед № РД-970/07.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите и подлежат на задължителен емисионен контрол два пъти годишно. В зависимост от риска на обекта и степента от възможно замърсяване, проверките за определен обект може да се увеличат ("Родопи Еко Проджекте" ЕООД, гр.Златоград, обект: ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр.Златоград - планирани 4 бр. проверки).

От извършените контролен и собствен мониторинг не е установено превишение на индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО).

Отпадъчният инфилтрат от РДНО-Рудозем е в оборотен цикъл и няма заустване във воден обект, а инфилтратата от РДНО-Смолян е отведен в канализационната мрежа на гр. Смолян и се пречиства в ГПСОВ-Смолян.

3.7.Стопански субекти с дейност, формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води

На територията на РИОСВ-Смолян са изградени и функционират 25 обекта, формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води. През 2021 г. са извършени проверки на 11 обекта, в сферата на хранително-вкусовата промишленост - преработка на мляко и производство на млечни продукти, преработка на риба, преработка и консервиране на зеленчуци и преработка на диворастящи плодове.

Таблица на обектите с биоразградими промишлени отпадъчни води и извършени проверки през 2021 г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"Лактена"ООД, с.Кутела, общ.Смолян	МПП "Кутела", с.Кутела, общ.Смолян	2	2	1	№33720020/25.05.2010
2	"Дудеви"ООД-София	"Мандра за производство на млечни продукти" в м. „Кочорите“, землище с. Стойките	1	1	-	№33740232/14.08.2019
3	"Рожен Милк" ООД, с.Давидково, общ.Баните	МПП "Давидково", с.Давидково, общ.Баните,	2	2	-	№ 33140164/11.04.2006
4	"Алада - 2020" ООД, с.Бял Извор, общ.Ардино	МПП "Алада", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	-	№33140084/30.07.2010
5	"Перперикона" ООД, с.Бял Извор, общ.Ардино	МПП "Родопчанка", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	-	№33140231/29.09.2017
6	"Анмар"ООД, с.Падина, общ.Ардино	МПП "Свети Илия", с.Падина, общ.Ардино	2	2	-	№33140221/20.03.2017
7	"Персенски"ООД, с.Жълтуша, общ.Ардино	МПП "Жълтуша", с.Жълтуша, общ.Ардино	2	2	-	№33740038/15.06.2009
поречие Марица						

8	"Скорпион-21"ООД, гр.Пловдив	МПП"Забърдо", с.Забърдо, общ.Чепеларе	2	2	-	РЗ№33140095/28.03.20 11
9	ЕТ"Ник-60-Недялко Колаксьзов", гр.Пловдив	Цех за рибопереработка, з- ще с.Хвойна, общ.Чепеларе	2	2	-	РЗ№ 33140162/25.09.2003
10	"П.А.Л- БГ"ЕООД, гр.София	Цех за рибопереработка, з- ще с.Беден, общ.Девин	2	2	-	РЗ№33140149/17.07.20 13
11	"Юлиан Исаков" ЕООД, с.Триград, общ.Девин	МПП"Триград", с.Триград, общ.Девин	1	1	-	РЗ№33120019/06.04.20 09
поречие Места						
12	„М-Данимонд“ ЕООД- София	„Фабрика за преработка и консервиране на зеленчуци“-с. Жижево, общ. Сатовча	1	1	-	Заустване в канализационната мрежа на с. Жижево
Общо проверки:			21	21	1	

През годината са извършени 21 бр. планови и 1 бр. извънредна проверка, във връзка със самосезиране.

В млекопреработвателния сектор остава проблема с отработената суроватка, което се очертава и като национален проблем, но трябва да се отбележи, че количествата преработено сурово мляко силно намаля, поради свитото потребление, породено от „ковид“ кризата. Продължава въвеждането на нови технологии и модернизация на съществуващите пречиствателни съоръжения, но въпреки това някои обекти трудно достигнат нормите по разрешителните за заустване. За превишение на ИЕО е съставен 1 бр. АУАН.

Засилен е контрола и на обектите от отрасъл „Рибопереработка“ – „П.А.Л. БГ“ ЕООД, гр. София, Цех за рибопереработка в с.Беден, общ.Девин и ЕТ „НИК 60 – Недялко Колаксьзов“, гр. Пловдив, „Цех за рибопереработка“ в с.Хвойна, община Чепеларе.

3.8.Проблеми със замърсяване на реките с руднични води

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се експлоатират 10 находища на полиметална оловно-цинкова руда. Преработката на рудата се извършва в 3 обогатителни фабрики: РОФ, ЕОФ и ЛОФ, като отпадъчния хвост постъпва в съответните хвостохранилища: ХХ „Рудозем-2“, ХХ „Ерма река“ и ХХ „Лъки-2“. От обектите, експлоатирани от „Горубсо – Мадан“ АД-гр. Мадан, само рудничните води от рудник „Крушев дол“, гр.Мадан се заустват директно във воден обект - р. Крушевдолско дере, десен приток на р. Батанска. От извършения емисионен контрол, периодично се установяват превишения на ИЕО, съгласно в РЗ, за което има наложена текуща месечна имуществена санкция по чл. 69 от ЗООС и е съставен АУАН по Закона за водите. Водите от рудник „Петровица“ се отвеждат гравитачно в ХХ”Ерма река”, а водите от у-к „Батанци“ и у-к “Върба“ са пренасочени по травербан до БПС и РОФ, където се използват в технологичния цикъл на фабриката или се препомпват директно към ХХ „Рудозем-2“.

За установено превишение на ИЕО по РЗ в отпадъчни руднични води от рудник „Крушев дол“, е съставен АУАН по Закона за водите на „Горубсо – Мадан“ АД-гр. Мадан.

Водите на рудниците „Южна Петровица“, „Андрю-Шумачевски дол“, „Мързян-север“, собственост на „Родопи Еко Проджекте“ ЕООД-гр.Златоград са отведени към ХХ ”Ерма река” и не се заустват директно във воден обект.

Пречистените отпадъчни води от ХХ „Рудозем-2” към РОФ-Рудозем се заустват в р. Арда, а отпадъчни води от ХХ“Ерма река“ към ЕОФ-с. Ерма река се заустват в р. Голяма.

Находище „Джурково”, землище на с.Дряново, общ. Лъки, с оператор „Лъки Инвест - Джурково” ЕООД-гр. Лъки се експлоатира чрез р-к „Джурково“. За допречистване на отпадъчните руднични води през 2021 год. започна изграждане на локална пречиствателна станция, която се очаква да бъде въведена в експлоатация до края на 2022 год.

Водите от ХХ “Лъки 2“ към ЛОФ“ - гр. Лъки са в оборотен цикъл по схемата ЛОФ-ХХ-хоризонтални утаители-ЛОФ и не се заустват във воден обект.

Обобщена информация за най-чести нарушения на екологичното законодателство

Най-чести нарушения на законодателството в областта на водите през 2021 г. са в отраслите „Хранително-вкусова промишленост“ и „Рудодобив и рудопреработка“, като са свързани с:

1. Неспазване на условията в издадените разрешителни за заустване (РЗ) - нарушават се индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО) на допустимите прагове на замърсяващи вещества, съдържащи се в отпадъчните води;

2. Неподдържане в нормална експлоатационна изправност на локалните пречиствателни съоръжения за пречистване на промишлени отпадъчни води или селищните пречиствателни станции за населени места под 2000 екв. ж.;

За установените нарушения са съставени 7 бр. АУАН по Закона за водите.

За нарушение на други условия, поставени в РЗ, които не влияят на качеството на заустваните отпадъчни води във водоприемниците са дадени 26 бр. предписания, които са изпълнени в срок.

4. Подземни води

4.1. Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

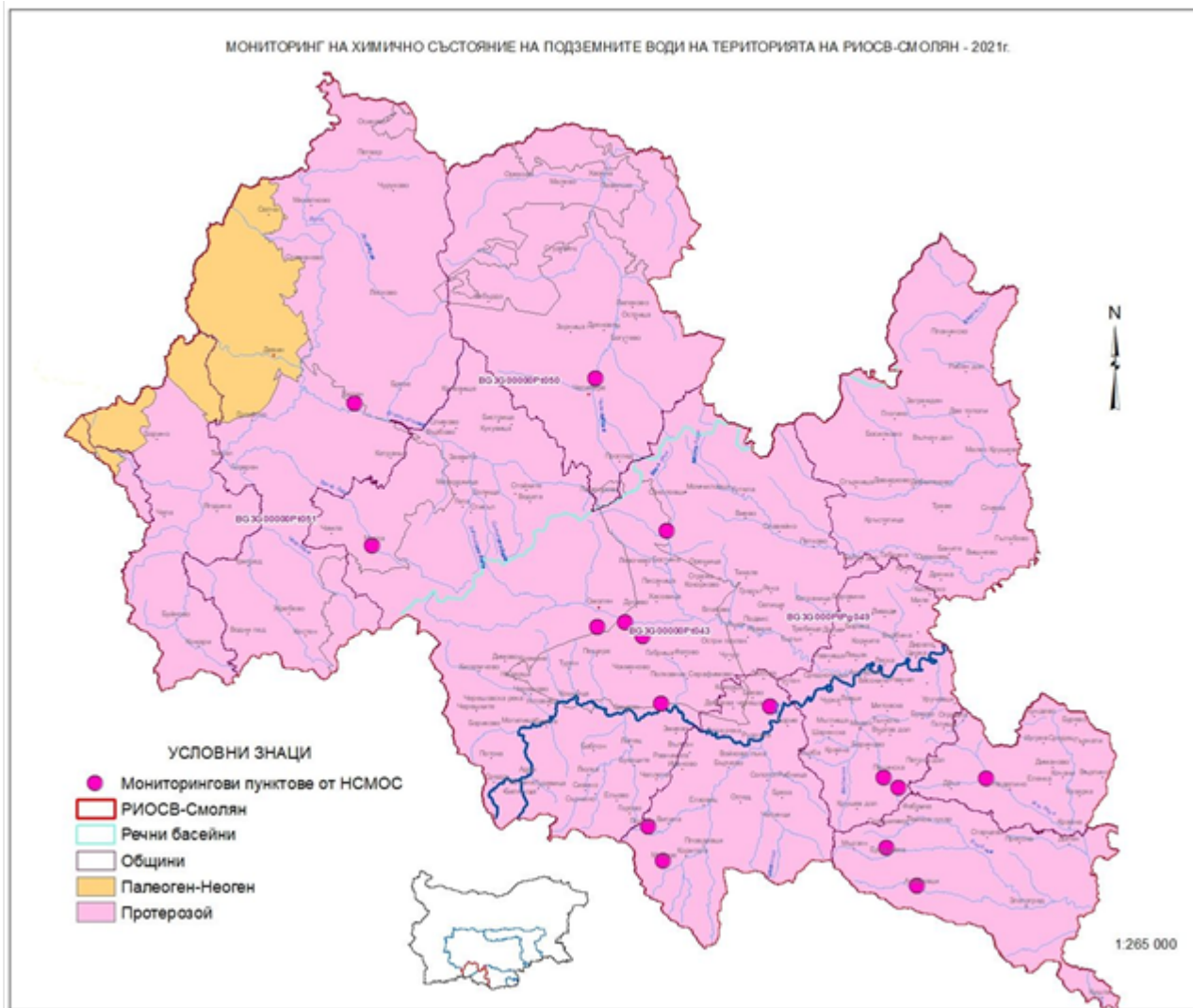
На територията на РИОСВ-Смолян са разположени 6 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях).

В регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ са включени всички подземни водни тела на територията на ИБР, поради използването им за водоснабдяване с питейна цел. През 2021г. е изпълнен оперативен мониторинг.

Националната мрежа за оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Смолян през 2021г. включва 16 хидрогеоложки пункта за мониторинг (отразени на долу представената карта):

1. BG3G00000PTMP205 - Извор „Дупката“, с. Смилян, общ. Смолян;
2. BG3G00000PTMP207 - Извор „Хубча“, гр. Смолян, общ. Смолян;
3. BG3G00000PTMP081 - Извор "Серафимовско дере", гр. Рудозем, общ. Рудозем;
4. BG3G00000PTMP190 - Галерия травербан №1, с. Аламовци, общ. Златоград;
5. BG3G00000PTMP201 - Каптиран извор - чешма, Мадан – Златоград;
6. BG3G00000PgMP078 - Извор "Бралото", кв. Райково, гр. Смолян, общ. Смолян;
7. BG3G000A+PtMP099 - Извор - НИМХ № 39а, с. Беден, общ. Девин;
8. BG3G00000PtMP100 - Извор - НИМХ № 336, с. Мугла, общ. Смолян;
9. BG3G000A+PtMP101 - Извор "Главата", с. Ерма река, общ. Златоград;
10. BG3G000A+PtMP104 - Извор "Мързян-1, 3", гр. Неделино, общ. Неделино;
11. BG3G000A+PtMP105 - Извор "Свети Иван", гр. Смолян, общ. Смолян;
12. BG3G00000PtMP077 - Извор "Свети дух", гр. Чепеларе, общ. Чепеларе;
13. BG3G00000PG3MP170 - Извор, с. Поляна, общ. Рудозем;
14. BG3G00000PG3MP169 - Извор "Мочура", с. Мочуре, общ. Рудозем;
15. BG3G00000PG3MP168 - Извор "Палагачевия извор", гр. Смолян, общ. Смолян;
16. BG3G00000PTMP200 - Каптиран извор - чешма, Мадан – Златоград.

Карта: Мониторинг на химичното състояние на подземни води на територията на РИОСВ-Смолян – 2021 год.

4.2. Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция „Източнобеломорски басейн“. Пробите са анализирани в ИАОС – основно в Регионална лаборатория – Смолян, а отделни проби са анализирани в Регионална Лаборатория – Пловдив. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

1. **I група - основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитрати, амониеви йони, температура, флуориди – анализират се всички или отделни показатели във всички мониторингови пунктове за подземни води - сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

2. **II група - допълнителни физико-химични показатели** – фосфати, желязо (общо), манган – анализират се всички или отделни показатели в част от мониторинговите пунктове сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

3. **III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром общ, хром – тривалентен, хром – шествалентен, обща α – активност, обща β – активност, естествен уран, радий R226 – анализират се отделни показатели в ограничен брой мониторингови пункта - веднъж годишно през трето тримесечие на годината, а показателите със завишение - сезонно (четири пъти в годината).

4. **IV група - органични вещества** – нефтопродукти – предвидено е да се извършва пробонабиране и анализ на този показател в мониторингов пункт при гр.Смолян - извор „Хубча” с честота - **четири пъти в годината.**

Резултатите се сравняват със стандарт за качество, съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (ДВ, бр. 87 от 2007г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 102 от 23 декември 2016 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

За оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения през 2021г. мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела. Във връзка с това, трябва да отбележим, че:

1. Изпълнението на Заповед РД-602/09.06.2021г. на министъра на околната среда и водите за програмите за мониторинг на подземни води се отнася за периода 01.06.21г. - 31.05.2022г.

2. В оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения мониторинг за периода 1.01.2021г. – 31.12.2021г.

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена съгласно подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела и е дадена в две категории – добро и лошо. Подходът е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство № 18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство №17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Резултатът от извършена обща оценка на химичното състояние на ПВТ на територията РИОСВ-Смолян през 2021г. е представен в таблица:

№ по ред	код на ПВТ	Наименование	Тест: Обща оценка на химичното състояние на ПВТ (добро/лошо)	Тест: Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (неприложимо/добро/лошо)	Обща оценка на химичното състояние на ПВТ	Вещества или показатели на замърсяване
ИБР						
1	BG3G0000PgN020	Пукнатинни води - Пещера-Доспат	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	добро	
2	BG3G0000Pt041	Карстови води - Централно Родопски масив	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	добро	
3	BG3G0000Pt043	Карстови води - Смолянски масив	добро	добро	добро	
4	BG3G000PtPg049	Пукнатинни води - Източно Родопски	добро	добро	добро	констатирано отклонение по показател

		комплекс			добро	амониеви йони.
5	BG3G00000Pt050	Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс	добро	добро	добро	
6	BG3G00000Pt051	Карстови води - Настан - Триградски басейн	добро	добро	добро	
ЗБР						
7	BG4G001QNPg010	Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат	добро	добро	добро	
8	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодряновски плутон	добро	добро	добро	
9	BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон	добро	добро	добро	

Забележка: Общата оценка определя „добро“ химично състояние на ПВТ BG3G00000PgN020 и BG3G00000Pt041 на територията на ИБР за 2021г.

4.3. Характеристика на подземните водните тела (ПВТ).

Подземно водно тяло BG3G000PtPg049 /Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

ПВТ има площ от 6593,09 км². Водоносния хоризонт е изграден от риолити, андезити, пирокластични риодацити, туфи, туфити, туфозни пясъчници и алевролити, варовици - кавернозни, варовити пясъчници, мергели, конгломерати, пясъчници, глини, гнайсошисти, гранитизирани гнайси, гранитогнайси, гнайси, мигматити, шисти амфиболити, мрамори, калкошисти. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са различни типове кафяви и канелени горски почви, изветрели в различна степен разнообразни вулкански, вулкано-седиментни, метаморфни и магмени скали.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2021г. е констатирано:

I. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – няма концентрации на РС (релевантна стойност) над стандарт.

Наблюдава се концентрация на РС (релевантна стойност) под стандарт за показател Арсен – 4,9 µg/l (стандарт – 10 µg/l). В сравнение с 2020г. - РС (релевантна стойност) за показател Арсен – 11,4 µg/l.

Основно, констатира се отклонение на арсен в мониторингов пункт: «Каптиран извор – чешма», гр. Мадан – гр. Златоград, BG3G00000PTMP201 (крайпътна чешма на автомобилен път от гр. Мадан за гр. Златоград):

- През 2021г. - средноаритметична стойност е 9,58 µg/l., като измерените стойности през първо и четвърто тримесечие са съответно: 16,8 µg/l и 11,7 µg/l, а през трето тримесечие – измерената стойност е по-малко от границата на количествено определяне на метода.

- През 2020г. - средноаритметична стойност е 13,1 µg/l, като измерените стойности за този показател през първо, второ, трето и четвърто тримесечие са съответно: 13,5 µg/l, 12,5 µg/l, 12,9 µg/l и 13,4 µg/l.

II. Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване – няма средногодишна концентрация (2021г.) над стандарт.

Общата оценка определя „добро” химично състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 на територията на РИОСВ-Смолян през 2021г.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 на територията на РИОСВ - Смолян през 2021 г. е „лошо”, като показател амониеви йони е с констатирано отклонение.

Подземно водно тяло BG4G001QNPg010 /Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат /

Водното тяло се наблюдава в два мониторингови пункта: BG4G001QNPgMP500-Доспат, „Студения гьол“-КЕИ-5(„В и К“ ЕООД-Смолян) и BG4G001QNPgMP55-Доспат, „Главата“-КЕИ-3(„В и К“ ЕООД-Смолян). Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2021г. е „Добро състояние“, съгласно извършените „Регулярен мониторинг“ от БД „ЗБР“-Благоевград и „Собствен мониторинг“, провеждан от водоползвателя „В и К“ ЕООД-Смолян. Данните от извършвания мониторинг са въведени в ГИСУВД.

Подземно водно тяло BG4G0001Pt1030 /Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодряновски плутон /

Водното тяло се наблюдава в три мониторингови пункта: BG4G001PtPzMP526 –с. Кочан, „Извора Нов“-ШК („В и К“ ЕООД-Благоевград), BG4G001PtPzMP550-„Петрелик“-ШК(„Макс Строй-91“ ЕООД) и BG4G001PtPzMP527 – с. Плетена, „Бенан Гарен“-КИ (Община Гърмен). Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2021г. е „Добро състояние“, съгласно извършените „Регулярен мониторинг“ от БД „ЗБР“-Благоевград и „Собствен мониторинг“, провеждан от водоползвателите „В и К“ ЕООД-Благоевград, „Макс Строй-91“ ЕООД и Община Гърмен. Данните от извършвания мониторинг са въведени в ГИСУВД.

Подземно водно тяло BG4G001PtPz026 /Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон /

Водното тяло се наблюдава в три мониторингови пункта: BG4G001PtPzMP518 –КЕИ Горна махала-Лютово (Община-Белица), BG4G001PtPzMP520-с. Чавдар, „Бял Дунав“ - КИ („В и К“ ЕООД-Смолян) и BG4G001PtPzMP519 –с. Ковачевица, „Горна Ливаде“-ВС(„В и К“ ЕООД-Благоевград). Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2021г. е „Добро състояние“, съгласно извършените „Регулярен мониторинг“ от БД „ЗБР“-Благоевград и „Собствен мониторинг“, провеждан от водоползвателите „В и К“ ЕООД-Смолян, „В и К“ ЕООД-Благоевград и Община-Белица. Данните от извършвания мониторинг са въведени в ГИСУВД.

5.Състояние на хидротехническите съоръжения

5.1.Хидротехнически съоръжения под контрол на РИОСВ по общини (брой и разпределение по собственост на язовири, техническо състояние)

Хидротехническите съоръжения на територията на РИОСВ - Смолян, които се контролират са:

1. Хвостохранилище „Рудозем-2“, находящо се в гр.Рудозем, община Рудозем, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от РОФ, експлоатирано от „Върба-Батанци“ АД - гр.Мадан;

2. Хвостохранилище „Ерма река“, находящо се в с.Ерма река, община Златоград, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от ЕОФ, експлоатирано от „Родопи Еко Проджект“ ЕООД - гр.Златоград;

3. Хвостохранилище „Лъки 2 - Комплекс“, находящо се в землище на гр.Лъки, община Лъки, област Пловдив, пречистващо отпадъчните води от ЛОФ, експлоатирано от „Лъки Инвест ЛОФ“ ЕООД - гр.Лъки.

Хвостохранилищата са съоръжения, чието предназначение е за пречистване на отпадъчния пулп, формиран от преработката на оловно-цинкови руди, при процес на флотация и депониране на твърдия отпадък, съдържащ се в „хвостовия шлам“.

Хвостохранилището функционира в комплекс с две други съоръжения - багерна помпена станция и транспортен тръбопровод за хвостовия шлам (хвостопровод), когато транспорта на хвостовия шлам се извършва напорно при разположена на по-ниска кота флотационна фабрика спрямо хвостохранилището.

По вида на изграждане хвостохранилищата са „долинни“ тип („Рудозем-2“ и „Ерма река“), и „брегови“ тип („Лъки-2“). При „долинния“ тип, съоръжението се изгражда в долината на река или дере, като долината се прегражда със земно-насипна стена, докато при „бреговия“ тип от трите страни се изгражда земно-насипна стена, а реката или дерето остават в страни.

Контролът от страна РИОСВ - Смолян се осъществява върху ефекта на пречистване на отпадъчните води, формирани при флотацията и факторите, които оказват влияние върху пречиствателния процес:

- площ на водното огледало;
- фронт (плаж) на намиване;
- необходим воден обем за осигуряване на достатъчен времепрестой за утаяване на твърдата фракция;
- спазване технологията на флотационния процес и количеството влагани реагенти, способстващи за по-пълно извличане на металния концентрат.

5.2.Извършени проверки, констатирано състояние

През 2021 г. са извършени планови и извънпланови проверки на хвостохранилищата, както следва:

- ХХ „Лъки-2 - Комплекс“ – 1 проверка – 1 бр. планова;
- ХХ „Рудозем-2“ – 2 проверки – 2 бр. планови;
- ХХ „Ерма река“ - 5 проверки - 4 бр. планови и 1 бр. извънредна проверка;

През годината са извършени 7 бр. планови проверки. След анализ на взетите водни не е установено превишение на ИЕО по РЗ, поради което не са предприемани административно-наказателни мерки срещу дружествата, експлоатиращи съоръженията.

Контролът по експлоатационното състояние на стените, системите за наблюдение на напорната филтрация и устойчивостта на динамични и статични натоварвания, се осъществява от ДАМТН.

5.3.Разрешени през годината проблеми

Към 31.12.2021 г. проблемите от инженерно-техническо естество по надграждане на земно-насипните стени на ХХ „Ерма река“ и ХХ „Рудозем – 2“ са ефективно решени. Надградени са и водоотвеждащите съоръжения-шахтов преливник при ХХ „Ерма река“ и скатови преливници при ХХ „Рудозем – 2“. Извършените СМР ще осигурят над 10 години нормална експлоатация на съоръженията.

За привеждане в нормален експлоатационен режим на ХХ „Лъки 2“ от страна на „Лъки Инвест-ЛОФ“ ЕООД се предприеха следните действия:

- извършена е проверка и оценка на проводимостта и водоплътността на тръбопровода за хвостов шлам и тръбопровода за пречистена вода към ЛОФ(по предписание на РИОСВ-Смолян), такива проверки се извършват на всеки 6 месеца. Подменени са 5 бр. тръбни звена със специално циментационно покритие на вътрешната страна на тръбите, сегменти(дъги) и уплътнения при фланшовите връзки;
- преминало е към безцианидна технология на флотация в ЛОФ;
- извършени са мероприятия за повишаване на водоплътността на хоризонталните утаители под ХХ и намаляване на филтрацията от ХХ към р. Юговска (;подобряване на стоманобетонната конструкция, подмяна на водоплътното фолио, изграждане на още един резервен помпен комплекс, за прехвърляне на води от утаителите към чашата на ХХ „Лъки-2“ в случай на аварийни ситуации).

6.План за управление на риска от наводнения

От определените в Програмата от мерки на утвърден в края на 2016 г. от Министерски съвет План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Източнобеломорски район 2016-2021 г. за територията на РИОСВ Смолян към 31.12.2021 г. са стартирали следните мерки:

Предвидени дейности по ИН	Уникален код на мярката	Име на мярката	Описание на мярката
Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Чепинска в участъка в гр. Рудозем с цел освобождаване на обеми и осигуряване преминаване на висока вълна - Общо количество баластра около 1 000 м3.	AR_08_02	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Чепинска в гр. Рудозем с цел освобождаване на обеми и осигуряване преминаване на висока вълна - Общо количество баластра около 1 000 м3.
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС - Ремонт на микроязовир "Букова поляна", община Мадан	EARBD_28	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС
Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения - Обл. Смолян. 20 000 лв. за разработване	EARBD_12	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на потенциално опасните водни обекти	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на съоръжения във водни обекти - диги, защитни стени, мостове, прагове и други с цел своевременно предприемане на мерки за предотвратяване на разрушения при наводнения
Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на потенциално опасните водни обекти. Община Чепеларе.	EARBD_13	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения
Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения. Община Чепеларе.	EARBD_14	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения
Доизграждане на защитната стоманобетонена стена по десния бряг на р. Елховска преди моста на ул. "Кап. П. Войвода" по ул. "Стадиона" - дължина 305 м, широчина 0,50 м и височина 7 м (в едно с основите)	AR_08_15	Изграждане на нови корекции	Доизграждане на защитната стоманобетонена стена по десния бряг на р. Елховска преди моста на ул. "Кап. П. Войвода" по ул. "Стадиона" - дължина 305 м,

			широчина 0,50 м и височина 7 м (в едно с основите)
Ремонт на участъци от стената с подкопани фундаменти. Възстановяване на участъци от стената с нарушена зидария, най-вече в участъка по десния бряг срещу ОУ Н. Вапцаров.	AR_07_03	Реконструкция и поддържане на корекциите	Ремонт на участъци от стената с подкопани фундаменти. Възстановяване на участъци от стената с нарушена зидария, най-вече в участъка по десния бряг срещу ОУ Н. Вапцаров.
Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, поради подкопаване на основите им - обща дължина 2000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Неделинска (Узундере) с приблизителна дължина 6500 м	AR_04_05	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, поради подкопаване на основите им - обща дължина 2000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Неделинска (Узундере) с приблизителна дължина 6500 м
Почистване на участъци от р. Арда извън урб. територия на гр. Рудозем- 5 участъка с обща дължина от 893 м, общ обем от 29 000 м3. Нач. на уч-к 1: С 41 30 07.558 И 24 51 25.365, край на уч-к 5: С 41 29 12.780 И 24 49 50.149	AR_08_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м - Общо количество баластра около 10 000 м3.
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовир „Лагера"	AR_06_41	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири Кирянов гьол /Рибката/ и язовир „Лагера"
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовир Кирянов гьол /Рибката/	AR_06_41	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири Кирянов гьол /Рибката/ и язовир „Лагера"
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Черна в рамките на РЗПРН.	AR_06_01	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Черна в рамките на РЗПРН - дължина 16 000 м, площ 50 дка.

Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Изземане на наносни отложения от коритото на р. Черна	AR_06_02	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Черна с общ обем, по експертна оценка - 30 000 м ³
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Отстраняване на складиран материал и незаконни временни постройки (навеси, огради, колиби и др.) от речните брегове и тераси на р. Черна, в рамките на гр. Смолян	AR_06_04	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складиран материал и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на складиран материал и незаконни временни постройки (навеси, огради, колиби и др.) от речните брегове и тераси на р. Черна, в рамките на гр. Смолян - 0.2 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижаване на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.	AR_06_05	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижаване на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН.	AR_06_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН. Общата дължина на участъка възлиза на 3500 м, като тук реката е корегирана в долния ѝ участък (кв. Устово) по двата бряга посредством вертикални подпорни стени общо 1400 м. Площта, която следва да бъде подложена на периодично почистване възлиза на 40 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла.	AR_06_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла с общ обем, по експертна оценка - 800 м ³

Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки от речните брегове и тераси на р. Бяла, в рамките на РЗПРН.	AR_06_21	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки от речните брегове и тераси на р. Бяла, в рамките на РЗПРН - 0.3 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.	AR_06_22	Реконструкция и поддържане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.
Изграждане на подпорна стена на ул. "Димитър Благоев", до Римския мост, по левия бряг на р. Черна, гр. Смолян	AR_06_06	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нови подпорни стени - р. Черна, гр. Смолян (100 м - ляв бряг и 400 м - десен бряг)
Изграждане на подпорна стена на ул. " Петър Берон", пред блок Строител"№1, по десния бряг на р. Черна, гр. Смолян	AR_06_06	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нови подпорни стени - р. Черна, гр. Смолян (100 м - ляв бряг и 400 м - десен бряг)
Изграждане на подпорна стена на ул. „Стефан Стамболов” – десен бряг на река Голяма между ос.т. 9 и ос.т. 11, , l=37.6 0м” в ПИ с идентификатор 31111.31.11 по КККР на гр. Златоград, община Златоград, област Смолян	AR_05_04	Изграждане на нови корекции	Изграждане на стоманобетонни защитни (крилни) стени по двата бряга на р. Голяма река - дължина (2*25) = 50 м, ширина 0,50м и височина 2,5 м
Обследване, анализ и извършване на ремонтно - възстановителни дейности на язовирна стена „Кириянов гьол“ и съоръженията към нея, общ. Смолян, обл. Смолян	EARBD_28	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС
Изграждане на нова стоманобетонна защитна стена по левия бряг на р. Малка река/Аламовска (приток на р. Върбица) – по ул. „Крайречна“ – в участъка от моста на ул. „Ерма“ (при Джамията) – до моста на ул. „Ахрида“, гр. Златоград, обл. Смолян	AR_05_44	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нова стоманобетонна защитна стена по левия бряг на р. Малка река/Аламовска - по ул. "Крайречна" - в участъка от моста на ул. "Ерма" (при Джамията) - до моста на ул. "Ахрида" - параметри на стената: дължина 335 м; височина 4,00 м; дебелина 0,50м

Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Бяла в участъка от Моста при светофара до вливане в Черна река, в регулационните граници на гр. Смолян общ. Смолян, обл. Смолян	AR_06_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН. Общата дължина на участъка възлиза на 3500 м, като тук реката е корегирана в долния ѝ участък (кв. Устово) по двата бряга посредством вертикални подпорни стени общо 1400 м. Площта, която следва да бъде подложена на периодично почистване възлиза на 40 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.	AR_06_22	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Бяла в участъка от Моста при светофара до вливане в Черна река, в регулационните граници на гр. Смолян, общ. Смолян, обл. Смолян	AR_06_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла с общ обем, по експертна оценка - 800 м3
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Арда - в участък от водохващането на РОФ до СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в границите на урбанизираната територия на град Рудозем - участък км 0+420+0+850, обл. Смолян	AR_08_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Арда - в участък от водохващането на РОФ до СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в границите на урбанизираната територия на град Рудозем - участък км 0+420+0+850, обл. Смолян	AR_08_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м - Общо количество баластра около 10 000 м3.

Оборудване на мониторингова хидрометрична станция на р. Арда край с. Могилица в землището с. Могилица, Община Смолян, област Смолян, с възложител МОСВ. L=24.6313 / B=41.4892	EARBD_15	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн
Оборудване на мониторингова хидрометрична станция на р. Маданска след гр. Мадан в на територията на гр. Мадан, Община Мадан, област Смолян, с възложител МОСВ. L=24.9387 / B=41.5016	EARBD_15	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн
Възстановяване на подпорна стена по десния бряг на р. Черна при кръстовището на ул. „Бяло море” и ул. „Петър Берон”, в кв. Райково, гр. Смолян”, Община Смолян, Област Смолян	AR_06_05	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижение на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.

Програмата от мерки на ПУРН в Източнбеломорски район 2016-2021 г. е достъпна за разглеждане в табличен и графичен вид чрез географска информационна система (ГИС) на БД ИБР. Връзка към ГИС на БД ИБР е изведена на началната страница на интернет страницата на БД ИБР.

За 2021 г. в БД ИБР има данни за следните наводнения за територията на РИОСВ - Смолян:

№	Дата	Източник на наводнението	Местоположение на наводнението	Кратко описание на щетите
1	12.01.2021 г.	дъжд, река	гр. Смолян	Срутена къща в квартал „Станевска”, ул. „Младост”; наводнени приземен етаж на производствена сграда на площ 500 кв.м на ул. „Хан Аспарух“ в Смолян, двор на автосервиз на ул. „Родопи”.
2	12.01.2021 г.	дъжд, река	гр. Мадан	Наводнено котелно помещение на СУ „Отец Паисий“, на ул. „Паисий Хилендарски“; две подпорни стени са паднали.
3	12.01.2021 г.	дъжд, река	с. Средец	Паднала подпорна стена
4	12.01.2021 г.	дъжд, река	с. Оряховец	Наводнен двор на частна къща
5	12.12.2021 г.	река	с. Ягодина	Разрушен Римски мост до Ягодинската пещера; Селото е без ток и без път.
6	12.12.2021 г.	река	с. Буйново и Кожаре	Селата са без ток и без път.
7	12.12.2021 г.	река	с. Триград	Пътят през Триградското ждрело е прекъснат на две места; къщи с пропаднали подпорни стени и наводнени помещения.

8	12.12.2021 г.	река	гр. Девин	Републиканският път е подкопан на входа на града в района КПП Девин от придошлата река Въча. Водата от реката е изнесла скалите, които са спирали достъпа до резервоара за питейна вода на кв. Настан и го е наводнила; наводнени две къщи, друга къща е с наводнена изба.
9	12.12.2021 г.	река	гр. Златоград	Наводнена къща (до 50 см вода), залята и част от пътя
10	12.12.2021 г.	река	с. Крайна	Залята от р. Неделинска е помпената станция
11	12.12.2021 г.	дъжд, река	гр. Неделино	Срутена част от паркинг. път Неделино - Крайна в района на бившата пресевна станция е наводнен, поради излизане на река Неделинска от пътното платно. Ул. „Стара планина” е затворена за движение поради свличане на земни маси. Няколко тежкотоварни автомобили са пропаднали в района на бензиностанцията в Неделино в резултат на свличане на земни маси.
12	12.12.2021 г.	река	общ. Борино	Преляла над пътя в Буйновското ждрело река, изкопала ями в асфалта и платното е непроходимо. Има и подкопани основи на мост на пътя. ез ток и без път са селата Ягодина, Буйново и Кожаре.
13	12.12.2021 г.	дъжд	с. Стойките	Рухнала къща на три етажа при пропадане на земни маси след продължил над 24 часа обилен дъжд. Няма пострадали хора.
14	12.12.2021 г.	дъжд, река	с. Моголища	Наводнени площи.
15	12.12.2021 г.	дъжд, река	с. Забърдо	Наводнени площи.
16	12.12.2021 г.	дъжд, река	с. Широка лъка	Прекъснат мост и наводнени къщи.
17	12.12.2021 г.	дъжд, река	с. Елховец	Разрушен мост.
18	12.12.2021 г.	дъжд, река	гр. Рудозем	Заляти улици пред общината.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Смолян

Баланс по видове територии на област Смолян по предназначение

Съгласно данни от „Стратегия за развитие на област Смолян 2014-2020 г.”, публикувана на интернет страницата на Областна администрация - Смолян, териториалната структура на област Смолян е, както следва:

Общини	Обща площ /дка/	Земеделски територии /дка/	Горски територии /дка/	Населени места и др. урбанизи- рани територии /дка/	Водни течения и водни площи /дка/	Територии за добив на полезни изкопаеми /дка/
Общо	3192846	850949	2093453	58328	25683	152980
Баните	301165	111807	163281	5224	1022	18799
Борино	173204	51514	105036	1286	290	14748
Девин	573684	144692	383245	5030	4189	35033
Доспат	282697	65917	197006	3292	10721	4405
Златоград	171537	33398	128819	4655	1856	2353
Мадан	174951	41795	120989	8277	1263	1295
Неделино	102252	38663	59226	2706	470	770
Рудозем	182919	26620	146388	5752	1156	2353
Смолян	853997	232127	540147	16197	3845	58122
Чепеларе	376440	104416	249316	5909	871	15102

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

Съгласно програмата за почвен мониторинг, I-во ниво – широкомащабен мониторинг, през 2021 г. от Регионална лаборатория - Смолян са взети проби от 7 пункта, както следва: с. Кръстатица, община Баните, с. Дряново, община Лъки, с. Барутин, община Доспат, с. Михалково, община Девин, с. Чокманово, община Смолян, с. Планинско, община Баните и с. Диманово, община Неделино. Извадките са изпратени за изпитване в Регионални лаборатории към ИАОС в страната, като резултатите ще бъдат обработени през 2022 год.

През 2021 г. са обработени резултатите от извършения мониторинг през 2020 г. на следните пунктове: с. Кръстатица, община Баните, с. Дряново, община Лъки, с. Солища, община Смолян, с. Триград, община Девин, гр. Девин, кв. Настан и с. Киселчово, община Смолян.

Не се наблюдават превишения на органохлорни пестициди и полициклични ароматни въглеводороди в пунктовете Дряново и Кръстатица, отчитани при извършен мониторинг през предходни години. Отново се отчитат завишения на „олово“ и в двата пункта, което е установено и през предходни години. Пунктовете са със статут на настоящо земеползване „ливада“ или „нива“ и най-вероятно замърсяването е фоново.

Не се наблюдават надвишения над ПДК при анализите на взетите извадки от останалите пунктове. Резултатите за тежки метали в сравнение с предходните години са с близки стойности, което показва, че няма промяна на цялостната ситуация.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Всички обекти на територията на РИОСВ - Смолян, попадащи в обхвата на Програмата за отстраняване на минали екологични щети са завършени. Изключение прави само обект „Рекултивация на Хвостохранилище „Лъки-1“ към "Лъки Инвест "АД гр. Лъки. Техническата и биологичната рекултивация на хвостохранилището е извършена в периода 2011-2014 година. От 2015 г. дружеството води кореспонденция с ДНСК, с цел въвеждане на обекта в експлоатация, като са получени откази за назначаване на ДПК, поради непълнота и/или липса на документи и неточности в предназначението на терена.

През 2021г. е извършена планова проверка на площадката, като не са установени нарушения.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/ употреба препарати за растителна защита

През 2021 г. няма промяна в числеността и местоположението на складовете за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита и Б-Б кубовете на територията на РИОСВ - Смолян, като същите са разположени, както следва:

- складове за излезли от употреба ПРЗ – с. Давидково, община Баните, с. Орехово, община Чепеларе, с. Търън и м. „Герзовица“, землище на гр. Смолян, община Смолян и с. Сатовча, община Сатовча;

- площадки с Б-Б кубове - с. Чубрика, община Ардино – 16 бр., с. Бърчево, община Рудозем – 9 бр., с. Слащен, община Сатовча – 4 бр., с. Сатовча, община Сатовча – 5 бр. и гр. Девин, община Девин – 8 броя.

В складовете се съхраняват общо 73 868 кг твърди и 5 170 л. течни препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, в масивни сгради с бетонови основи. През 2021г. бяха извършени планови проверки на всички складове за пестициди и площадки с Б-Б кубове, находящи се на територията на РИОСВ - Смолян.

От направените проверки на складовете, не се установяват нерегламентирани изпразвания, разливи и разпиляване на препарати, нарушения в съхранението им, както и в целостта на сградите. Не са нарушени огражденията, ограничаващи достъпа на хора и животни до складовете и кубовете.

При извършените проверки на площадки с Б-Б кубове не са установени нарушения относно състоянието на кубовете, както и терена около тях. Същите са оградени с метални ограждения.

Складовете и Б-Б кубовете, с изключение на тези в с. Сатовча, не са охраняеми. Същите се наблюдават предимно от кметовете на населените места, на чиято територия са разположени.

През м. декември е представена в ИАОС актуална информация за състоянието на складовете и Б-Б кубовете за негодни и забранени продукти за растителна защита, както и техните координати.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

През 2021 г., не са постъпвали сигнали и не е констатирано наднормено замърсяване с устойчиви органични замърсители, включително нефтопродукти.

6. Ерозия на почвите

Загубата на почвен материал, оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозията води до разрушаване на горните слоеве на почвата, изменя физико-механичните и химичните и свойства, и води до намаляване количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага.

Основните фактори, влияещи на ерозията са климатичните условия, релефа, начина на използване на земята, състоянието на растителната покривка и не на последно място антропогенната дейност – обезлесяването, неправилната обработка на почвата, пожарите и други.

Лекият механичен състав на почвите в района, големите наклони и силната разчлененост на релефа благоприятстват ерозионните процеси.

В РИОСВ - Смолян няма налична информация и данни за засегнатите площи, местоположението и развитието на ерозионните процеси, както за финансирани проекти против ерозията, които се изпълняват на територията на инспекцията.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

През 2021 г., съгласно програмата за почвен мониторинг II-ро ниво – вкисляване, са взети и анализирани извадки от четири пункта, както следва: пункт „Рожен“, землище на с. Соколовци, община Смолян, пункт „Борино“, землище на с. Борино, община Борино, пункт „Доспат“, землище на гр. Доспат, община Доспат и пункт Сатовча, землище на с. Сатовча, община Сатовча. Резултатите от анализите на всички пунктове са показали киселинно-алкално равновесие в почвата около стойност от рН (KCL) 3,5 до рН (KCL) 4,5.

На територията на РИОСВ - Смолян не се провежда мониторинг за засоляване на почвите.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

През 2021 г. продължи контрола по места за недопускане на нерегламентирани замърсявания с битови и строителни отпадъци. При извършени проверки по населените места са установени 26 бр. замърсени площи с отпадъци. Дадени са предписания за почистване на замърсените участъци, като при извършените последващи проверки се установява, че същите са почистени.

Осъществен е контрол на общините за недопускане на замърсявания с битови и строителни отпадъци, включително и на речни корита и прилежащите им терени по писма с предписания на директора на РИОСВ - Смолян. По данни на общините са почистените 117 бр. нерегламентирани замърсявания.

Нерегламентираните замърсявания на площи с битови и/или строителни отпадъци по населени места са посочени в таблицата, както следва:

№ по ред	Нерегламентирани замърсявания от битови и/или строителни отпадъци / местоположение	Замърсени площи / брой	Почистени площи / брой
Община Смолян			
1.	Община Смолян, Път между селата Гудевица и Гвоздевица	1	1
2.	Община Смолян, з-ще на с.Бостина и скат срещу Варниците в кв. Устово	3	3

3.	Горски път в дясно от разклона за с.Гъбрица	1	1
3.	с. Смилян	4	4
4.	Местност Лучево, з-ще на с.Могилица	1	2
5.	Местност Малко Чокманово, общ.Смолян	1	1
6.	гр.Смолян, черен път над производствена база „Арексим“	1	1
	КК „Пампорово“	1	1
	Община Златоград		
7.	с. Аламовци	1	1
8.	с.Долен	1	1
	Община Девин		
9.	гр. Девин под къщи в ромска махала	1	1
	Община Чепеларе		
10.	Община Чепеларе, Имот след рибарниците на с.Хвойна, посока гр.Пловдив	1	1
	гр. Чепеларе, местност Рибката	1	
11.	с.Забърдо	3	3
	Община Борино	1	1
	с.Борино	1	1
	Община Адино		
12.	с.Правдолуб	1	1
	Община Сатовча		
13.	Местност „Дянов дол“ и местност „Марината“, з-ще на с. Сатовча	2	2
Общо констатирани и почистени нерегламентирани замърсявания през 2021г.		26	26

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ – Смолян

През изминалата година, на територията на РИОСВ - Смолян не са отчетени замърсявания на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти и/или с препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Данните от провеждания почвен мониторинг показват, че в по-голямата си част показателите са в границите на ПДК, а при някои резултати дори много под допустимите норми.

През последните години се запазва тенденция за устойчиво ползване, предотвратяване и ограничаване на увреждането на почвите, както и трайно запазване на функциите им.

При установено замърсяване на площи с битови и/или строителни отпадъци се дават предписания за почистването им, с цел недопускане образуването на нерегламентирани сметища, които могат да доведат до отрицателна промяна в характеристиките на почвения слой.

С провежданите процедури по ОВОС и ЕО за инвестиционните предложения се осъществява превантивната дейност, свързана с опазване на почвите от замърсяване. Служители на инспекцията ежесечно вземат участие в комисиите по промяна предназначението на земеделските земи, като се следи за спазване на нормативните изисквания, касаещи опазване на почвите.

Извършват се също така проверки на инсталации с издадени комплексни разрешителни, като се следи за въздействието им върху почвите, отчитайки резултатите от извършения собствен мониторинг на почвите по предвидените за анализ показатели.

Предвид това, че почвите са ограничен и незаменим природен ресурс, наше задължение е да ги опазим от увреждане и/или замърсяване. От чистотата на почвите до голяма степен зависи тяхното плодородие и влияние върху здравето на хората и животните.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

На регионално ниво РИОСВ – Смолян осъществява националната политика в областта на защитата на природата, насочена към управлението, контрола и опазването на биологичното разнообразие и защитените природни територии, и е в съответствие с международното и национално законодателство – Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за защитените територии, Закона за лечебните растения, Закона за генетично модифицираните организми и стратегическите документи – Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000, Стратегически план за биологичното биоразнообразие, Стратегия на ЕС за биологично разнообразие, Глобална стратегия за опазване на растенията, Национален план за опазване на най-значимите влажни зони.

В изпълнение на основната цел за опазване на биологичното разнообразие, на територията на страната е създадена Национална екологична мрежа (НЕМ), като част от европейската екологична мрежа, създадена да гарантира оцеляването на най-ценните видове и местообитания в Европа. Националната екологична мрежа се състои от защитени територии, обявени съгласно изискванията на Закона за защитените територии и защитени зони („Натура 2000“), обявени по Закона за биологичното разнообразие, съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици. Със създаването на НЕМ, страната ни изпълнява целите за опазване на биологичното, геологично и ландшафтно разнообразие; участие в европейските и световни екологични мрежи, опазващи природните местообитания и местообитанията на дивата флора и фауна, включително и птици, редки, ендемични и/или застрашени видове; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна, на вековни и забележителни дървета; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии; защита на местното биоразнообразие и екосистемните услуги срещу инвазивни чужди видове.

„Натура 2000“ е основният инструмент за опазване на биологичното разнообразие в Европейския съюз и се основава на Директивата за птиците от 1979 г. и Директивата за местообитанията от 1992 г.

1. Защитени територии в териториалния обхват на дейност на РИОСВ – Смолян

Защитените територии се обявяват със заповед на министъра на околната среда и водите по реда на Закона за защитените територии, с който се уреждат категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Обявяването им се извършва, с цел опазване на ценни екосистеми и на биоразнообразието като цяло, опазване на отделни растителни и животински видове и съобщества, техните местообитания, както и опазване на уникални и характерни природни забележителности. Към настоящия момент, в България са обявени 1015 защитени територии, които обхващат приблизително 5,3 % от територията на страната. Според националното законодателство (Закон за защитените територии), защитените територии са 6 категории, съответстващи на категориите на защита според Световния съюз за защита на природата (IUCN) – резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове и защитени местности.

Резерватите и поддържаните резервати са територии, включващи образци на естествени екосистеми, опазването на които изключва всякаква или се допуска минимална човешка намеса, като същите са изключителна държавна собственост.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян попадат общо 61 защитени територии, разпределени по категории, както следва: 4 резервата - „Сосковчето“, „Казаните“, „Кастраклий“ и „Червената стена“ – част, с площ от 8010,659 дка, попадаща в землището

на с. Борово, община Лъки, област Пловдив; 4 поддържани резервата – „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“ и „Шабаница“, както и 27 защитени местности и 26 природни забележителности.

В таблицата в Приложение №1 е представена по-подробна информация за защитените територии.

През 2021 г. няма издавани заповеди на министъра на околната среда и водите за актуализация на защитени територии, попадащи в обхвата на дейност на РИОСВ – Смолян. До края на 2021 г., 38 от всичките общо 61 защитени територии, са с актуализирани заповеди, а именно: 4 резервата, 4 поддържани резервата, 13 защитени местности и 17 природни забележителности, т.е. 62% от защитените територии са с актуални заповеди за обявяване.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и изпълняват противопожарни планове за дейностите в защитени територии, изключително държавна собственост – резервати и поддържани резервати. Извършва се системно наблюдение на териториите за опасност от възникване на пожари. През 2021 г., в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян не са възникнали пожари в защитените територии.

По отношение на защитените територии, от РИОСВ – Смолян се извършва текущ контрол, включващ проверки по спазване на режимите, определени със заповедите за обявяване и/или актуализация на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ). В тази връзка, през 2021 г. са проверени всички планирани обекти, а именно: 4 резервата - „Кастракий“, „Червената стена“, „Сосковчето“, „Казаните“; 4 поддържани резервата - „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“, „Шабаница“; 14 защитени местности - „Манастирището“, „Хубча“, „Соскочански дол“, „Борино“, „Старата гора“, „Триградско ждрело“, „Калето“, „Падала“, „Ливадите“, „Момина вода-Ахматица“, „Рожен“, „Врх Средногорец“, „Караджа дере“ и „Чаирите“ и 11 природни забележителности - „Буйновското ждрело“, „Бориковска пещера“ „Улцата“, „Невястата“, „Смолянски езера“, „Градище“, „Гюмбердията“, „Скален мост – „Шапран дупка“, „Свети дух“, „Казанджи дере“ и „Чудните мостове“.

Подробна информация за всяка защитена територия от териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, може да бъде намерена в базата данни за защитените територии на инспекцията: <https://smolyan.riosv.com>, както и на интернет страницата на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС): <http://eea.government.bg/bg/dokladi/registers>

2. Защитени зони по „Натура 2000“

Екологичната мрежа от защитени зони „Натура 2000“, се създава в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, наричана накратко (Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО за опазването на дивите птици, наричана накратко (Директива за птиците). Общата и основна цел на Директивата за местообитанията, е поддържане и възстановяване на естествените местообитания и видовете от дивата флора и фауна в благоприятно природозащитно състояние. Директивата за птиците се отнася до всички естествено срещащи се диви птици, с прилагане на разпоредбите, свързани със защитата, управлението и контрола на тези видове и установяване на правила за тяхното използване. Мрежата „Натура 2000“ дава възможност за запазване или възстановяване на благоприятното природозащитно състояние на целевите типове местообитания и видове, включително и птици. Целите на опазване могат да бъдат постигнати чрез прилагане на мерки, съгласно изискванията на двете природозащитни директиви.

Изграждането на Натура 2000 местата в Република България е регламентирано в Закона за биологичното разнообразие, който въвежда нормите на двете европейски директиви и съгласно който, в страната се обявяват защитени зони, като част от Националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие

растителни и животински видове, както и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивите. Списъците с природните местообитания и видовете, вкл. птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони са изброени в приложения №1 и №2 от ЗБР. Приносът на България към мрежата „Натура 2000“ се основава на 341 защитени зони, като към момента мрежата включва: 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23.1 % от територията на България и 234 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3 % от територията на България (13 бр. от 33 са с обща граница по двете Директиви).

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян попадат общо 9 защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), на обща площ от около 211708 ха, включващи 4 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна („Родопи Западни“, „Родопи Средни“, „Циганско градище“ и „Долна Места“) и 5 защитени зони за опазване на дивите птици („Триград-Мурсалица“, „Персенк“, „Добростан“, „Западни Родопи“ и „Места“), които са както следва:

• *Защитени зони по „Натура 2000“ за опазване на дивите птици в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - 5 броя:*

Код	Наименование	Обща площ в ха	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0002073	„Добростан“	83655,4406	Баните и Смолян, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ– Пловдив и РИОСВ– Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян –51%; РИОСВ– Пловдив –31% и РИОСВ–Хасково – 18%.
BG0002113	„Триград-Мурсалица“	55340,9527	Борино, Доспат, Смолян, Девин, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ – Смолян.
BG0002063	„Западни Родопи“	133384,7816	Борино, Доспат, Девин, област Смолян и Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ–Пазарджик и РИОСВ– Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Пазарджик – 84%, РИОСВ–Смолян – 9%, РИОСВ– Благоевград –7% .
BG0002105	„Персенк“	16119,674	Девин, Чепеларе, Смолян, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ–Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян – 93%, РИОСВ–Пловдив –7% .
BG0002076	„Места“	20426,6444	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ–Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Благоевград –90% и РИОСВ–Смолян –10% .

• *Защитени зони по Натура 2000 опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - 4 броя:*

Код	Наименование	Обща площ в ха	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0000372	„Циганско градище”	9555,741	Смолян, Златоград, Рудозем и Мадан, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ – Смолян.
BG0001030	„Родопи Западни”	272851,406	Смолян, Борино, Доспат, Девин, Рудозем, Чепеларе, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ–Пазарджик, РИОСВ–Благоевград и РИОСВ - Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян – 47%, РИОСВ–Пазарджик – 42%, РИОСВ– Благоевград – 9%, РИОСВ – Пловдив – 2%.
BG0001031	„Родопи Средни”	155107,6837	Смолян, Баните, Чепеларе, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ– Пловдив и РИОСВ–Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян – 42%; РИОСВ–Хасково – 30% и РИОСВ – Пловдив – 28% .
BG0000220	„Долна Места”	9514,697	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ–Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Благоевград –75% и РИОСВ–Смолян –25% .

Само територията на Община Неделино, попадаща в териториалния обхват на инспекцията не се засяга от защитени зони по смисъла на ЗБР.

Зоните по двете директиви в голяма си част се припокриват. Защитени зони „Триград-Мурсалица” с код BG0002113 за опазване на дивите птици и „Циганско градище” с код BG0000372 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, са разположени изцяло на контролираната от РИОСВ - Смолян територия, а останалите седем защитени зони, попадат отчасти в териториалния обхват на инспекцията.

Защитена зона BG0001030 „Родопи Западни“ е най-голямата защитена зона в България и една от най-големите в Европа и едновременно с това е ключово място за опазване на кафявата мечка – без опазване на тази зона срещу фрагментация и засилване на човешко влияние, бъдещото на цялата Рило-Родопска популация на мечката, включително и гръцката ѝ част, би било несигурно.

През 2021 г. са настъпили промени в броя, площта и състоянието на защитени зони в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, като са обявени защитени зони: „Родопи Западни“, „Родопи Средни“ и „Циганско градище“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, със заповеди на министъра на околната среда и водите, а съгласно издадената от министъра на околната среда и водите заповед за обявяване на защитена зона BG0001032 „Родопи Източни“, същата не попада в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян. От всички гореописани 9 защитени зони, само

за защитена зона „Долна Места“, към настоящия момент няма издадена заповед за обявяването ѝ.

За защитените зони и промените в тях, РИОСВ – Смолян води публичен регистър, достъпен на интернет страницата на инспекцията: <https://smolyan.riosv.com>.

Актуални данни (стандартни формуляри, предмет и цели на опазване, граници в цифров вид и др. подобни) за защитените зони, като част от мрежата „Натура 2000“ са налични и достъпни на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите, на адрес: www5.government.bg, в раздел ПРИРОДА/НАТУРА 2000/НАТУРА 2000 в България/Информационна система за НАТУРА 2000 в България.

С цел опазването на предмета и целите на защитените зони по „Натура 2000“, РИОСВ – Смолян осъществява превантивен и текущ контрол.

Текущият контрол на защитените зони се осъществява, чрез проверки на място по спазване на режимите, определени със заповедите за обявяване, спазване на условията, поставени в индивидуалните административни актове, както и извършване на проверки по документи за установяване на валидност и правно действие на издадени Решения по ОС.

Осъщественият през 2021 г. текущ контрол е във връзка с издадени Решения по ОС от директора на РИОСВ - Смолян, като са извършени 24 бр. проверки на 6 обекта (защитени зони от екологична мрежа „Натура 2000“) - защитени зони „Родопи Западни“ с код BG 0001030, "Триград Мурсалица" с код BG 0002113, "Западни Родопи" с код BG0002063, "Родопи Средни" с код BG 0001031, "Добростан" с код BG 0002073 и "Персенк" с код BG 0002105, в т.ч. 2 бр. проверки по спазване на режими, определени със заповедите за обявяване на защитени зони; 3 бр. проверки на място за контрол по поставени условия в решения по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони и 19 бр. проверки по документи за установяване на валидност и правно действие на издадени Решения по ОС. От извършения текущ контрол при проверките на терен, е констатирано, че трите броя проверени решения за съгласуване на 3 бр. инвестиционни предложения са реализирани, като не са установени дейности по неспазване на поставените в решенията условия, както и не са констатирани дейности по неспазване на режимите на двете проверени защитени зони за опазване на дивите птици, въведени със заповедите за обявяването им.

От извършените документални проверки за установяване на валидност и правно действие на издадени Решения по ОС и въз основа на получената информация от компетентните органи, отговорни за тяхното одобряване и/или разрешаване, е констатирано, че от проверените общо 19 решения - 10 бр. са актуални и не са загубили правно действие, тъй като в рамките на регламентирания 5 - годишен срок от издаването им, за обектите са издадени съответните административни актове, удостоверяващи тяхното одобряване и/или разрешаване, а 9 бр. решения не са актуални и са загубили правно действие, като възложителите не са започнали фактическото осъществяване на инвестиционните предложения, тъй като за тях не е издаден съответният административен акт, с който да се одобрява/утвърждава плана или инвестиционното предложение.

В рамките на осъществения през 2021 г. контрол на защитени зони от мрежата „Натура 2000“ са извършвани и извънредни проверки на поземлени имоти, попадащи в границите на защитени зони, за които има въведени забрани, определени със заповедите за обявяването им. За констатирано извършване на строителни дейности в защитени зони има съставен 1 бр. АУАН за нарушение на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и е издадено 1 бр. Наказателно постановление.

Извършените извънпланови проверки на земеделски поземлени имоти, попадащи в границите на защитени зони, за които има въведени забрани, определени със заповедите за обявяването им, са във връзка с констатирани от ДФ „Земеделие“ нарушения в рамките на кампания 2020 г., свързани с разоравания на заявени от кандидатите площи в обхвата на екологично чувствителните постоянно затревени площи от слоя „постоянно затревени площи“. При проверките на терен не са установени извършване на дейности, водещи до нарушаване на режимите на защитени зони, определени със заповедите за обявяването им,

както и не е установено от кого е извършено разораването на частите от имотите, поради което не са образувани административно-наказателни производства. В повечето случаи се касае за наемане от земеделски стопани – животновъди на имоти за площ, със стари разоравания в тях на малки площи – под 1 дка, някои от тях са затревени, както и че разораванията са извършени преди обявяване на съответната защитена зона. Тези имоти са възстановявани на собствениците в този вид, без да е извършвана промяна начина им на трайно ползване. В тази връзка, в много случаи начина на трайно ползване на имотите по кадастрална скица, не отговаря на реалното състояние на терена в имота. Земеделските стопани – бенефициенти, ползватели на проверяваните имоти са предупредени, че при констатиране на дейности в стопанисвани и/или експлоатирани от тях земеделски земи, водещи до ново разораване на поземлени имоти, с начин на трайно ползване по кадастрална карта: „Ливада“, „Пасище“ и/или „Мера“, и превръщането им в обработваеми земи и/или трайни насаждения, за които има въведени забрани и/или ограничения, произтичащи от заповедите за обявяване на защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, или от планове за управление на защитени зони, ще им бъде потърсена административно-наказателна отговорност.

Превантивният контрол на защитените зони се осъществява, чрез процедурата по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) с предмета и целите на опазване на защитените зони. С прилагането на процедурата, още на най-ранен етап от реализацията на определен план, програма, проект или инвестиционно предложение, се преценява вероятната степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Процедурата е регламентирана с чл.31 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, а условията и реда за извършването ѝ, са определени с *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*, съгласно които на оценка за съвместимост се подлагат:

– Планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, извън обхвата на ЗООС, но попадащи изцяло или отчасти в границите на защитени зони и са свързани с промяна предназначението и/или начина на трайно ползване на имота (*самостоятелна процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС*) и Планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, попадащи в обхвата на ЗООС (*съвместена процедура по оценка за съвместимост по реда на Глава трета от Наредбата за ОС*).

В решенията по ОС, с които се съгласува реализацията на инвестиционни предложения/планове/програми/проекти се поставят задължителни за изпълнение условия, както и въвеждане в 5-годишен срок от датата на издаване, в който ако възложителят не започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение, плана, програмата, решението автоматично прекратява действието си.

За останалите ППП и ИП или техни изменения или разширения, които не попадат в приложимостта на самостоятелната и/или съвместената процедура по оценка за съвместимост, в зависимост от техния характер и вероятността от въздействието им върху защитените зони, компетентният орган по околна среда, преценява начина на процедиране и определя приложима процедура, съгласно разпоредбата на чл.2, ал.2 от *Наредбата за ОС*.

Съгласуваните през 2021 г. инвестиционни предложения, планове, програми, проекти по реда на ЗООС и/или ЗБР (съвместена и самостоятелна процедура), които попадат в границите на защитени зони са 56 бр., като тях 36 са по проведени *самостоятелни процедури по реда на Глава втора от Наредбата за ОС*, а останалите 20 за *съвместени процедури*.

При проведените самостоятелни процедури по реда на Глава втора от *Наредбата за ОС* са издадени 36 бр. решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно

въздействие върху защитени зони, съгласно чл. 18 от *Наредбата за ОС*. С решенията са съгласувани инвестиционни предложения за изграждане на: къщи за гости, база за отдих, вилни и жилищни сгради, вилен екокомплекс, биоферма за зеленчуци със стопански постройки, оранжерии и помещения за обитаване, барбекю; техническа инфраструктура – наблюдателна кула и площадка за превенции от пожари; цех за обработка на камък, търговски обект, ремонтна работилница и офиси; открит склад за съхранение на скално-облицовъчни материали; православен храм; административно-битова сграда; приемо – предавателна (базова) станция; изграждане на три улици; фотоволтаична инсталация с максимална мощност до 80 kWp и офис за туристически дейности; засаждане, създаване и/или отглеждане на едногодишни култури, зеленчуци, трайни насаждения, овощни градини; почистване на речни участъци; както и 7 бр. горскостопански програми и планове.

През 2021 г. няма издавани решения по чл. 20 и по чл. 28 от *Наредбата за ОС*. Издадени са общо 16 бр. решения за прекратяване на започнали процедури по реда на ЗООС и/или ЗБР, от които една от процедурите е поради констатирана недопустимост на ИП спрямо забраните, въведени със заповедта за обявяване на защитена зона „Родопи Западни“.

В зависимост от характера на предвижданията на заявените от възложителите ППП и ИП, както и вероятността от въздействието им върху защитени зони, по реда на чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС*, през 2021 г. от РИОСВ – Смолян са издадени общо 569 бр. писма, в т.ч. и за инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, попадащи в границите на защитени територии по ЗЗТ – общо 15 бр., от които 1 бр. - проект, 5 бр. – горскостопански програми и 9 бр. план-извлечения за промяна вида на сечта.

През 2021 г. са извършени общо 51 бр. съвместни процедури, съгласувани по реда на ЗООС и ЗБР, както следва: преценяване необходимостта от ОВОС – 37 бр.; преценяване необходимостта от ЕО – 12 бр. и екологична оценка – 2 бр.

Общият брой инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, съгласувани по реда на ЗООС и/или ЗБР (съвместена и самостоятелна процедури), попадащи в границите на защитени зони са 56 бр., като 36 бр. са самостоятелна процедура по ОС и 20 бр. са съвместена процедура по реда на ЗООС и ЗБР.

Разгледан и оценен с „положителна оценка на качеството“ е 1 бр. Доклад за оценка степента на въздействие, с предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата „Натура 2000“ за ИП: „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ – находище Китница“, община Ардино, област Кърджали.

В резултат на проведените процедури по оценка за съвместимост, не е констатирано нарушение в целостта, структурата, функциите и природозащитните цели на защитените зони, както и увеличаване степента на фрагментация на местообитанията, вследствие на антропогенни и природни фактори, спрямо първоначалното състояние. С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия, при реализацията на дейностите, заложи в плановете, програмите, проектите и/или инвестиционните предложения, в решенията по ОС се поставят определени условия.

Анализът на проведените през 2021 г. самостоятелни процедури по ОС, показва увеличение на инвестиционната инициатива от физически и юридически лица, спрямо 2020 г. – от 21 бр. за 2020 г. се увеличава до 36 бр. за 2021 г., което се доближава до броя на самостоятелните процедури по ОС за 2019 г. (37 бр.). Запазва се тенденцията от предходните години, най-голям дял от проведените самостоятелни процедури по ОС, да са свързани със съгласуване реализацията на инвестиционни предложения за изграждане на къщи за гости, бази за отдих, биоферма, барбекю, жилищно и вилно строителство (общо 15 бр.), следвани от инвестиционни предложения, свързани с изграждане на техническа инфраструктура и промишлени/производствени обекти (8 бр.), горскостопански програми и планове на физически лица, общини и горски кооперации, свързани с провеждане на планираните инвентаризации на горите (7 бр.); както и ИП за засаждане, създаване и/или

отглеждане на едногодишни култури, зеленчуци, трайни насаждения, овощни градини (4 бр.) и такива, свързани с почистване на речни участъци (2 бр.). Инвестиционните предложения за създаване и отглеждане на трайни насаждения и земеделски култури, са пряко свързани с изпълнение на планове по ПРСР за финансиране на такъв тип дейност. Три от издадените решения (самостоятелни процедури по ОС) са за 3 броя инвестиционни предложения, за които е имало проведена процедура по чл. 31 от ЗБР, но решенията са загубили правно действие – 2 бр. в землището на град Доспат и 1 бр. в землището на с. Горна Арда, община Смолян. Основната част от процедираните през 2021 г. инвестиционни предложения, планове и програми са в община Смолян (13 бр.), следвана общините: Доспат (8 бр.), Борино (5 бр.), Девин (4 бр.), Баните (2 бр.), Сатовча (2 бр.) и Чепеларе (2 бр.).

Спрямо 2020 г., почти няма увеличение в общия брой на проведените по реда на ЗООС и ЗБР съвместени процедури за съгласуване на инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, попадащи в границите на защитени зони – от 19 бр. през 2020г. до 20 бр. през 2021 г. По своя характер, съгласуваните по реда на ЗООС и ЗБР (съвместена процедура) инвестиционни предложения, основно са свързани с изграждане на животновъдни ферми, мандри, цехове за пелети, водоеми, курортни и обслужващи обекти, а по отношение на съгласувани планове и програми – основно са общински планове за интегрирано развитие, общински програми за управление на отпадъците, изменение на ОУП, както и два общи устройствени планове на общините Девин и Рудозем.

С проведените процедури по ОС се засяга основно горска територия, предвид площта, обхвата и броя на съгласуваните горскостопански програми/планове на физически и юридически лица (кооперации, общини), а при инвестиционните предложения, свързани с изграждане на бази/къщи за сезонен вилен отдих и др., се засягат предимно земеделски територии – имоти със сравнително малка площ (средно около 2 дка). Основната част от процедурите по оценка за съвместимост са проведени по отношение предмета и целите на опазване на защитена зона „Родопи Западни“, предвид обхвата и голямата площ на защитената зона, попадаща на територията на няколко общини - Смолян, Девин, Борино, Доспат, Сатовча и Чепеларе. В тези общини през 2021 г. е отчетен най-голям инвестиционен интерес по отношение на процедираните в РИОСВ – Смолян инвестиционни предложения, планове и програми.

Наблюдава се минимално увеличение в броя на издадените през 2021 г. писма по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, спрямо предходната 2020 г. – от 558 броя за 2020 г. е увеличено на 569 бр. през 2021 г., но спрямо 2018 г. и 2019 г., техният брой продължава да бъде значително по-малък, като през 2018 г. е бил 727 бр., а през 2019 г. – 649 бр. Повече от половината писма, издадени на основание чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, продължават да бъдат за съгласуване на план-извлечения за промяна вида на сечта за усвояване на повредена дървесина от абиотични и биотични фактори, както и на горскостопански програми и/или планове – общо 373 броя, от които 224 бр. за план-извлечения и 149 бр. – за горскостопански планове и програми. Издадените от РИОСВ – Смолян писма до възложители по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, свързани с произнасяне по отношение предвидени за реализация инвестиционни предложения, програми, планове и проекти, е общо 196 броя, в т.ч. 169 бр. за инвестиционни предложения и 27 бр. за програми, проекти и планове (ПУП-ПРЗ/ПП, проекти за комплексна инициатива, проекти, изготвени във връзка с кандидатстване по ПРСР, МИГ и др.). Инвестиционните предложения, за които са издадени писма по чл. 2, ал.2 от Наредбата за ОС, са с различен характер, местоположение, обем и най-често са предвиждащи дейности по изграждане на различни сгради (жилищни, вилни, селскостопански и др. с подобен характер), промишлени обекти и съоръжения; преустройство, реконструкция на съществуващи обекти и съоръжения на техническата инфраструктура, допълващо застрояване, преустройство на базови станции, монтаж на ФЕЦ върху покриви на сгради, създаване на трайни насаждения и други. Запазва се тенденцията, общините да съгласуват инвестиционни предложения, свързани с

реконструкция и/или рехабилитация на съществуваща техническа инфраструктура, на паркови пространства, проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност и др.

През 2021 г. са издавани общо 54 бр. писмени отговори по отношение на постъпили в РИОСВ – Смолян заявления от общини, областни дирекции „Земеделие“ и земеделски производители относно принадлежност на поземлени имоти към защитени територии и защитени зони, във връзка с кандидатстване в ПРСР и ДФЗ, както и отговори съгласно изискванията на чл.78а от ППЗСПЗЗ, във връзка с процедура за промяна начина на трайно ползване на имоти, общинска собственост. Основната част от броя на тези писма са издадени на Община Сатовча, следвана от Областна дирекция „Земеделие“ - Кърджали и земеделски производители. През отчетната година се запазва тенденцията за съгласуване закупуването на техника и оборудване, модернизирани на съществуващи предприятия, заявени за финансиране чрез ПРСР, МИГ и др., формалната промяна предназначението на територия от земеделска в горска на имоти, за които е констатирано, че представляват самозалесени площи със съществуваща горска растителност.

Анализирайки проведените процедури по реда на ЗБР и Наредбата за ОС (самостоятелни и съвместени), включително и издадените писма до възложителите по реда на чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС, се отчита запазване на тенденцията за преобладаване на издадените писма и решения за съгласуване на планове, програми, инвестиционни предложения в областта на горското, селското и водното стопанство, следвани от жилищни обекти, туризъм и отдих, и инфраструктурни обекти, като реализацията и осъществяването на голяма част от тях продължават да бъдат тясно свързани с определено финансиране, по европейски програми – основно от ПРСР 2014-2020 г., МИГ, МИРГ. С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия, при реализацията на дейностите, заложи в инвестиционните предложения, планове, програми, в издадените решения се поставят условия за изпълнение. При провеждане на процедурите по оценка за съвместимост, не са регистрирани съществени проблеми.

При провеждане на административните процедури по оценка за съвместимост, се отчитат известни трудности по отношение коректното попълване от възложителите на уведомления за инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, включително и в предоставянето на необходимата придружаваща документация към тях, което от своя страна изисква изпращането на писма за допълнителна информация, респ. води до удължаване на срока за предоставяне на административната услуга.

Анализът на осъщественият през 2021 г. контрол на защитени зони по „Натура 2000“, в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян, показва наличието на постоянен инвестиционен интерес в обхвата на защитените зони, като извършените проверки са с обхват, предимно по отношение реализацията на инвестиционни предложения и спазване на поставените в решенията по ОС условия. Добрата ефективност на осъществения контрол, включва и извършването на нови самостоятелни процедури по ОС за инвестиционни предложения, за които е имало проведена процедура по чл. 31 от ЗБР, но решенията им са загубили правно действие; извършване на оценка за съвместимост на горскостопански планове и програми, попадащи в границите на защитени зони, като в решенията по ОС се поставят задължителни за изпълнение условия, както и чрез участие в технически съвети и в лесоустройствени съвещания, провеждани във връзка с разработването на горскостопански планове за горските територии. Осъществяван е контрол и по отношение спазване режимите на защитени зони, определен със заповедите за обявяването им, включващ освен планираните проверки на две защитени зони, но и извършените извънредни проверки, във връзка с констатирани от ДФ „Земеделие“ нарушения в рамките на кампания 2020 г., свързани с разоравания на заявени от кандидатите площи в обхвата на екологично чувствителните постоянно затревени площи от слоя „постоянно затревени площи“.

В резултат от извършените проверки на защитени зони от мрежата „Натура 2000“ може бъдат идентифицирани следните проблеми: невъзможност да установи точното

време и най-вече от кого е извършено дадено разораване в поземлените имоти; земеделските земи са възстановени на собствениците в този вид, без да е извършена промяна начина на трайно ползване и в тази връзка, в много случаи начина на трайно ползване на имотите по кадастрална скица, не отговаря на реалното състояние на терена в имота; поземлени имоти се заявяват в общинските служби по земеделие за ползване от земеделските стопани (животновъди), без да са запознати със забраните и ограниченията в имотите, определени със заповедите за обявяване на защитените зони и се наемат в повечето случаи с едногодишен договор за ползване, с цел заявяване на площи, както и като пасища и ливади, необходими за отглежданите от тях животни, като в същото някои от собствениците или наследниците на тези имоти ги използват за лични нужди, без някакво ограничение; наличие на самозалесяване на пасища, ливади и мери, попадащи в границите на защитени зони и превръщането им горски територии; проверяваните имоти в по-голямата си част са с малка площ, разположени са в труднодостъпни и сравнително отдалечени райони и землища; запазване на интереса и предпочитанията на земеделски производители да създават и отглеждат трайни насаждения и/или земеделски култури в имоти, за които в повечето случаи ще се променя начина им на трайно ползване, като тази дейност е пряко свързана с финансиране по ПРСР.

3. Биоразнообразие

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян се характеризира с голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и с наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти, както и изобилие от ценни лечебни растения. Срещат се над 100 вида ендемични видове растения, някои от които са с по-широко разпространение, други са с ограничени ареали и имат единични находища, като родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*), родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*), блатен плаун (*Lycopodiella inundata*), кръглолистна росянка (*Drosera rotundifolia*), блатно петльово перо (*Gladiolus palustris*) и други.

Горските територии се характеризират с преобладаване на иглолисти видове, включващи основно смърчови и бялборови гори, и по-слабо застъпените елови и др. насаждения, както и наличие на смесени и на широколистни гори, представени от бук, дъб, габър, горун, ясен, бреза и други. В землищата на селата Кочан, Осина, Ваклиново и Сатовча, община Сатовча, област Благоевград, се намира най-големия брезов масив на Балканския полуостров. Обширните иглолистни и смесени гори в региона, както и наличието на значими скални образувания, се явяват едновременно местообитания и ключови места за опазване на защитените видове – кафява мечка и дива коза. Много вековни смърчови и черборови гори, и местообитания на защитените видове, като родопски крем и блатен плаун, са обект на защита и опазване и по реда на Закона за защитените територии.

Животинският свят е представен с богато разнообразие от птици, влечуги, земноводни, бозайници и риби, голяма част от които са включени в Приложение II и III от Закона за биологичното разнообразие. Територията е обитавана от над 250 вида птици, предимно горски видове, като повече от половината са и гнездящи, а броя на срещаните бозайници е над 80 вида.

Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие, включва извършване на контрол върху състоянието на защитени растителни и животински видове и техните местообитания; устойчивото ползване на лечебни растения и оценка състоянието на естествените им находища; предотвратяване на риска от увреждане на видове, местообитания и територии; опазването на вековни или забележителни дървета, регулирано ползване на растителни и животински видове, чрез извършване на регистрация на екземпляри по чл. 91 от ЗБР и по ЗЗЖ, мониторинг защитени видове и местообитания.

- Опазване на защитени растителни и животински видове и техните местообитания и устойчивото ползване на биологичните ресурси

Съгласно Закона за биологичното разнообразие, за защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в Приложение № 3 от закона, като за тях са регламентирани и въведени редица забрани, валидни за всички жизнени стадии от развитието им, като за видове със знак (*) се прилагат разпоредбите на чл. 278д от Наказателния кодекс. Такива видове са например кафявата мечка, видрата, европейска дива котка, дива коза, шипоопашата костенурка и др., а от птиците – малък кormоран, ловен сокол, сокол скитник, ливаден дърдавец и др.

През 2021 г. е осъществен текущ контрол по Закона за биологичното разнообразие на ловни стопанства от териториалния обхват на РИОСВ - Смолян, относно спазване на условията по разрешителни за дива коза, както и на места за отглеждане или съхраняване на регистрирани екземпляри от видовете по Регламент 338/97.

Ежегодно, обект на контрол относно продажбата на защитени видове – растения и животни са обществени пазари, като в тази връзка през 2021 г. са проверени 4 общински пазари. При проверките не е констатирана продажба на защитени видове, както и не са установени нарушения на ЗБР.

Продължава регистрацията на животински видове, включени в Конвенцията за международна търговия с диви растителни и животински видове (CITES), като през 2021г. са издадени 9 регистрационни карти, съгласно чл. 91 от Закона за биологичното разнообразие.

През годината са извършени проверки по сигнали от граждани за ранени или бедстващи защитени видове птици, намерени в безпомощно състояние. В тази връзка, експерти на инспекцията, съвместно с представители на общините и/или на държавните горски стопанства, са оказали помощ на 7 бедстващи птици – Горска улулица (*Strix aluco*) и голям ястреб (*Accipiter gentilis*) в землището на град Смолян, паднало щъркелче от гнездо в село Борино; чухал (*Otus scops*) в град Чепеларе; Орел змияр (*Circus gallicus*) в село Крибул, община Сатовча; горска улулица (*Strix aluco*) в землището на село Ерма река, община Рудозем и една от вида Малък ястреб (*Aceperiter nisus*), землище на гр. Девин. Четири от птиците са взети за транспортиране до Спасителен център за диви животни в град Стара Загора, малкото щъркелче е върнато обратно в гнездото и е прието от майката, а птицата от вида чухал е уловена и оставена, в близост до мястото където е намерена, където по-късно вечерта, видимо жизнена и без наранявания е извършила кратък полет. За птицата Орел змияр, след рентгенография в Спасителния център е установено наличието на сачми в тялото ѝ, като преписката по сигнала е изпратена на Районна прокуратура – Гоце Делчев за изясняване на случая, съобразно техните правомощия и компетентност.

Извършена е една проверка по получен в РИОСВ – Смолян сигнал за излагане на публично място на два препарирани екземпляра от вида видра (*Lutra lutra*) в семеен хотел, намиращ се в село Моголища, община Смолян. При проверката на място и извършения оглед на помещенията, след осигурен достъп до тях по-късно същия ден, описаните в сигнала и снимани препарати на защитения вид, не са открити. В тази връзка и съгласно представената от собственика, информация на дадените по време на проверката предписания, както и поради съмнения за умишлено укриване на двата препарирани екземпляра, преписката по сигнала е изпратена на Районна прокуратура – Смолян за изясняване на случая, съобразно техните правомощия и компетентност. От Окръжна прокуратура – Смолян, след изпратени по компетентност материали от РП-Смолян, е издадено Постановление за отказ да се образува досъдебно производство.

През 2021 г. са предприети действия от експерти на РИОСВ – Смолян, във връзка с получени сигнали за наличие на: три отделни екземпляра малки мечета в безпомощно състояние и без майка (3 бр.), за присъствие на мечка в близост до село Моголища, община Смолян (2 бр.) и за издирване на кафява мечка с поставен GPS нашийник, както и във връзка с изготвен оперативен план за съвместни действия между ЮЦДП-Смолян, РИОСВ-

Смолян и РДГ-Смолян (5 бр.), относно установяване на присъствие на кафява мечка и незаконни действия, свързани със защитения вид, които са както следва:

- наличие на три отделни екземпляра малки мечета в безпомощно състояние, без присъствие на майка или следи от нея: 1 бр. в землището на село Смилян, община Смолян и 2 бр. проверки в град Чепеларе. Трите мечета, без видими наранявания, са транспортирани и настанени в Парка за танцуващи мечки, гр. Белица. Съставени са 3 бр. Констативни протоколи за предаване на жив екземпляр кафява мечка (*Ursus arctos*) на възраст около 4-5 месеца за временно настаняване в парка.

- за присъствие на мечка в близост до село Могилица, община Смолян – при проверките на място са установени стъпки и следи от присъствие на кафява мечка, вкл. и следи от хранителни дейности на кафява мечка в района, като са поставени и фотокапани.

- за издирване и локализиране на кафява мечка с поставен на нея GPS нашийник, в района на село Арда, община Смолян е извършена проверка с участието на служители на ТП „ДГС – Смилян“. При проверката, с помощта на радио приемник е открит труп на кафява мечка, който същия ден е транспортиран за аутопсия до Тракийски университет – Стара Загора. По случая е образувано досъдебно производство.

- във връзка с изготвен оперативен план за съвместни действия между ЮЦДП-Смолян, РИОСВ-Смолян и РДГ-Смолян, относно установяване на присъствие на кафява мечка и незаконни действия, свързани със защитения вид. При обходените горски територии, попадащи в обхвата на дейност на ТП „ДГС „Академик Николай Хайтов“, ТП ДГС „Смилян“ и ТП ДГС „Смолян“ са констатирани стъпки и следи от присъствие на кафява мечка.

И през 2021 г. е осъществяван контрол по Закона за биологичното разнообразие, като са извършвани извънредни проверки във връзка с инвестиционни предложение и програми.

- Вековни дървета

Отделни вековни или забележителни дървета могат да се обявяват за защитени със заповед на министъра на околната среда и водите, в или извън населените места, съгласувано със собственика на имота, в който се намира дървото. Обявените за защитени дървета се вписват в регистри на Министерството на околната среда и водите и съответната РИОСВ.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, съгласно публикуван на интернет страницата на инспекцията регистър на вековните дървета, попадат 27 бр. защитени вековни дървета, представени основно от смърч, бук, чинар, бял бор, черен бор и други. През 2021 г. няма обявени нови или заличени вековни дървета на територията на РИОСВ – Смолян. Осъществен е текущ контрол по отношение състоянието на обявени вековни дървета, като са проверени: Чинар в гр. Смолян; 2 бр. Бук – в землищата на с. Турян и с. Сивино, общ. Смолян; Питомен кестен в землището на гр. Златоград; 1 бр. на Черен бор и 1 бр. Бял бор в землището на с. Сивино, община Смолян. При проверките на терен е констатирано, че вековните дървета са в добро санитарно състояние.

В таблицата в Приложение №2 е представена по-подробна информация за вековните дървета на територията на инспекцията.

- Мониторинг на биологичното разнообразие

През 2021 г. е извършен мониторинг на защитените видове – кафява мечка, дива коза, родопски крем, джел и блатен плаун, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Всички данни от мониторинга за защитените видове са въведени в националната база данни за биологичен мониторинг към ИАОС.

Извършеният през месеците ноември – декември 2021 г. мониторинг, относно стопанисването и опазването популацията на дивата коза, проведен на територията на ДЛС „Извора“, гр. Девин и ДЛС „Кормисош“, гр.Льки, показва, че популацията на вида е в стабилно състояние. Подобно е състоянието и в другите регистрирани местообитания и популации, извън тези ловни стопанства, а именно на територията на ДГС „Смолян“, ДГС

„Борино“, ДГС „Триград“, ДГС „Хвойна“, ДГС „Михалково“, ДГС „Широка лъка“ и ДГС „Смилян“. През последните години, при проведените наблюдения е констатирано достигане на оптималния запас в тези местообитания и миграция на екземпляри в съседни райони, където природните и антропогенни условия са благоприятни за създаване на нови популации. През годината от МОСВ са издадени по-малко разрешителни за отстрел на диви кози, като са отстреляни по-малко от разрешените екземпляри.

През 2021 г. е извършен текущ контрол, относно състоянието на находищата на защитените растителни видове, като са проверени следните обекти: две находища на вида Родопски крем (*Lilium rhodoreum*), землища на гр. Рудозем и с. Стойките, общ. Смолян; едно находище на блатен плаун, в землището на гр. Смолян, едно находище на джел (*Phe aquifolium*), в землището на с. Чеплетн, общ. Смолян и едно находище на родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*). От извършените проверки и осъществения мониторинг е установено, че популациите и находищата на проверените защитени растителни видове са стабилни и не са констатирани нарушения на ЗБР.

Съвместно с участието на ИАОС и на регионалните структури на МОСВ и МЗХГ, е извършен и есенен мониторинг на вида – кафява мечка на територията на Родопите, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Данните от мониторинга са предоставени на Изпълнителната агенция по околна среда.

И през 2021 година, сформиранията към РИОСВ – Смолян - Група за бързо реагиране (ГБР) „Човек – Мечка“, продължи дейността и участието си в проверки по сигнали, свързани с нанесени щети от мечки. В тази връзка през годината са извършени общо 199 бр. проверки по сигнали за щети върху селскостопанско имущество или домашни животни, нанесени от защитения вид кафява мечка. При проверките е установено, че 190 броя са щетите, нанесени от кафява мечка, 3 броя – са за наличие и присъствие на мечка, за 5 бр. комисията не може да потвърди, че щетите са нанесени от мечка, както и 1 бр. проверка, във връзка с реализирано разрешително за отстрел, издадено на ТП „ДГС – Триград“.

Броят на щетите през 2021 г. спрямо 2020 г. значително се е увеличил от 105 на 190 бр. (с около 81 %). Поради концентрацията на щети в териториите на ТП „ДГС – Славейно“, ТП „ДГС – Триград“ и ТП „ДГС – Смолян“, на горските стопанствата са издадени 3 бр. разрешителни за отстрел, валидни до края на 2021 г., от които е реализирано 1 бр. разрешително, издадено на ТП „ДГС – Триград“. Във връзка със зачестилите случаи на присъствие на мечка в района на село Могилица и село Арда, общ. Смолян, на ТП „ДГС – Смилян“ е издадено 1 бр. разрешително за улавяне и преместване на кафява мечка, в района на действие на горското стопанство, като разрешителното е реализирано.

Наличието на ГБР улеснява и подпомага дейността на инспекцията по отношение опазване и мониторинг на защитения вид - кафява мечка, включително за установяване на щетите, нанесени от нея върху селскостопанското имущество, както и изготвянето на предложенията до МОСВ за изплащане на съответните обещания за нанесените щети от кафява мечка. И през следващата година ще продължи кампанията по разясняване сред местното население на видовете превантивни мерки за защита на селскостопанското имущество.

- Лечебни растения

Лечебните растения в естествените им находища, се опазват от увреждане или унищожаване, с цел осигуряване на устойчивото им ползване, като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържане и съхраняване на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания и на популациите от видове лечебни растения, както и контрол по отношение устойчивото им ползване и оценка състоянието на естествените им находища.

В РИОСВ – Смолян има регистрирани 9 билкозаготвителни пункта и 2 пункта за изкупуване на билки за нуждите на производството, извършващи дейности на територията на общините: Смолян, Девин, Доспат, Чепеларе и Неделино, като през 2021 г. в инспекцията няма регистрирани по ЗЛР нови пунктове.

През 2021 г. са извършени проверки на пет билкозаготвителни пункта, находящи се в с. Моголища, общ. Смолян (1 бр.); с. Змеица, общ. Доспат (1 бр.), с. Триград, общ. Девин (2 бр.) и гр. Чепеларе (1 бр.), както и на 4 общински пазара - в гр. Рудозем, гр. Мадан, гр. Девин и гр. Смолян, относно продажбата на лечебни растения и билки, както и 1 бр. проверка на Община Рудозем, раздел "Лечебни растения" към Общинска програма за опазване на околната среда. Не са констатирани нарушения.

Ежегодно за съответната календарна година, министърът на околната среда и водите издава заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения. Режимът на опазване и ползване се прилага за видове, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществуваща заплаха за естественото им разпространение в природата. С тази заповед се определят допустимите за събиране количества от 11 билки (кг сухо тегло) от естествени находища, извън територията на трите Национални парка. Към тях спадат лечебна иглика, червен божур, бял пелин, лазаркиня, лудо биле и други.

В РИОСВ – Смолян не са постъпвали искания за ползване през 2021 г. на лечебни растения под специален режим на ползване и в тази връзка няма издавани заповеди на директора на РИОСВ – Смолян за отпускане на квоти за ползването им.

С издадената заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения на министъра на околната среда и водите, за поредна година е въведена забрана за събиране от естествените му находища, включително и за лични нужди на лечебното растение - Мурсалски чай (*Sideritis scardica* Griseb.). Забраната не важи за продажба на билки от култивиран Мурсалски чай, която се разрешава след издадено удостоверение от съответната общинска администрация с данни за местонахождение, площ и количество произведените през годината количества билки. Въведена е практика за съвместни проверки с РДГ и ДГС/ДЛС при осъществяване на контрол по спазване на забраната за ползване от естествените находища на Мурсалски чай, както за стопански, така и за лични цели.

За оценка състоянието на естествените находища на лечебни растения през 2021 г. са извършени 3 бр. планови проверки на: пирински чай (мурсалски чай) *Sideritis scardica*, в землищата на с. Мугла, общ. Смолян, с. Триград и в гр. Девин, община Девин и една проверка Боровинка червена (*Vaccinium vitis-idaea* L.) и Боровинка черна (*Vaccinium myrtillus* L.), в района на връх Перелик, м. Карлък, землище на гр. Смолян. От проверките е установено, че находищата са в добро състояние, като не е констатирано ползване.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби.

В изпълнение на мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве, чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването на отпадъците, регламентирани в ЗУО, РИОСВ - Смолян контролира 13 общини - Ардино, Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Сатовча, Смолян и Чепеларе.

Всички общини от региона имат приети Наредби за управление на отпадъците, разработени съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

С Решение № 459 на Министерския съвет от 17.06.2021 г. е приет Национален план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2021-2028 г. В него са посочени стратегически цели, гарантиращи постигане на генералната цел на страната в сферата на

управление на отпадъците „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива”:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

- Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.

Законът за управление на отпадъците предвижда Общинските програми за управление на отпадъците да бъдат разработени в съответствие със структурата и целите на Националния план и за период до 2028 г.

През 2021 г. само община Смолян е изготвила своята нова общинска програма за управление на отпадъците, в съответствие с Националния план за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028 г., а останалите общини са в процес на разработване.

Извършени са морфологични анализи на битовите отпадъци, образувани на територията на всички общини, по проект на ПУДООС, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, които са валидни до 2024 год.

Извършени са проверки на всички общини на територията на РИОСВ – Смолян, във връзка с изпълнение на задълженията на общинските кметове, заложиени в чл. 19 от ЗУО, както и мерките, заложиени в Програмите за управление на отпадъците.

На територията на РИОСВ - Смолян, всички общини имат организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Обхванати са 298 населени места, като са осигурени достатъчно съдове (контейнери и кофи) за отпадъци. Поради трудно достъпни места, малък брой жители или липса на постоянно живущи, единадесет населени места /0.16 % от общото население/ не са включени в системата. За извозване на битовите отпадъци от населените места има изготвени и утвърдени графици от общинските кметове.

Във връзка с информирането на обществеността по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъци, на интернет страниците на общините е публикувана информация, позволяваща всеки гражданин да се запознае с начините на управление на отпадъците на територията на общината. Всички общини разполагат със „зелен телефон“, с цел подаване на сигнали, свързани с установяване на нерегламентирани сметища и други нарушения в областта на управлението на отпадъците.

За предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, кметовете на общините са издали заповеди, съгласно които всеки кмет на населено място, следи за недопускането възникването на незаконни сметища.

1. Битови отпадъци

Системи на организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци

Събирането и транспортирането на битовите отпадъци е задължение на общините. Броят на обслужваното население от системата за сметосъбиране и сметоизвозване е 140259, което представлява 99,84% от общото население. Девет от общо 307 населени места не са обхванати, поради ниския брой жители и трудната достъпност, от които - едно в община Смолян - с. Чучур, едно в община Рудозем - с. Добрева череша и седем в община Ардино: с. Аврамово, с. Дойранци, с. Латинка, с. Любино, с. Мак, с. Песнопой и с.Теменуга /0.16 % от общото население/.

Поради планинския характер на територията, събирането на битовите отпадъци се извършва с малки сметосъбиращи автомобили. Това налага претоварване на отпадъците от общините, които са отдалечени от регионалните депа. Такива са общините Девин и Ардино, които имат издадени документи по чл. 35 от ЗУО за претоварни площадки за битови отпадъци.

Десет общини извършват самостоятелно сметосъбиране и сметоизвозване, за което притежават регистрационни документи за събиране и транспортиране, а останалите три се обслужват от лица с разрешително по ЗУО, на база сключени договори.

Непрекъснато се оптимизират системите по сметосъбиране и сметоизвозване, чрез закупуване на нови съдове и техника.

Обобщени данни за обхванатото население в системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци, се съдържат в Приложение №3.

През 2021 г. инспекцията продължи с контрола за недопускане на замърсявания, включително и по речните корита и прилежащите им земи, общински пътища и населени места, за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Дадени бяха предписания на кметовете на всички контролирани общини, в срок до 15 април да извършат проверки на речните корита и прилежащите територии за нерегламентирани замърсявания. Общините бяха задължени да вземат мерки за недопускане на замърсявания, а при наличие на такива, да организират тяхното почистване. По представена информация от общините са почистени общо 117 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащи терени и 272 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

По време на проверките не се констатираха нерегламентирани замърсявания с отпадъци (сметища) на реките и прилежащите им земи, включително и на общинските пътища.

Извършени са 56 броя проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа, замърсявания на речните корита и прилежащите терени.

Разделно събиране на битови отпадъци

В общините Сатовча и Лъки е организирана системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на база договори с организация по оползотворяване „Булекопак“ АД и „Екобулпак“ АД.

Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки в общините Смолян, Рудозем и Мадан се обслужват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, на база сключен договор. Община Девин извършва самостоятелно разделно събиране на отпадъци от опаковки, за което притежава съответните документи по чл.35 от ЗУО.

Останалите общини продължават да проучват възможности за договаряне с организации по оползотворяване или с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО.

На база сключени договори с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, в общините Смолян, Мадан, Златоград, Ардино и Рудозем е въведена организация за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метални опаковки, пластмаси и стъкло от населението, търговските обекти, производствени и административни сгради.

В община Златоград продължава разделното събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и отпадъци от стъклени опаковки, във всичките населени места по схема „от врата на врата“, които се съхраняват временно на площадка в гр. Златоград, за която има издаден регистрационен документ, съгласно ЗУО.

Община Девин извършва самостоятелно разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, вкл. отпадъци от опаковки и извършва предварително третиране на събраните отпадъци на площадка, за която има издаден регистрационен документ.

За град Смолян има осигурена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, чрез сключени договори с лица, притежаващи разрешения по чл. 35, ал. 1 от ЗУО за съответната дейност. За останалите населени места в региона, няма нормативно задължение за наличие на такива площадки, тъй като са под 10 000 жители.

Развитие на системите по разделно събиране на МРО от бита и биоотпадъци.

Пет общини - Смолян, Чепеларе, Борино, Лъки и Сатовча имат сключени договори с организации по оползотворяване за разделното събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори.

За разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, общините Сатовча и Чепеларе са сключили договори с организации по оползотворяване, а общините Смолян и Девин с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО. Организират се кампании за събирането на ИУЕЕО.

За разделното събиране на ИУМПС, общините Борино и Чепеларе имат сключени договори с организация по оползотворяване, а общините Смолян и Златоград с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО.

В таблицата Приложение №4 са представени данните за 2021г. за обхванато население по общини в системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от ООп.

Биоотпадъци - През 2021 г. са въведени в експлоатация инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и компостиращи инсталации на Регионалните сдружения Мадан и Доспат, изградени по проекти, финансирани от ОП „Околна среда“ 2014-2020 г. От Регионално сдружение на общините Мадан, Златоград и Неделино, по проекта са получени 165 бр. контейнери за зелени биоразградими отпадъци с вместимост 1100 л., като в гр. Златоград са разположени вече 62 бр., които се обслужват от оператора на компостиращата инсталация.

На територията на Регионално Депо – Смолян, гр. Смолян, м. „Герзовица“, функционират инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и компостиране на биоразградими отпадъци, събрани на територията на общините Смолян, Чепеларе и Баните. За разделното събиране на биоразградими отпадъци на територията на гр. Смолян са разположени 50 бр. кофи.

Действащите инсталации за обезвреждане на битови отпадъци

Инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци на територията на инспекцията, отговарящи на изискванията на Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци са, както следва:

- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните, находящо се в местност „Герзовица“, землище на гр. Смолян;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница, находящо се в с. Барутин, община Доспат;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино, находящо се в с. Шаренска, община Мадан;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на Община Рудозем, находящо се в землището на с. Бърчево, община Рудозем.

Общините Ардино и Лъки депонират битовите отпадъци на регионални депа, извън територията на инспекцията, съответно на Регионално депо - Кърджали и Регионално депо - Асеновград.

Всички общини участват в регионални сдружения.

На територията на РИОСВ - Смолян няма депа, които попадат в обхвата на процедурата по нарушението на правото на ЕС, във връзка с постановено Решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело С-145/14.

През 2021 г., на регионалните депа Смолян, Мадан, Рудозем и Доспат са депонирани 29 044,340 тона отпадъци, като се наблюдава повишение на количествата отпадъци спрямо 2020 г. Данните са представени в табличен вид, както следва:

№	Депо	Количество образувани, съответно и депонирани битови отпадъци през 2021 г.	Количество образувани, съответно и депонирани битови отпадъци през 2020 г.
1.	Регионално депо Смолян	13 464,420 т.	11 127,100 т.
2.	Регионално депо Мадан	5 335,190 т.	6 185,600 т.
3.	Регионално депо Рудозем	1 147,750 т.	1 070,020 т.
4.	Регионално депо Доспат	9 096,980 т.	8 924,060 т.
	Общо:	29 044,340 т.	27 306,780 т.

На Регионалните депа Смолян и Мадан функционира инсталации за сепариране и компостиране на отпадъци, като инсталацията в Мадан е въведена в експлоатация през 2021 година. На депото в Рудозем се извършва ръчно сепариране.

През 2021 г. се отчита повишение на отделени отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метал, спрямо предходната. Количеството произведено RDF гориво на депото в Смолян е значително намалено - през 2021 г. е произведено 1 774,440 т., а през 2020 г. 7 350,040 т.). На това се дължи и цялостното понижение с 2 672,900 т. на общите количества отделени рециклируеми отпадъци – 6 827,950 т.

Представяме количеството отделени и предадени за оползотворяване отпадъци през 2021 г. в табличен вид:

№	Депо	Хартия /т/	Пластмаса /т/	Стъкло /т/	Метали /т/	Произведено RDF – гориво от отпадъци
1.	Регионално депо Смолян	1362,280	1611,000	1100,620	644,620	1774,440
2.	Регионално депо Мадан	27,520	36,700	10,540	14,420	13,410
3.	Регионално депо Рудозем	172,800	59,600	-	-	-
4.	Регионално депо Доспат	-	-	-	-	-
	Общо: 6 827,950 т.	1562,600	1707,300	1111,160	659,040	1787,850

В местност „Гайтанина“, земл. на с. Барутин, общ.Доспат, която се намира на около 1 км. от Регионалното депо, са изградени компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци, след реализиран проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на Инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на общините от РСУО –Доспат”, с Европейско финансиране и национално съфинансиране. Строежът е приет с ДПК, но през 2021г. инсталациите не са извършвали дейност, поради възникнало свлачище в югозападната част на площадката.

За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране, всеки собственик на депо предоставя:

- обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и след експлоатационни грижи на площадката (чл. 60 от ЗУО);

- отчисления в размер и по ред, определени с наредба, които имат за цел да се намали количеството на депонираните отпадъци и да се насърчи тяхното рециклиране и оползотворяване (чл. 64 от ЗУО). Отчисленията по чл. 64 се променят всяка година, като за 2021 г. са 82 лв/тон.

РИОСВ - Смолян осъществява контрол на общините за заплащане на дължимите месечни обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО за депонираните отпадъци. За периода не са издавани АУПДВ.

Информацията за събраните, дължимите и изразходвани обезпечения и отчисления се публикува на официалния сайт на инспекцията и се актуализира на всяко тримесечие.

Внесените отчисления за 2021 г. са, както следва:

№	Депо	Общини	Постъпили обезпечения по чл. 60 /лв/	Постъпили отчисления по чл. 64 /лв/	Общо постъпили отчисления /лв/	Не постъпили обезпечения /лв/	Не постъпили отчисления /лв/	Изразходвани средства /лв/

1.	Регионално депо Смолян	Смолян, Чепеларе, Баните	13725,64	549701,76	563427,40	3 881,31	367166,79	0
2.	Регионално депо Мадан	Мадан Златоград Неделино	16147,54	230608,37	246755,91	3583,59	51265,25	318697,87
3.	Регионално депо Доспат	Доспат, Девин Борино Сатовча, Сърница	25837,46 лв., от които 8506,97 лв. са възстановени, съгласно промени в ДПК	745952,36 лв., от които 212349,03 лв. са възстановени, съгласно промени в ДПК	771789,82 лв., от които 220856,00 лв. са възстановени, съгласно промени в ДПК	2454,16	0	1007951,25
4.	Регионално депо Рудозем	Рудозем	0	0	0	774,90	48798,40	0

Съгласно приети промени в Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДВ бр. 105 от 11.12.2020 г./, месечните обезпечения и отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, може да се разходват от общините по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетия от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци. РИОСВ - Смолян сторнира част от задълженията за 2021 г. на общините, представили решение на общинския си съвет и/или разходооправдателни документи – Златоград, Рудозем и Чепеларе. На общините - Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница, които предсрочно са превели дължимите средства за 2021 г., са сторнирани и възстановени поисканите средства, за които са представили решение на общинските си съвети.

През 2021 г. по реда на Наредба №7/2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, са отпуснати средства от натрупаните отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците за:

- Проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на общините от РСУО Доспат“ – 957787,89 лв.;

- Проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан, за общините Мадан, Златоград и Неделино“ – 318 697,87 лв.;

- За закупуване от община Доспат на съдове за разделно събиране на отпадъци тип „Мева“ 120 л. ПВЦ – 500 бр. – 22020,00 лв.;

- За закупуване от община Девин на 96 бр. пластмасови контейнери за разделно събиране на отпадъци с вместимост 1 100 л. – 28 143,36 лв.;

По проекта на община Доспат, след верификация от ОПОС, са възстановени 723 776,58 лв., а по проекта на община Мадан са възстановени 1921,32 лв.

Утайки от ПСОВ

Обезвреждането на утайките от ГПСОВ в градовете Смолян, Мадан, Златоград, Рудозем и КК Пампорово се осъществява чрез депониране на регионалните депа на територията на РИОСВ - Смолян. Събраните утайки от пречиствателните станции по населени места в общините Девин и Сатовча, се почистват със специализирана машина и извозват за допълнително третиране в други пречиствателни станции. През 2021г. не са

предавани утайки от пречистването на отпадъчни води за оползотворяване в земеделието и за рекултивация на нарушени терени.

Трансграничен превоз на отпадъци

През 2021 г. са извършени проверки на фирми, извършващи трансграничен превоз на отпадъци, като две от тях са по писмо на Оперативния център на МОСВ, една по писмо на РИОСВ - Русе и една по уведомително писмо на лицето - вносител на дрехи втора употреба. При проверките не са констатирани нарушения.

Изготвян е ежемесечно списък с оправомощени длъжностни лица от РИОСВ-Смолян, които да осъществяват контрол по трансграничен превоз на отпадъци.

На територията на РИОСВ - Смолян през 2021 г. не са констатирани случаи на незаконен трансграничен превоз на отпадъци.

2. Строителни отпадъци

На територията на инспекцията няма депа за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват.

Дружеството „Ростер“ ООД - гр. Смолян има издадено разрешение за мобилна инсталация за третиране на строителни отпадъци, но същата е позиционирана извън територията на инспекцията. „Променергомонтаж“ АД - гр. Смолян има издадено разрешение за третиране на строителни отпадъци – рециклиране с код R5, за площадка, находяща се на територията на гр. Смолян. Дружеството „Дюлгер“ ООД – гр. Смолян извършва материално оползотворяване чрез влагане на строителни отпадъци /СО/ в обратни насипи, за което има издадено разрешение от РИОСВ-Смолян за третиране на строителни отпадъци.

Община Ардино има издаден от РИОСВ – Смолян регистрационен документ за събиране и временно съхранение на строителните отпадъци /бетон, тухли, керемиди, фаянсови и керамични изделия и др./ за площадка, находяща се в м. „Мектеб янъ”, землище на гр. Ардино.

През 2021 г. в община Златоград е създадена организация за събиране и транспортиране за оползотворяване и/или обезвреждане на строителни отпадъци, образувани от домакинствата при текущи ремонтни дейности, на база сключен договор за сътрудничество с „Родопстрой-97“ ООД – гр. Момчилград.

През 2021 г. продължи контрола по постъпили сигнали и жалби за замърсени площи със строителни отпадъци. За установени нерегламентирани замърсявания са давани предписания, които са изпълнени. По-голяма част от констатираните замърсявания с отпадъци са от смесен характер - строителни и битови отпадъци.

За обекти, с възложител Кмет на община, съгласно чл. 27, ал.2 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни отпадъци, са представени 7 бр. отчети в РИОСВ - Смолян по ПУСО /План за управление на строителните отпадъци/. Съгласно тях, фирмите изпълняват заложените цели за материално оползотворяване, включително подготовка за повторна употреба, влагане на рециклирани строителни материали и/или оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.

3. Производствени и опасни отпадъци

През 2021 г. са извършени планови и извънредни проверки на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци. При проверките отново е констатирано запазване на тенденцията за намаляване количеството на отпадъците, предавани за обезвреждане на депата. Това се дължи, от една страна на засиления контрол, отпадъците да се предават за оползотворяване, а от друга на въведените технологични линии за рециклиране на образуваните отпадъци и/или връщането им в основното производство от фирмите „Арексим Инженеринг” ЕАД, „Белотекс-95” АД, „Рубелла Бюти” АД, „Платаниус-4” АД и други.

От производствените отпадъци, най-голям дял се пада на генераторите на дървесни и текстилни отпадъци, пластмасови отпадъци и отпадъци от опаковки. Много от фирмите

сами транспортират генерираните неопасни отпадъци, за което имат издадени регистрационни документи. Констатирано е, че голяма част от дървесните отпадъци от региона се предават за оползотворяване на фирми, притежаващи регистрационни документи за третиране на отпадъци и производство на пелети. Друга част от дървесните отпадъци се предават за оползотворяване извън територията на инспекцията от фирми, които притежават регистрационни документи за транспортиране. Дървесните отпадъци, събрани от тези фирми през 2021 г. са предадени за оползотворяване на „Кроношпан България“ ЕООД - гр. Бургас, „Кастамону България“ АД - с. Горно Сахране и „Шико“ ЕООД - площадка с. Катуница, област Пловдив.

На територията на инспекцията няма съоръжения за третиране на текстилни отпадъци. Поради смесения им състав, по-голямата част се обезвреждат чрез депониране, на база издадени от РИОСВ-Смолян становища за основно охарактеризиране на отпадъците. Други фирми, като „Белотекс-95“ ООД - гр. Златоград, „Бултекс“ ЕООД - гр. Златоград, „Нитекс-96“ АД - гр. Доспат, „Нит – Екс“ АД - с. Сатовча и „Родопи текстил“ АД - гр. Смолян, предават образуваните текстилни отпадъци за повторна употреба. Дружеството „Косара-Р“ ЕООД - гр. Смолян все още е в процес на подготовка за пускане на нова технологична линия за третиране на собствените текстилни отпадъци. Проверени са и търговски обекти, извършващи продажба на дрехи втора употреба, като не са установени нарушения. През 2021г. са издадени 4 бр. Регистрационни документи за третиране на отпадъци - дрехи и артикули втора употреба.

За 2021 г. „Арексим Инженеринг“ АД е оползотворила 465 т. полимерни отпадъци, генерирани от собствената дейност и получени от други лица, а „Амер Спорт България“ ЕООД - гр. Чепеларе е предала 155 т. полимерни отпадъци за оползотворяване, генерирани от производството на ски.

При извършените проверки на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци са дадени предписания, които са изпълнени. Предписанията касаят представяне на договори за предаване на отпадъците, извършване на класификация на генерирани отпадъци, изпращане в ИАОС на отчети и коригирани годишни отчети за 2020 г. и други. За констатирано нарушение, касаещо неводене на отчетност е съставен 1 бр. АУАН на юридическо лице. Наложена им е имуществена санкция са в размер на 2 000 лв.

Във връзка с постъпили два сигнала за нерегламентирано изгаряне на отпадъци са извършени проверки на място. За констатирани нарушения са съставени 2 бр. АУАН на юридически лица. Наложени са имуществени санкции в общ размер на 3 400 лева.

При проверките е установено, че предприятията, които притежават оборудване, съдържащо хлорфлуорвъгледороди, нямат съхранени фреони като отпадък /R22 и R402A/, тъй като оборудването е в експлоатация. Лицата са запознати с изискванията на Регламент 517/2014 г., относно такъв вид оборудване и третирането им като отпадък след извеждането им от експлоатация. През отчетната година, в инспекцията не са получавани идентификационни документи за предадено дефектирало оборудване, съдържащо хлорфлуорвъгледороди или фреони.

РИОСВ-Смолян контролира 101 автосервиза и площадки за събиране на отработени масла. Проверките обхващат начина на съхраняване на отработените масла и предаването им за последващо третиране, наличие на идентификационни документи, договори за предаване, водене на отчетност. При проверките са дадени предписания, относно представяне на коригиран годишен отчет в ИАОС и правилно съхранение на генерираните отпадъци. Предписанията са изпълнени в срок. От направените проверки, включително и в отоплителния сезон, не е установено изгаряне на масла.

Отработените масла се предават на лица с разрешения по чл. 35 от ЗУО, съгласно сключени договори и идентификационни документи. През 2021 г. в инспекцията са получени 76 бр. идентификационни документа /за 2020 г. - 58 бр./ от товарополучаващите фирми за предадени общо 55.768 т отработени масла за оползотворяване /за 2020 г.- 45, 912 тона/.

От тях 8.200 т са генерирани от дейността на „Ник Стил” ООД - гр. Смолян и са предадени за оползотворяване на „Лубрика” ООД - гр. Русе чрез идентификационни документи. Останалите 47.568 т са предадени на фирмите „Валд-95“ ЕООД, „Стил-96“ ООД гр. Кърджали, „ЕПП Ойл“ ЕООД - гр. Карнобат, „Чистота Балкани“ ООД - гр. София, „Индустриални суровини“ ЕООД - гр. Нови Искър, „Ремси-Е“ ЕООД - гр. София, „Карио“ ООД - гр. Сливен, „Инвест Стил“ ЕООД – гр. Русе и „Омникар-БГ“ ЕООД - гр. Пловдив.

Видно е, че количеството на предадените масла през 2021 г. е по-голямо в сравнение с 2020 г., което се обяснява с по-дългия срок на тяхното съхранение и предаването им за оползотворяване през отчетната година.

През 2021 г. са извършени проверки на сервиси за монтаж, демонтаж и смяна на гуми, като някои от тях извършват и други сервизни дейности. Проверени са възможностите за приемане на излезлите от употреба гуми от крайните потребители, наличие на договори за предаване на ИУГ, водене на отчетност по реда на Наредба № 1/04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Дадени са предписания, относно начина за съхранение на ИУГ, както и предоставяне в ИАОС на коригиран годишен отчет. Предписанията са изпълнени в срок.

При проверките отново е констатирано голямо количество съхранени ИУГ на мястото на образуване. Причините са трудностите, които срещат генераторите на гуми при предаването им за последващо третиране, поради отказ на оползотворяващите фирми да вземат отпадъците, както и тяхната отдалеченост от региона.

Във връзка с постъпили 2 сигнала за нерегламентирано изхвърлени гуми в с. Гудевица, община Смолян и с. Аламовци, община Златоград, са извършени проверки на място. Дадени са предписания за почистване на установени гуми, които са изпълнени в срок.

Няма постъпили сигнали за нерегламентирано изгаряне на гуми, като такова не е установено и при извършените планови и извънредни проверки.

През отчетната година са утвърдени 195 бр. работни листове за класификация на отпадъците на 87 генератора, съгласно изискванията на Наредба №2/2014 г. за класификация на отпадъците. Утвърждаването на работните листове е извършено чрез НИСО, като малка част от тях са утвърдени на хартиен носител и въведени в системата по служебен път. Издадени са 8 бр. становища за основно охарактеризиране на отпадъците по представени доклади. Във връзка със затрудненията на задължените лица за работа в НИСО са давани многократни указания от страна на служителите на инспекцията.

Съгласно указания на МОСВ, относно нерегламентирано изгаряне на отпадъци, бяха заложили планови проверки през зимния сезон на автосервиси, текстилни предприятия, дървопреработващи предприятия, включително генериращи отпадъци от ПДЧ - плоскости. Проверени бяха отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите за нерегламентирано изгаряне на отпадъци през отоплителния сезон. От извършените планови проверки е констатирано, че в два от проверените обекти нерегламентирано се изгарят отпадъци, за което са съставени 2 бр. АУАН. Отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите работят с различни по вид горива, като твърдо гориво, дизелово гориво, метан, дървесни и слънчогледови пелети.

4. Болнични отпадъци

През годината са извършени проверки на болнични заведения - болници, специализирани болници за рехабилитация и други. Не са констатирани нарушения, относно спазване изискванията на ЗУО и Наредба №1/2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

Отпадъците се предават на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за дейност временно съхранение, събиране и транспортиране и обезвреждане, на база сключени договори. Това са фирмите „МЛ-България” АД - гр. Пазарджик, „ХосвитаЛ”

АД - гр. Пловдив, „Рамус Медикал“ ЕООД-гр. София, а биологичните отпадъци и тези от COVID-19 се обезвреждат в инсинератора на ПУДООС - гр. София.

Всички генерирани отпадъци от хуманното здравеопазване се предават чрез идентификационни документи за опасни отпадъци, съгласно нормативните изисквания, като един екземпляр се предоставя на съответната РИОСВ от товарополучателя.

На територията на инспекцията няма съоръжение за третиране на болнични отпадъци. Само МБАЛ „Проф. Д-р Братан Шукеров” - гр. Смолян, притежава Разрешение №11-ДО-78-02/26.05.2014 г. за дейност с код R13 - събиране и временно съхраняване на опасни болнични отпадъци.

Не са извършвани проверки на частно-практикуващи лекари и стоматолози. Инспекцията следи тяхната дейност въз основа на получените идентификационни документи за предадените опасни отпадъци.

5. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаване на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ-Смолян

Продължава засиления контрол от страна на РИОСВ – Смолян по отношение управлението на отпадъците и недопускане на нерегламентираното им изхвърляне. Осъществен е контрол на общините за недопускане на замърсявания с битови и строителни отпадъци, включително и на речни корита и прилежащите им терени, след изпратени писма с предписания на директора на РИОСВ – Смолян за почистването им.

През 2021 г. са извършени 56 броя проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа и замърсявания на речните корита. По данни на общините са почистени 117 бр. замърсени терени с отпадъци.

Въпреки обявеното извънредно положение в страната, във връзка с пандемията от COVID – 19, всички кметове на общини създадоха добра организация за почистване на отпадъци по населени места.

Извършен е стриктен контрол по внасяне на дължимите обезпечения на общините по чл.60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО;

Продължава контрола по спазване на условията в разрешителните за третиране на отпадъци на площадките за събиране и третиране на ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, ОП, ОЧЦМ.

Осъществен е засилен контрол срещу нерегламентираното изгаряне на отпадъци при извършените проверки на автосервизи, шивашки предприятия, площадки за смяна на автомобилни гуми, магазини за дрехи втора употреба, мебелни производства и други. Съставени са 2 бр. АУАН и са издадени 2 бр. наказателни постановления на юридически лица за нерегламентирано изгаряне на отпадъци.

По-голяма част от обектите са извършили класификация на отпадъците и водят отчетност, съгласно изискванията на Наредба № 1/2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

На територията на РИОСВ - Смолян лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, изпълняват задълженията си чрез колективна система, представлявана от организации по оползотворяване, или чрез заплащане на продуктова такса в ПУДООС. На територията на инспекцията няма лица, изпълняващи задълженията си индивидуално (чл. 14, ал. 1 от ЗУО).

Броят на контролираните от инспекцията лица, пускащи на пазара опаковани стоки е 164. От тях 126 заплащат лицензионни възнаграждения на организации по оползотворяване на отпадъците от опаковки, а 38 заплащат продуктова такса по сметката на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда към МОСВ.

Продължава инициативата на РИОСВ – Смолян за събиране на пластмасови капачки в метално сърце, поставено пред инспекцията в помощ за закупуване на апаратура за

болниците в страната. Много институции, училища, и жители от цялата област станаха част от благотворителна кауза, докато събират разделно своите пластмасови отпадъци.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлени източници по отношение на излъчван от тях шум в околната среда

Съгласно утвърдения от МОСВ график са извършени 7 бр. измервания на шум, излъчван от промишлени обекти. От представените протоколи от изпитване, не са констатирани превишения на излъчванията на промишлен шум в околната среда, съгласно Наредба № 6/26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

През 2021 г. по Закон за защита от шума в околната среда, е съставен 1 брой АУАН и издадено едно наказателно постановление на стойност 500 лв., за неизпълнение на дадено предписание за извършване на СПИ на излъчван шум в околната среда, на дружеството „Секвоя“ ЕООД гр. Чепеларе.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ (само за общините с население над 100 000 жители):

На територията на РИОСВ – Смолян няма общини с население над 100 000 жители.

III. 3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

Данни за осъществените системни наблюдения за радиационното състояние на околната среда по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг на територията на РИОСВ-Смолян, включваща пунктове, наблюдавани показатели и периодичност.

Програмата за радиологичен мониторинг на околната среда на РЛ-Пловдив в териториалния обхват на РИОСВ Смолян през 2021 г. се осъществява съгласно заповед РД – 295/28.04.2017г. на Министъра на ОСВ.

Радиационен гама фон

Средни месечни стойности в ($\mu\text{Sv/h}$) за мощността на амбиентната еквивалентна доза от мониторинговата станция на вр. Рожен от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

Таблица 1

Месец	вр.Рожен
01.2021	0,138
02.2021	0,126
03.2021	0,131
04.2021	0,138
05.2021	0,146
06.2021	0,142
07.2021	0,144
08.2021	0,145
09.2021	0,148
10.2021	0,145
11.2021	0,144
12.2021	0,129

Атмосферна радиоактивност

Включва един пункт за атмосферен въздух в гр. Смолян. Атмосферната радиоактивност се определя еднократно през годината чрез гама-спектрометрично измерване на обемната активност на естествени и техногенни радионуклиди в аерозолната проба.

Таблица 2

Вид проба	Име на пункт	²³⁸ U mBq/m ³	²²⁶ Ra mBq/m ³	²²⁸ Ra mBq/m ³	⁴⁰ K mBq/m ³	¹³⁷ Cs mBq/m ³	⁷ Be mBq/m ³
Аерозоли	гр. Смолян	<0,059*	<0,067*	<0,008*	<0,037*	<0,002*	4,386±0,285

*по-малко от границата на количествено определяне на метода

Измерените през 2021 г. специфични активности на естествени и техногенни радионуклиди са под съответните минимално детектируеми активности за метода. Стойностите са значително под границата на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух в жилища и на открито, определени за критична група от населението, съгласно Наредба за радиационна защита от 20.02.2018 г., изм. и доп. ДВ бр.110 от 29.12.2020 г., Приложение №2, Таблица 4 (Вторични граници на годишно постъпване на радионуклиди в организма на лица от населението за шест възрастови групи чрез вдишване на аерозоли, разтворими или химически активни газове и пари и граница на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух в жилища и на открито).

Необработваеми почви

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви се осъществява в пунктовете за наблюдение, като пробите се вземат от почвен слой с дълбочина 0÷20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Наблюдаваните пунктове са:

- 21 броя пунктове - фонов мониторинг: (Барутин, Девин, Доспат, Златоград, Киселчово, Лъки, Мадан, Манастир, Михалково, Мугла, Неделено, Поляна, Рожен, Рудозем, Смилян, Смолян, Соколовци, Стойките, Чепеларе, Четрока, Широка лъка).

- 9 броя пунктове – райони на потенциални замърсители: (отвал „Мързян 2“, хвостохранилище „Ерма река“, отвал „Крушев дол“, отвал „Голям Палас Север“, хвостохранилище „Рудозем 2“, почва под шахта 3 до р. Барутинска), м. „Картофена нива“, р-к „Джурково“, р-к Дружба“.

Таблица 3 Необработваеми почви

Вид проба	Име на пункт	²³⁸ U Bq/kg	²²⁶ Ra Bq/kg	²³² Th Bq/kg	⁴⁰ K Bq/kg	²¹⁰ Pb Bq/kg	¹³⁷ Cs Bq/kg	Гама-фон (microSv/h)
Необр. почви	Барутин	86±7	58±9	112±3	680±20		20,7±0,6	0,23±0,05
Необр. почви	Девин	37±6	61±8	65±2	566±17		74±2	0,21±0,04
Необр. почви	Доспат	106±8	97±8	120±3	1137±32		50±1	0,28±0,06
Необр. почви	Златоград	37±4	43±6	49±2	542±16	<35*	3,2±0,1	0,18±0,04
Необр. почви	Киселчово	310±10	63±10	77±2	703±18		33±1	0,23±0,05
Необр. почви	Лъки	41±5	84±5	50±2	477±12		143±3	0,14±0,0

почви								3
Необр. почви	Мадан	27±4	44±7	52±1	1071±26	<61*	44±1	0,2±0,04
Необр. почви	Манастир	46±6	58±7	72±2	846±21		216±4	0,24±0,05
Необр. почви	Михалково	53±5	45±8	69±2	814±23		55±1	0,23±0,05
Необр. почви	Мугла	74±6	80±7	78±2	770±19		163±3	0,28±0,06
Необр. почви	Неделино	50±5	40±5	68±2	784±23	<48*	7,6±0,3	0,18±0,04
Необр. почви	Поляна	100±6	108±12	128±3	1220±28		12,8±0,3	0,26±0,05
Необр. почви	Рожен	36±4	76±19	43±1	462±11		65±1	0,21±0,04
Необр. почви	Рудозем	44±5	52±6	92±3	946±27		14,9±0,4	0,24±0,05
Необр. почви	Смилян	27±4	39±5	52±1	609±15		35±1	0,17±0,04
Необр. почви	Смолян	82±6	88±8	113±3	1107±31		33±1	0,26±0,05
Необр. почви	Соколовици	85±6	102±7	106±3	780±24		65±2	0,3±0,06
Необр. почви	Стойките	35±4	33±9	65±2	773±22		14,4±0,4	0,17±0,04
Необр. почви	Чепеларе	48±5	62±6	125±3	1068±30	<40*	59±1	0,21±0,04
Необр. почви	Четрока	23±5,8	28,7±6,6	39±2	607±18		235±6	0,23±0,05
Необр. почви	Широка лъка	60±5	71±9	95±2	880±21		75±1	0,19±0,04
Необр. почви	района на отвал „Мързян 2“	26,8±3,2	20,9±3,8	44±1	662±16	<31*	20,5±0,5	0,17±0,04
Необр. почви	района на хвостохранилище “Ерма река“	19,1±2,3	15,8±4,4	31±1	460±12	<36*	1,3±0,1	0,15±0,04
Необр. почви	района на отвал “Крушев дол“	30±5	31±9	40±1	830±23	<30*	4,9±0,2	0,22±0,05
Необр. почви	Отвал „Голям палас“	58±6	117±12	63±2	918±231		16,4±0,4	0,21±0,04
Необр. почви	Хвостохранилище “Рудозем	92±8	102±14	119±3	870±24		<0,5*	0,33±0,07

	2“							
Необр. почви	под шахта 3 до р. Барутинска	52±6	62±7	53±2	349±11		3,5±0,2	0,18±0,04
Необр. почви	района на м. „Картофена нива“	212±13	359±22	79±2	720±21		2,2±0,2	0,25±0,02
Необр. почви	район на р-к „Джурково“	28,3±3,8	28,5±7,7	43±1	588±17		51±1	0,2±0,04
Необр. почви	район на р-к „Дружба“	53±6	45±9	57±2	779±23		32±1	0,21±0,04

*по-малко от границата на количествено определяне на метода

Радиационният гама-фон през 2021 г. в мониторинговите пунктове (фонове и пунктове с потенциални замърсители) в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян е в границите на характерния естествен гама-фон за съответния пункт при конкретните метеорологични условия.

Седименти

Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди, наблюдавани в следните пунктове:

- 4 броя пунктове - фонов мониторинг: (р. Арда преди гр. Рудозем, р. Лъки преди вливане в р.Чепеларска, р.Чепеларска преди вливане на р. Лъки, р.Черна преди гр. Смолян).

- 5 броя пунктове седименти от райони на обекти потенциални замърсители: (р.Киселчовска, бараж 1, р.Киселчовска над с.Киселчово, р.Барутинска под шахта 3, р.Барутинска преди вливане в р. Осинска, р.Осинска след вливане на р. Барутинска)

Таблица 4 Седименти

Вид проба	Име на пункт	²³⁸ U Bq/kg	²²⁶ Ra Bq/kg	²³² Th Bq/kg	⁴⁰ K Bq/kg	¹³⁷ Cs Bq/kg	Гама-фон (microSv/h)
Седименти	р. Арда преди гр. Рудозем	46±4	51±5	51±2	979±27	1,5±0,1	0,22±0,05
Седименти	р. Лъки преди вливане в р. Чепеларска	33,7±2,7	23±4,4	35±1	778±23	5,3±0,2	0,18±0,04
Седименти	р. Чепеларска преди вливане в р. Лъки	34±5	43±6	54±2	673±20	3,6±0,2	0,2±0,04
Седименти	р. Черна преди гр. Смолян	160±11	121±10	105±3	1088±31	2,7±0,2	0,38±0,07
Седименти	р. Киселчовска	184±1	211±	115±3	1133±	0,34±0,	0,34

	бараж1/между кльона и с. Киселчово	1	13		32	09	±0,07
Седименти	р. Киселчовска над с. Киселчово	158±1 0	179± 13	106±3	1100± 31	0,34±0, 08	0,33±0,0 7
Седименти	р. Барутинска под шахта 3	205±1 1	957± 21	140±4	594±1 7	1,6±0,1	0,18±0,0 4
Седименти	р. Барутинска преди вливане в р. Осинска	67±5	91±8	46±1	559±1 6	1,2±0,1	0,18±0,0 4
Седименти	р. Осинска след вливане на р. Барутинска	155±1 0	83±1 2	61±2	500±1 5	3,2±0,1	0,2±0,04

Води

Радиологичният мониторинг се изразява в наблюдение на радиологичните показатели: обща алфа и обща бета активност, естествен уран и ²²⁶Ra и се наблюдава в следните пунктове:

- 5 броя пунктове за повърхностни води - фонов мониторинг: (р. Лъки преди вливане в р. Чепеларска, р. Чепеларска преди вливане на р. Лъки, р. Черна преди гр. Смолян, р. Арда преди гр. Рудозем, р. Доспат преди с. Сърница).

- 8 броя пунктове за повърхностни води – от райони на потенциални замърсители: (р. Киселчовска над с. Киселчово, р. Киселчовска под моста до кльона (обект „Възход“), р. Барутинска под шахта 3, р. Барутинска преди вливане в р. Осинска, р. Осинска след вливане на р. Барутинска (обект „Изгрев“), поток след щолна 1 на у-к „Селище“ (обект „Възраждане“), Пункт В22/11В3 срещу отвал на шахта 3, Тръба под каптаж западно от шахта 3.

Таблица 4 Води

Вид проба	Име на пункт	Обща β акти вност (Bq/l)	Обща α- активно ст (Bq/l)	Съдър жание на естест вен уран (mg /l)	²²⁶ Ra (Bq/l)
Повърхностни води	р. Лъки преди вливане в р. Чепеларска	0,05± 0,01	<0,04*		
Повърхностни води	р. Чепеларска преди вливане в р. Лъки	0,09± 0,02	0,05±0,0 1		
Повърхностни води	р. Черна преди гр. Смолян	0,41 ±0,06	0,54±0,1 7	0,028± 0,003	
Повърхностни води	р. Арда преди гр. Рудозем **				
Повърхностни води	р. Доспат преди с. Сърница **				
Повърхностни води	р. Киселчовска над с. Киселчово **				
Повърхностни води	р. Киселчовска под моста до кльона**				
Повърхностни	р. Барутинска под шахта 3	2,03±	5,67±0,8	0,32	

води		0,31	5	±0,03	
Повърхностни води	р. Барутинска преди вливане в р. Осинска	1,04±0,16	2,41±0,36	0,08±0,01	
Повърхностни води	р. Осинска след вливане на р. Барутинска	0,47±0,07	0,25±0,08		
Отпадъчни води	поток след щолна 1 на у-к „Селище“ * *				
Отпадъчни води	Пункт В22/11В3 срещу отвал на шахта 3	1,46±0,22	3,66±0,55	0,11±0,01	0,119±0,033
Отпадъчни води	тръба под каптаж западно от шахта 3	0,37±0,06	0,68±0,21	0,02±0,002	0,272±0,059

*по-малко от границата на количествено определяне на метода

**През 2021 г. е взета проба от пункта, данните са в процес на анализиране.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Управлението на химикалите по време на целия им жизнен цикъл има за цел постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда. Това се постига посредством засилване ролята и отговорността на индустрията, осигуряване на безопасната им употреба в условията на свободното им движение на вътрешния и европейски пазар и предотвратяване на последствията от промишлени аварии.

Националната политика по управление на химикалите се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и изискванията на Директива СЕВЕЗО III, транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - Глава седма “Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване”, Раздел I “Контрол на опасностите от големи аварии” и подзаконовите нормативни актове към тях.

РИОСВ-Смолян извършва превантивен, текущ и последващ контрол на лицата - производители, вносители и потребители, надолу по веригата на опасни химични вещества и смеси по прилагане на хармонизираното законодателство в областта на химикалите, което включва:

- Регламент (ЕО) №1907/2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

През 2021 г. са извършени 25 бр. планови проверки на 25 обекта, по прилагането на Регламент REACH, които са потребители по веригата във връзка с:

- изискванията за разширените информационни листове за безопасност (ИЛБ) и сценариите на експозиция (СЕ) на опасни вещества, произведени и внесени над 10 т/г. – 5 бр. проверки, като са проверени общо 17 разширени ИЛБ, при които не са констатирани нарушения в употребите и контрола на експозиция в околна среда;

- изискванията на REACH за Разрешаване и прилагане на мерки за управление на риска от потребителите надолу по веригата на доставки, съгласно издадени решения за употребата на определени опасни химични вещества, включени в Приложение XIV на REACH - на територията на РИОСВ-Смолян няма идентифицирани фирми, които произвеждат, внасят или употребяват вещества, предмет на разрешаване, поради тази причина не са извършени проверки в рамките на Деветия хармонизиран европейски проект на Форума на ЕСНА (REF-9) „Контрол на изпълнението на задълженията за разрешаване, съгласно REACH.

При извършения контрол през 2021 г. не е констатирана употребата на вещества с издадени разрешения, включени в Приложение XIV на REACH.

В РИОСВ-Смолян са достатъчни ресурсите (човешки и финансови), определени за контрола, свързан с изпълнението на REACH и CLP. Няма промени от предходни години.

- Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетиранието и опаковането на вещества и смеси (CLP) - през 2021 г. не е извършван контрол по този регламент.

- Регламент № 648/2004 относно детергентите - през 2021 г. е извършена 1 бр. проверка на производител на детергенти, съдържащи ПАВ. В ИЛБ е отразена биоразградимостта и метода за анализ. Не е констатирано нарушение по регламента за изискванията за биоразградимост на ПАВ в детергентите.

- Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC) – към момента на територията на РИОСВ-Смолян няма вносители или износители на вещества, включени в Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC), поради което за 2021 г. не е планиран контрол и не са провеждани извънредни проверки. За отчетния период не е прилагана процедура за износ или внос на вещества от Приложение I на регламента.

- Регламент (ЕС) № 2017/852 относно живака - на територията на РИОСВ-Смолян не са идентифицирани фирми, които съхраняват метален живак.

- Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ) - през 2021 г. са извършени 3 бр. проверки на фирми - производители на изделия и потребители надолу по веригата. Извършен е контрол за идентифициране на притежатели на запаси на УОЗ вещества за разрешена употреба, съгласно чл. 5 (2) от регламента; на въведените ограничения/забрани за употреба на УОЗ вещества от Приложение I и II от Регламента; на включените през 2020 г. УОЗ: дикофол (dicofol); перфлуорооктанова киселина (PFOA), нейните соли и PFOA свързани съединения; перфлуорооктан сулфонова киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктан сулфонил флуорид (PFOSF), както и на всички УОЗ вещества от Приложение I и II.

- Регламент (ЕС) № 2019/1020 относно надзора на пазара (предвид влизането в сила на регламента от юли 2021 г., отчета по изпълнението му следва да започне в следващия отчетен период) – през 2021 г. не са извършвани проверки по този Регламент.

- Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси - през 2021 г. са извършени 25 бр. проверки на 25 обекта. От извършения контрол е установено, че фирмите са предприели мерки относно спазването изискванията на Наредбата. Използваните химични вещества и смеси се съхраняват в оригиналните опаковки, при спазване на изискванията за съвместно съхранение в складови помещения с непропускливи стени и под, без връзка с канализацията и с оторизиран достъп. При промяна на вида и количествата на използваните химикали, се актуализират изготвените оценки на безопасност на съхранението.

По време на проверките бяха дадени указания за актуализация на оценката, във връзка с изменение на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси /ДВ, бр. 10 от 05.02.2021 г./, в указания срок в §4 на Преходните и заключителните разпоредби и формат, утвърден със Заповед №184/09.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите.

В плана за 2021 г. по прилагане на законодателството в областта на химикалите, бяха заложили и извършени 25 бр. проверки, като от тях 19 бр. при участие в комплексни проверки и 6 бр. по химикали. Дадено е 1 бр. предписание - информацията за съхраняваните и употребяваните химични вещества и смеси, да се приведе в съответствие с формата на Приложение №2 от Заповед № 268/11.05.2018 г. на министъра на околната среда и водите и същата да се представи в РИОСВ - Смолян.

В РИОСВ – Смолян се поддържат досиета на фирмите, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химикали.

2. СЕВЕЗО

През 2021 г. комисиите по чл. 157а, ал. 2 от ЗООС извършиха 5 бр. проверки на едно предприятие, класифицирано с висок рисков потенциал и на четири предприятия, класифицирани с нисък рисков потенциал по смисъла на глава седма, раздел първи от ЗООС.

Предприятия с висок рисков потенциал:

1. „ХХ „Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки инвест“ АД, гр.Лъки.

Предприятия с нисък рисков потенциал:

1. Взривен склад „Хаджийски дол“, с оператор „Горубсо Мадан“ АД – гр.Мадан;

2. “Базисен склад за взривни материали”, землище на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки инвест“ АД, гр.Лъки.

3. „Рудоземска обогатителна фабрика“, с оператор „Върба Батанци“ АД, гр.Мадан;

4. „Ермореченска обогатителна фабрика“, с оператор „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД, гр. Златоград.

Контролът по прилагането на разработените политики за предотвратяване на големи аварии (ППГА) и въведените системи за управление на мерките за безопасност /СУМБ/ е извършван, чрез съвместни проверки от определени със Заповед на министъра на околната среда и водите комисии по чл.157а от ЗООС, включващи представители на РИОСВ, РД ПБЗН, ДИТ и представители на кметовете на общини. На територията на РИОСВ - Смолян, тези комисии работят при добра координация и изграден механизъм за съвместни проверки.

По време на проверките през 2021 г. беше извършен контрол по отношение на заложените приоритети в плана за контролната дейност, а именно: интегрирани ли са в съществуващите оценки на риска и рисковете от кризисни ситуации като пандемия от Covid - 19; достъпът до информацията на обществеността и мерките за сигурност и поведение в случай на голяма авария; валидността на документацията на операторите, осигуряваща прилагането на изискванията на Глава седма, раздел I от ЗООС.

Констатирано беше, че във връзка с пандемията от Covid-19, операторите са въвели мерки за безопасност, в съответствие с предприетите действия от държавните и местните органи на самоуправление, налични са процедури за действие при кризисна ситуация, породена от висок процент на заболяемост от Covid-19 на персонала на дружеството, налични са инструкции в случай на възникване на авария при работа на предприятието в извънредни условия, намален брой служители, поради пандемията от Covid -19.

Операторите са изготвили актуална информация, относно аварийното планиране на предприятията и необходимите мерки и поведение при възникване на голяма авария, съгласно чл. 116д, ал. 1 от ЗООС, съседните обекти са уведомени писмено за характера и степента на опасност от възникване на авария с последващ „ефект на доминото“ и за аварийното планиране и евакуационните маршрути, съгласно чл.116з от ЗООС. Осигурен е постоянен достъп на обществеността до външния аварийен план на ХХ „Лъки - 2 комплекс“ - предприятие с висок рисков потенциал, от кмета на община Лъки, посредством интернет страницата на общината, съгласно чл. 18, ал. 5 от Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях.

В изпълнение на изискванията на чл.106, ал.5, т.1 от ЗООС, 3 бр. оператори на предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал, които са длъжни да преразглеждат политиката за предотвратяване на големи аварии (ППГА) и системата за управление на мерките за безопасност (СУМБ) и при необходимост актуализират доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) на подходящи интервали не по-дълги от 5 години, представиха данните и заключенията от извършеното преразглеждане с констатации, че не се налага актуализация на документите.

Дадено е 1 бр. предписание на „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД, оператор на Ермореченска обогатителна фабрика за преразглеждане на политиката за предотвратяване

на големи аварии (ППГА) и системата за управление на мерките за безопасност (СУМБ), което е изпълнено в срок със заключение, че не се налага актуализация на документите.

По време на проверката на ХХ „Лъки – 2 – комплекс“ – обект с висок рисков потенциал е констатирано, че не е изтекъл 5 - годишният срок, съгласно чл. 116е, ал. 1, т.1 от ЗООС за преразглеждане на доклада за безопасност и 3 - годишният срок за преразглеждане на вътрешния аварийен план, съгласно чл. 116е, ал. 2 от ЗООС.

Във връзка с писмо на МОСВ бяха извършени проверки на място на 2 бр. предприятия, в които са налични опасни вещества от Приложение №3 на ЗООС, представили са доклади за класификация по чл.103, ал.1 от ЗООС, но не са се класифицирали като предприятия с нисък или висок рисков потенциал, съгласно критериите на Приложение №3 на ЗОО, При проверките не са констатирани несъответствия с изводите от представените доклади.

Към настоящия момент на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, в обхвата на Глава седма, раздел първи от ЗООС, попадат 6 бр. предприятия и/или съоръжения, в които се използват и/или съхраняват опасни химични вещества и смеси от Приложение №3 на ЗООС. От тях 1 брой е класифицирано като предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал /ПВРП/, а 5 броя са класифицирани като предприятия и/или съоръжения с нисък рисков потенциал /ПНРП/.

Предприятия с висок рисков потенциал:

1. „Хвостохранилище Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки Инвест“ АД, гр. Лъки. На обекта се извършва депониране на отпадъка от Обогатителна фабрика на „Лъки Инвест“ АД.

Предприятия с нисък рисков потенциал:

1. Обогатителна фабрика “Ерма река”, с оператор “Родопи Еко Проджектс” ЕООД – гр. Златоград;

2. Обогатителна фабрика гр. Рудозем, с оператор „Върба Батанци” АД, гр. Мадан;

3. Взривен склад „Хаджийски дол”, с оператор „Горубсо Мадан” АД, гр. Мадан;

4. “Базисен склад за взривни материали”, в землището на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки Инвест” АД, гр. Лъки;

5. Фабрика за емулсионни взривни вещества в с. Фабрика, общ. Златоград, с оператор „Нитроком“ АД, гр.София.

През 2021 г. настъпиха следните промени в регистъра на СЕВЕЗО – обектите на РИОСВ-Смолян:

1. Във връзка с промяна във вида и количествата на опасните вещества от Приложение №3 на ЗООС в Лъкинска обогатителна фабрика, класифицирана като предприятие с нисък рисков потенциал и в изпълнение на чл. 103, ал.5, от ЗООС, операторът „Лъки инвест“ АД подаде актуализирано уведомление за класификация до изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда. Съгласно становище с изх. №УК-2246/06.08.2021 г. на ИАОС, компетентният орган е определил, че обект „Обогатителна фабрика за флотационно обогатяване на сулфидни оловно-цинкови руди“ не се класифицира като предприятие с нисък рисков потенциал, респективно не се класифицира и с висок рисков потенциал.

2. Във връзка с постъпило в РИОСВ-Смолян Уведомление за инвестиционно намерение от „Нитроком“ АД, гр.София за изграждане на „Фабрика за емулсионни взривни вещества“ в с. Фабрика, общ. Златоград, от възложителя е поискан Доклад от извършена класификация, съгласно чл.103 от ЗООС, като същият е препратен до ИАОС, тъй като обекта се класифицира като предприятие с нисък рисков потенциал. Съгласно становище с изх. №УК-348/04.02.2021 г. на изпълнителният директор на ИАОС, класификацията на обекта е потвърдена. По данни на община Златоград, към настоящия момент няма издадено Разрешително за строеж за горепосочения обект.

Действащите предприятия с нисък рисков потенциал са групирани в две основни групи:

- Обогатителни фабрики за преработка на сулфидна полиметална оловно-цинкова руда - 2 броя. Разположени са в населените места – гр. Рудозем, с. Ерма река, общ. Златоград и са построени в средата на миналия век. Използваните флотационни реагенти и рисковете от възникване на аварии са идентични и са свързани с разливи, пожари, неправилно съхранение на химикалите, природни бедствия.

- Складове, в които се съхраняват взривни материали и средства за взривяване за добив на оловно-цинкова руда - 2 броя.

Резултатите от извършената контролна дейност по предотвратяването на риска от големи аварии са:

- Броят на проверките на СЕВЕЗО - обектите през 2020 г. и 2021 г. е запазен - през 2021 г. са извършени 5 бр. проверки на 5 обекта (през 2020 г. са извършени 5 бр. проверки на 5 обекта). Броят на дадените предписания през 2021 г. е по-малък (1 бр.) в сравнение с 2020г. (4 бр.), поради това, че операторите спазват нормативните изисквания;

- Няма съставен АУАН;

- През 2021 г. е издадено 1 бр. потвърждение за класификация по чл.103, ал.2 от ЗООС от изпълнителния директор на ИАОС;

- През 2021 г. няма издадено становище по чл.106, ал. 2 от ЗООС от директора на РИОСВ - Смолян, тъй като за отчетния период няма постъпили доклади за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) на нови предприятия и/или изменения на съществуващи такива;

- През 2021 г. не са установени аварийни ситуации и няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност /за химикали и за управление на риска/

Резултати от проверките по химикали:

- на обектите се поддържат инвентаризационни списъци на използваните химикали, списъци с доставчиците, документи, удостоверяващи предварителна/същинска регистрация;

- не са констатирани неизпълнения на задълженията за регистрации на химични вещества в Европейска агенция, съгласно Регламент REACH, както и употребата вещества от Приложение XIV на регламента;

- фирмите спазват задължението за извършване на нотификация на опасни химични вещества в Европейска агенция по химикали;

- не са констатирани аварии, водещи до замърсяване на компоненти на околната среда с опасни химични вещества;

- не е установено неспазване на законодателството по химикали и за отчетния период няма съставен АУАН.

4. Резултати от СЕВЕЗО - проверки

Предприятията имат актуализирани уведомления за класификация по чл.103, ал.1 от ЗООС, потвърдени от министъра на околната среда и водите и актуализирани Доклади за политиката за предотвратяване на големи аварии /ДППГА/, чиято пълнота и съответствие са потвърдени със становища на директора на РИОСВ-Смолян.

При извършения контрол е констатирано, че в СЕВЕЗО - обектите на територията на РИОСВ - Смолян са предприети необходимите мерки за привеждането им в съответствие с действащото законодателство, в резултат на което през 2021 г. не са установени аварийни ситуации и няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества. Операторите спазват управленските и технически мерки за безопасност, предвидени в докладите за политиката за предотвратяване на големи аварии.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

IV.1. Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и Екологична оценка (ЕО)

През 2021г. не са процедурирани инвестиционни предложения, за които да са издавани решения по ОВОС.

През годината не са процедурирани инвестиционни предложения, за които е постановен административен акт с характер „да се извърши ОВОС“.

- *Общ брой издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ-Смолян по отрасли и общини.*

Сравнение на издадените документи по реда на глава шеста от ЗООС, в периода 2019-2021 г.

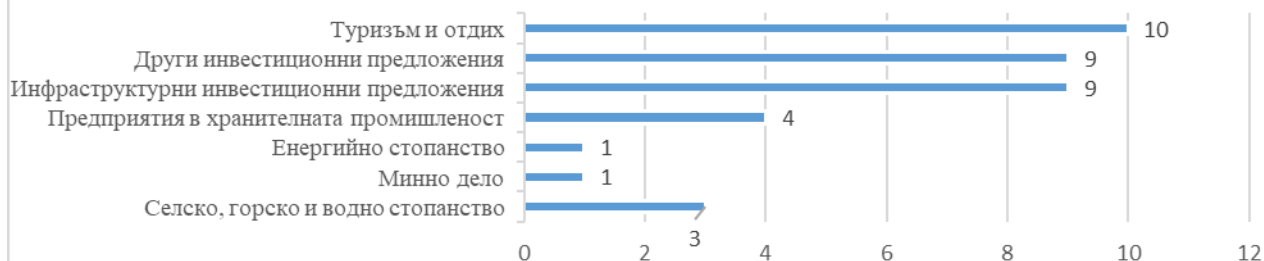
№	Вид документ	2019г.	2020г.	2021г.
1	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	20	35	37
2	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	1	5	12
3	Решения по ОВОС	0	0	0
4	Становища по ЕО	0	3	2

В сравнение с предходни години се наблюдава тенденция за увеличаване броя на процедурираните предложения, за които са издадени Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. През 2021 г., броят на издадените административни актове е по-голям, в сравнение с предходните години, предвид засиления инвеститорски интерес за реализиране обекти, основно в отраслите на инфраструктурата и туризма.

През 2021 г. са издадени 37 бр. Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционни предложения, разпределени по отрасли, както следва:

Отрасъл съгласно приложение №2 от ЗООС	Бр.
1. Селско, горско и водно стопанство	3
2. Минно дело	1
3. Енергийно стопанство	1
7. Предприятия в хранителната промишленост	4
10. Инфраструктурни инвестиционни предложения	9
11. Други инвестиционни предложения	9
12. Туризм и отдих	10
Общо	37

Решения по преценяване на необходимостта от ОВОС разпределени по отрасли, издадени през 2021г.

Най-често процедураните инвестиционни предложения, които са над 70% от всички ИП са в отрасли „Туризм и отдих“, „Други инвестиционни предложения“ и „Инфраструктурни инвестиционни предложения“. Другите предложения, които са процедураны са свързани с оползотворяване на дървесни отпадъци и производството на пелети. Друг отрасъл с голям дял през годината е за реализация на инфраструктурни инвестиционни предложения за урбанизирано развитие, водоеми и пътища. Инвеститорският интерес се определя основно от финансирането на обекти по европейски и национални програми, както и от наличието на инвеститорски интерес в областта на отдиха и туризма, като отрасъл приоритетен за региона. Основните възложители са юридически и физически лица. В сравнение с предходните години, за същия период на годината се наблюдава запазване броя на процедураните предложения. Всички преписки са обработвани в срок и са публикувани на интернет страницата на инспекцията и в Националния публичен регистър на процедурите по ОВОС.

Продължителността на процедурите по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС се определя основно от срока на постъпване на информацията по приложение №2 на Наредбата по ОВОС и изисканата допълнителна информация от страна на възложителите и съгласувателните документи от страна на компетентните органи и общинските администрации. Средната продължителност на приключилите процедури по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС през 2021 г. е 148 дни, като се запазва тенденцията от 2020 г. – 151 дни.

Общ брой на решения по ОВОС за не одобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ОВОС, общ брой на обжалвани решения по ОВОС/решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, общ брой на отменени решения.

През 2021 г. в РИОСВ - Смолян са постъпили 311 бр. уведомления по чл. 4, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС, като за 38 бр. е определено, че подлежат на процедура по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС.

Издадени са 37 бр. Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с характер „да не се извършва“ ОВОС.

Постъпило е едно искане за доклад по ОВОС и е извършена оценка на качеството му, която е положителна. Проведено е обществено обсъждане на доклада и е насрочен Регионален експертен екологичен съвет, който ще бъде проведен през 2022г.

През 2021 г. не са издавани решения ОВОС.

През отчетния период са издадени следните Решения за прекратяване на процедурата по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС:

- по искане на възложителя – 3 бр.;
 - поради недопустимост – 1 бр.;
 - за неизпълнение на дадени от РИОСВ указания или не представяне на изисквана информация/документация – 8 броя.

Общ брой на становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ-Смолян по области.

Броят на решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, решенията по ОВОС и становищата по ЕО за 2021 г. по области и общини са, както следва:

Област/Община	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, 37 бр.	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, 12 бр.	Брой решения по ОВОС, 0 бр.	Брой становища по ЕО, 2 бр.
Област Благоевград	2	-	-	-
- Община Сатовча	2	-	-	-
Област Кърджали	2	-	-	-
- Община Ардино	2	-	-	-
Област Пловдив	1	-	-	-
- Община Лъки	1	-	-	-
Област Смолян	32	12	-	2
- Община Баните	2	1	-	-
- Община Борино	1	1	-	-
- Община Девин	4	1	-	1
- Община Доспат	2	1	-	-
- Община Златоград	2	1	-	-
- Община Мадан	2	1	-	-
- Община Неделино	0	-	-	-
- Община Рудозем	4	1	-	1
- Община Смолян	11	3	-	-
- Община Чепеларе	4	2	-	-

Издадените Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО са 12 броя. От тях 2 бр. са за изменение на ОУП, 1 бр. за ПУП, 8 бр. за общински планове и 1 бр. за общинска програма. В сравнение с предходната година, броят е по-голям, но това е свързано с новия период за изработване на общински планове за интегрирано развитие и

изменение на вече одобрените общи устройствени планове. Няма обжалвани решения и становища по екологична оценка.

През 2021 г. има постъпили 2 бр. искания за издаване на Становище по ЕО на общ устройствен план (ОУП) на общините Девин и Рудозем. В резултат на това са издадени 2 Становища по екологична оценка, с които са съгласувани ОУП. Двата плана попадат в Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 от Наредбата за ЕО - Планове и програми, за които извършването на екологична оценка е задължително в т.10.1. Закон за устройство на територията - „Общ устройствен план на община“. Всички издадени 2 бр. становища по ЕО за Общи устройствени планове на Общините Девин и Рудозем са с характер „съгласувам осъществяването на плана“. Във връзка с провеждането на процедурите по екологична оценка за изготвените проекти за общи устройствени планове на общините, през периода са издавани указателни писма по постъпил доклад за консултации на общ устройствен план на община Неделино. През 2021 г. не са процедурирани планове/програми, посочени в приложения № 1 и 2 на Наредбата за ЕО, за които е постановен административен акт с характер „да се извърши ЕО“. Броят и разпределението, съгласно категориите планове/програми, посочени в приложения № 1 и 2 на Наредбата за ЕО на издадените решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО е:

- 8 бр. планове, попадащи в т.9.3, попадащи в приложение №2 на Наредбата за ЕО;
- 3 бр. планове, попадащи в чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за ЕО;
- 1 бр. програма, попадаща в чл.2, ал.2, т.1 и т.5.1. от Приложение № 2 на Наредбата за ЕО.

Продължителността на процедурите по задължителна ЕО се определя най-вече от качеството на предоставената информация от страна на възложителите, както и получаване на съгласувателните документи от компетентните органи.

Продължителността на процедурите по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО се определя най-вече от качеството на предоставената информация от страна на възложителите, както и получаване на съгласувателните документи от компетентните органи и общинските администрации. Средната продължителност на приключилите процедури по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО през 2021 г. е 57 дни. Наблюдава се тенденция за значително намаляване на срока за продължителност в сравнение с 2020 г. – 92 дни.

Общ брой на становища по ЕО за не одобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ЕО, общ брой на обжалвани становища/решения, общ брой на отменени становища/решения.

Не са издавани Становища по ЕО за не одобряване и не са прекратявани процедури по ЕО. Няма обжалвани и отменени становища/решения.

Контрол по изпълнение на условията в издадените решения по ОВОС, решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, Становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

През 2021 г. са извършени 11 бр. планови проверки по изпълнение на мерките по чл.96, ал.1, т.7 от ЗООС на обекти с издадени Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС. От извършените проверки е установено, че за 9 обекта са издадени разрешителни за строеж - от тях 5 обекта са въведени в експлоатация, 2 обекта са започнали реализация, а на 2 обекта не са започнали строителни дейности. За останалите 2 бр. предложения не са издавани разрешения за строеж.

През годината са одобрени 9 бр. доклади на планови проверки по наблюдение и контрол на общи устройствени планове, за които са издадени Становища по ЕО. Всички мерки, поставени в становищата са взети предвид при окончателното одобряване и прилагане на плановете. Извършено е писмено произнасяне по представени 3 бр. обобщени справки на Становища по ЕО на ОУП на общините Смолян, Девин и Рудозем.

Съгласно чл. 93, ал. 8, и чл. 99, ал. 12 от ЗООС са извършени планови проверки по документи, относно правното действие на административни актове, издадени по реда на

глава шеста от ЗООС в общините Доспат и Борино за Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и Решения по ОВОС.

В резултат на извършените проверки по документи е констатирано, че от проверените 49 бр. инвестиционни предложения – 35 бр. не са започнали реализация или издадените разрешения за строеж не са в сила и са загубили правното си действие, за 4 бр. издадените разрешения за строеж са в сила и са в различна фаза на строителство, а 10 бр. са въведени в експлоатация.

По-долу в табличен вид е посочен броя на проверените ИП по общини и разпределението им, както следва:

Община	Брой, не започнали реализация на ИП и загубили правно действие, бр.	Брой обекти с издадени разрешения за строеж или заповед в сила, бр.	Брой обекти с издадени разрешения за въвеждане в експлоатация, бр.
Доспат	13	3	2
Борино	22	1	8
Общо	35	4	10

През 2021 г. във връзка с извършена планова проверка на един обект е констатирано неизпълнение на условия, поставени в Решение по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, за което е съставен 1 бр. АУАН и е издадено 1 бр. НП;

За отчетния период са извършени 4 бр. извънредни проверки на 5 обекта, както следва:

- 1 бр. проверка на място на два обекта по сигнал, при която е констатирано спазване на условията, поставени в Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС;

- 1 бр. проверка на място на един обект по сигнал, при която е констатирано спазване на условията, поставени в Решение по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС;

- 1 бр. проверка по документи на един обект, във връзка с дадени предписания, при която е констатирано, че същите са изпълнени в срок;

- 1 бр. съвместна проверка с представители на БДИБР – Пловдив и община Лъки на един обект, във връзка с писмо на РУ – Асеновград, относно нарушаване целостта на речното корито, в землището на с. Здравец, общ. Лъки. В резултат от извършената проверка е съставен констативен протокол № СМ-197/30.06.2021г. на БДИБР-Пловдив, в качеството на компетентен орган по чл.188, ал.1, т.1 и т.2 от Закона за водите.

IV.2. Комплексни разрешителни

На територията на РИОСВ – Смолян се контролират 5 бр. инсталации с издадени комплексни разрешителни - четири регионални депа и една инсталация за интензивно отглеждане на птици.

Въз основа на извършена системна оценка на риска по чл. 154а, ал. 3 от ЗООС на инсталациите с издадени КР, през 2021 г. са извършени 5 бр. планови проверки, както следва:

1. „Регионално депо за неопасни на общините Смолян, Чепеларе и Баните”, с оператор община Смолян – при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

2. „Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем” с оператор община Рудозем - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

Регионалните депа в Смолян и Рудозем са включени в списъка за контрол на обектите, формиращи отпадъчни води, и заустващи във водни обекти, съгласно Заповед № РД – 970/07.12.2020 г. на министъра на околната среда и водите, с честота на мониторинга 2 пъти годишно. При извършения емисионен контрол не са констатирани превишения на ИЕО, заложените в КР.

3. „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница”, с оператор Община Доспат - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

4. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино”, с оператор Община Мадан - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

С решение № 190-Н1-ИО-А1/2021 г. от 24.06.2021 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда е актуализирано комплексното разрешително на депото, във връзка с реализирани промени – включване в обхвата на разрешителното на инсталации за предварително третиране и компостиране на отпадъци, които са разположени на територията на депото, на мястото на клетки 4 и 5, като инсталации извън Приложение №4 от ЗООС. Същите са въведени в експлоатация с решение на ДПК от 01.07.2021 г. и работят ефективно от 01.10.2021 г.

5. „Инсталация за интензивно отглеждане на птици“, с оператор „Кокоимпекс“ ООД, гр. Смолян - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

За извършените проверки са изготвени доклади, които са предоставени на операторите, съгласно чл. 154а от ЗООС и са публикувани на интернет страницата на РИОСВ – Смолян. Резултатите показват, че операторите спазват условията и сроковете в издадените комплексни разрешителни, както и законовите задължения, произтичащи от ЗООС, специализираните закони и подзаконовите нормативни актове към тях.

В нормативно определения срок, в РИОСВ – Смолян са представени 5 бр. годишни доклади по околна среда (ГДОС) за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително.

През 2021 г. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с дейността на инсталациите с издадени комплексни разрешителни.

IV.3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

През 2021 г. са извършени 5 бр. планови проверки на обекти, попадащи в обхвата на Приложение №1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети /ЗОПОЕЩ/. Дадени са 2 бр. предписания за представяне на собствена оценка, съгласно Наредба №1/29.10.2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените случаи от ЗОПОЕЩ и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение, както и предоставяне на информация за публичен регистър към МОСВ.

През отчетния период не са констатирани случаи на непосредствена заплаха и причинени екологични щети по смисъла на ЗОПОЕЩ, съответно не са издавани заповеди за прилагане на оздравителни мерки.

IV.4. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян няма организации, прилагащи доброволните ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС.

IV.5. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на общественото поведение за грижа към околната среда

В съответствие с изискванията на екологичното законодателство, РИОСВ-Смолян поддържа база данни с информация и регистри, като периодично – ежедневно, ежеседмично и ежемесечно актуализира информацията в тях. Като задължено лице по ЗДОИ, предоставя информация, свързана с околната среда чрез публикуване на интернет страницата си – Годишен доклад за състоянието на околната среда за 2020г., месечни отчети и план за контролната дейност за 2021 година. За информиране на обществеността, относно цялостната дейност на инспекцията и постигане на все по-пълна прозрачност по отношение на контролната дейност и провежданите политики по околна среда на регионално ниво, са изготвени и изпратени до регионални и национални медии 20 прессъобщения. Чрез информиране на обществеността за резултатите от контролната дейност и провежданите политики по околна среда на регионално ниво, през 2021 г. инспекцията постига все по – пълна прозрачност на дейността си пред обществеността и медиите.

Въпреки въведените противоепидемични мерки, РИОСВ – Смолян утвърди добрите си практики по отношение стимулиране на обществеността към намаляването и повторното оползотворяване на отпадъци, посредством провеждане на образователни инициативи. За поредна година инспекцията е основен пункт за събиране на пластмасови капачки в областта. Целогодишно училища, детски градини, държавни институции, фирми и физически лица, дават своя принос за намаляване на замърсяването от пластмасови отпадъци в името на благотворителна кауза. Освен чрез събирането на капачки, РИОСВ - Смолян насърчава намаляването и повторното оползотворяване на отпадъци и чрез провеждане на детски работилници, в рамките на които децата имат възможност да направят интересни растения и животни от отпадъчни материали. По повод Световният ден на околната среда – 5 юни и Европейската седмица за намаляване на отпадъците 2021 година, над 120 деца и възрастни сами декорираха своите текстилни торбички, които след това да използват при пазаруване.

През отчетния период, в рамките на информационните кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различните групи от обществеността по повод „Световният ден на водата“, „Европейският ден на „Натура 2000“, 22 май - „Деня на биоразнообразието“, „Деня на Земята“, „Световният ден на околната среда – 5 юни“, „Европейската седмица на мобилността“ и Европейската седмица за намаляване на отпадъците (ЕСНО) 2021 година, екоинспекцията проведе разнообразни инициативи, участие в които взеха над 400 участници от различни възрасти.

IV.6. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2021 г., в РИОСВ - Смолян са образувани следните административно-наказателни производства по реда на чл. 69 и сл. от ЗООС и чл.36-58 от ЗАНН:

- По реда на чл. 69 и чл. 69а от ЗООС и Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, е наложена една нова текуща санкция;

- По реда на чл. 69б от ЗООС, няма издадени заповеди за отмяна или намаляване на текущи санкции.

- По реда на чл. 69в от ЗООС са издадени три заповеди за спиране и възобновяване на текущи санкции;

През 2021 г., общият брой на съставените актове за установяване на административни нарушения е 24. По тези АУАН са издадени 23 бр. наказателни постановления.

За периода са постъпили 4 бр. Постановления за прекратяване на наказателни производства от органите на Прокуратурата, по тях са издадени 4 бр. наказателни постановления.

През 2021 г. са обжалвани 3 бр. наказателни постановления пред съответния съд, от тях – 1 бр. НП е влязло в сила, а по 2 бр. съдебното производство по тях не е приключило.

През годината не са издавани заповеди за налагане на принудителни административни мерки.

Постъпилите в РИОСВ – Смолян жалби и сигнали през 2021 г. са 126 бр., от които 20 бр. са подадени писмено, а 106 бр. сигнали са постъпили на „зелен телефон“ и по e-mail. Установено е, че 72 бр. от сигналите и жалбите са основателни, а 54 бр. са неоснователни.

В зависимост от естеството на жалбата или сигнала, се изпращат по компетентност или извършват съвместни проверки с други институции (РЗИ, обл. администрация, общини, ПБЗН и др.). Препратени по компетентност до други институции са 37 бр. жалби и сигнали, които най-често са свързани със замърсяване с торов отпад в урбанизирани територии, замърсяване с канализационни води и отпадъци в регулационните граници на населените места и др.

При осъществяване на контрола, подателите на сигнали/жалби се информират и могат да присъстват на проверката. Жалбоподателите и сигналподателите са информирани писмено за резултатите от извършените проверки. С цел осъществяване на постоянен контрол през почивните и празнични дни на 2021 г., експерти от инспекцията са полагали дежурство по график. Подадените сигнали и жалби са: за замърсяване на водоприемници с отпадъчни битови и производствени води или разрушени канализации; за нерегламентирано третиране на отпадъци; за замърсяване на атмосферния въздух; за промишлен шум, излъчван в околната среда; за намерени птици в безпомощно състояние, препарати на защитени животни; нерегламентирани сечи; за незаконно действащи обекти.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта, лв.	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5
Област Смолян				
Община Смолян				
"Интегриран воден проект на агломерация Смолян", обект: "Интегриран воден проект на агломерация Смолян" по „Червена книга на Фидик"	Реконструкция, рехабилитация и доизграждане на В и К мрежата на гр. Смолян	Договор за изпълнение на СМР № РД - ОПОС- 5 / 13.01.2020 г. с МОСВ, ОП "ОС"	22 500 741,62 лв без ДДС	По Договор и по Работен проект Изпълнителя трябва да изпълни: Водопровод - 8 123 м., в т.ч. нови водопроводи - 2 924 м., реконструирани водопроводи - 5 199 м.; Канализация 17 896 м. в т.ч. нов канал - 8 452 м., реконструирани канал - 9 444 м..

<p>Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради по Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020</p>	<p>Дейностите включват изпълнение на енергоспестяващи мерки и осигуряване на достъпна среда.</p>	<p>Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020</p>	<p>5 574 811 лв.</p>	<p>1. „ГР. СМОЛЯН, УЛ. ”Г.С. РАКОВСКИ” № 31, ВОЕНЕН БЛОК 2”; 2.„ГР. СМОЛЯН, УЛ. ”КАРЛЪК” № 5”; 3.„ГР. СМОЛЯН, БУЛ. ”БЪЛГАРИЯ” № 41, БЛ. 22”; 4.„БЛОК „ОРФЕЙ-3” УЛ. ”Д-Р ПЕТЪР БЕРОН” № 10, ГР. СМОЛЯН” ; 5.„СТРОИТЕЛ -3, ГР. СМОЛЯН, УЛ. ”ОСТРИЦА” № 24” 6. ГР. СМОЛЯН, УЛ. ДИМИТЪР БЛАГОЕВ № 8, ВХОДОВЕ „А“, „Б“ И „В“ ; 7.„ОСНОВЕН РЕМОТ И РЕКОНСТРУКЦИЯ НА ПЛАНЕТАРИУМ “ В УПИ IV – 616 – ЗА ПЛАНЕТАРИУМ , КВ.1, ПИ С ИДЕНТИФИКАТОР 67653.917.616.1 По Плана НА ГР.СМОЛЯН; 8.„ГР. СМОЛЯН, УЛ. ”ТРАКИЯ” № 35, БЛОК ”КИТКА”; 9. „НОВ ЦЕНТЪР БЛ. 50, ГР. СМОЛЯН, УЛ. ”ДИЧО ПЕТРОВ” № 14”; 10.„ГР. СМОЛЯН, БУЛ. ”БЪЛГАРИЯ” № 27 ЖИЛИЩЕН БЛОК ДАП” . ”КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК” № 6, БЛОК 2”</p>
<p>BG16M1OP002-5.003-0004 “Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян”</p>	<p>Реализирането на проектното предложение ще допринесе за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Смолян, чрез намаляване наднормените нива на фини прахови частици и индиректно на азотни оксиди. Заложените дейности са насочени към подкрепа на мерки, свързани с провеждане на проучвания, изследвания, информационни и разяснителни кампании, в резултата от</p>	<p>Оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г."</p>	<p>350 000</p>	<p>Проектът ще се изпълнява на два етапа. Осигурения финансов ресурс по проекта е в размер на 9 604 317,86 лв. Срок за изпълнение на проекта 58 месеца. Срок за физическо изпълнение на дейностите по проекта 53 месеца. Първи етап включва</p>

	<p>изпълнението на които ще се реализират и конкретни инвестиционни мерки, насочени към идентифицираният като основен източник на замърсяване с ФПЧ₁₀ битовото отопление, попадащи в обхвата на мерките от Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.) и допринасящи към целите на Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха съгл. Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители.</p>			<p>изпълнението на следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проучване на нагласите на населението; 2. Организирането и провеждането на разяснителната/обучителна кампания; 3. Изготвяне на анализ на ситуацията по отношение видовете отопление по квартали; 4. Разработване на Механизъм за осигуряване на приоритетността на инвестициите; 5. Изготвяне на анализи, оценки, обосновки, изследвания за целите на подготовка на втория етап на проектното предложение; 6. Определяне на средни/пределни цени; <p>Втори етап включва изпълнението на следните дейности - закупуването, доставката и подмяната на определените в рамките на първият етап от проекта отоплителни устройства. Неразделна част от дейностите през втората</p>
--	--	--	--	--

				част от проекта са демонтиража и предаването на старите устройства на обхванатите домакинства.
ЧОС: Кметство-с.Тикале, Община Смолян	"Обогатяване на родопските традиции чрез засилване на интереса на младите хора към китното родопско село"	ПУДООС; Договор № 13 931/31.03.2021г	10 000,00 лв.	изпълнен
ЧОС: Кметство-с. Смилян, Община Смолян	"Децата на Смилян-цветята на Родопите"	ПУДООС; Договор № 14 113/05.04.2021г	9 995,60 лв	изпълнен
ЧОС: Кметство-с.Чеплетен, Община Смолян	"Планинският въздух-извор на столетниците"	ПУДООС; Договор № 14 025/02.04.2021г	9 635,91 лв	изпълнен
ЧОС: ОУ "Юрий Гагарин" - гр. Смолян	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС; Договор № 14 350/27.04.2021г	5 000, 00 лв	изпълнен
ЧОС: ОУ "Св. св. Кирил и Методий" - с. Момчиловци, община Смолян	"Природата е наша, да я познаваме и пазим"	ПУДООС; Договор № 14 381/27.04.2021г	4 999,00 лв	изпълнен
ЧОС: ОУ "Иван Вазов" - гр. Смолян	"Уча и се забавлявам"	ПУДООС; Договор № 14 461/07.05.2021г	5 000,00 лв.	изпълнен
Община Мадан				
„Изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДНО - Мадан, за общините Мадан, Златоград и Неделино“	Проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан, за общините Мадан, Златоград и Неделино“ съгласно АДПБФП № BG16M1OP002-2.002-0015-C01 от 20.11.2017г., съфинансиран от ОПОС 2014 - 2020 г. с обща стойност на проекта в размер на 9 039 369,69 лв. с ДДС (ДДС-то в размер на 75800,00 лв. е възстановим данък по реда на ЗДДС).	ОП ”Околна среда” 2014-2020 г.	9 039 369,69 лв.	Строежът на инсталациите е приключил, въведени в експлоатация на 05.07.2021 год.
"Реконструкция на уличната мрежа и съпътстваща инфраструктура в кв. Батанци, община Мадан"		РБ/ОС	2 250 506,00 лв.	В процес на изпълнение
Община Чепеларе				
ЧОС: Кметство-с.Хвойна,	Обновяване и	ПУДООС;	10 000,00	Изпълнен

Община Чепеларе	естетизиране на парк в с.Хвойна	Договор № 13 924/2021 г.	лв.	
ЧОС: Кметство - с. Орехово, Община Чепеларе	"Моят пътър цветен свят"	ПУДООС; Договор № 14 024/02.04.2021г	9 998,92 лв	Изпълнен
ЧОС: Кметство - с. Павелско, Община Чепеларе	Обновяване и естетизиране на парк в с. Павелско	ПУДООС; Договор № 14 100/05.04.2021г	9 987,30 лв.	Изпълнен
ЧОС: Кметство - с. Забърдо, Община Чепеларе	"Реконструкция на детска площадка и създаване на кът за отдиш	ПУДООС; Договор № 14 142/06.04.2021г	10 000,00 лв.	Изпълнен
ЧОС: Кметство - с. Богутево, Община Чепеларе	„Малък рай за децата на Богутево“	ПУДООС; Договор № 14 143/06.04.2021г	9 484,50 лв	Изпълнен
ЧОС: "Детска градина" - гр. Чепеларе	"Образователни и занимателни игри "Сензорна пътека"	ПУДООС; Договор № 14 448/07.05.2021г	5 000,00 лв	Изпълнен
Община Рудозем				
" Реконструкция на път SML 3218/ П-86, Средногорци - Рудозем/ - Боево км. 0+000 - км. 3+951"	Реконструкция на пътя към с. Боево, Община Рудозем. Изграждане на нови - пътна настилка, подпорни стени и водостоци.	ДФЗ	1 561 482 лв.	Изпълнен
Реконструкция на път SML 3217 /П-86, Рудозем-граница Гърция/-с. Бреза от км. 0+000 до км. 3+500	Реконструкция на пътя към с. Бреза, Община Рудозем. Изграждане на нови - пътна настилка, подпорни стени и водостоци.	ДФЗ	1 235 049 лв.	Изпълнен
Реконструкция и рехабилитация на път SML 1214 /П-86, Рудозем-граница Гърция/ - <u>Чепинци мах.</u> <u>Мамиевска</u>	Подмяна на пътната настилка и изграждане на нови водостоци.	ДФЗ	2 109 453 лв.	Изпълнен
Рехабилитация на път SML 2211/П-86, Рудозем- граница Гърция/- <u>Грамаде</u> - <u>Оглед</u> км. 0+000 до км. 3+500	Подмяна на пътната настилка и изграждане на нови водостоци.	ДФЗ	628 605 лв	Изпълнен
„Облагородяване на централна част и паркинг- с. Елховец - Обновяване на парково пространство в централната част на с. Елховец. Изграждане на нови паркоместа и зелени площи“;	Обновяване на парково пространство в централната част на с. Елховец. Изграждане на нови паркоместа и зелени площи	ПМС	186 066 лв.	Въведени в експлоатация
Изграждане на дъждовна канализация в кв. "Възраждане" на гр. Рудозем	Изграждане на ново трасе за отвеждане на дъждовни води	Общински бюджет	59 988 лв.	Въведена в експлоатация
„Водоем 400 м ³ и външен водопровод в м. "Елидже", с. Чепинци, община Рудозем	Изграждане на нов водоем за съхранение на питейна вода и подмяна на съществуващ водопровод	ПМС	967 769 лв.	Въведени в експлоатация

ЧОС: СУ "Христо Ботев" - с. Чепинци, община Рудозем	"Чиста природа, по-добър живот"	ПУДООС; Договор № 14 266/15.04.2021г	4 991,00 лв	Изпълнен
Община Девин				
Изграждане на кът за наблюдение и отдих на р. Девинска	Изграждане на кът за наблюдение и отдих на р. Девинска	финансиране по ПМДР и МИРГ	97 771 лв.	В етап на изпълнение
ЧОС: Кметство - с. Грохотно, Община Девин,	"Здрави сред чиста природа"	ПУДООС; Договор № 14 144//06.04.2021 г.	10 000,00 лв	Изпълнен
ЧОС: ОУ "Пейо Яворов" - с. Гьоврен, Община Девин	"Еко хармония"	ПУДООС; Договор № 14 347/27.04.2021г	5 000 лв	Изпълнен
Община Баните				
Рехабилитация и реконструкция на улици в община Баните	Земни работи - фрезование, разваляне и демонтаж, асфалтови и пътни работи, вертикална и хоризонтална сигнализация, дренажни и отводнителни системи на улици в селата Баните, Оряховец, Гълъбово, Вишнево, Давидково и Загражден.	ПРСР 2014-2020г.	1 389 782,96 лв.	Изпълнен
ЧОС: Кметство - с. Вишнево, община Баните „Загражденска екопътека“ - почистване на пътеката, подмяна на носеща конструкция, парапети, направа на беседка и пейки - "Обичам природата и аз участвам; създаване на зона за отдих, спорт и игри в с. Вишнево"	Почистване на пътеката, подмяна на носеща конструкция, парапети, направа на беседка и пейки; Създаване на зона за отдих, спорт и игри в с. Вишнево	ПУДООС, Договор 14 130/06.04.2021 год.	9 978,80 лв	Изпълнен
"Реконструкция, обновяване на дворно пространство, детски площадки, съоръжения и ограда, оборудване и обзавеждане на детска градина "Веселин Маринов" в село Баните и групите към нея в село Гълъбово, село Давидково, село Загражден и село Оряховец , община Баните, област Смолян"	Подмяна на котел, топлинно изолиране на стени, подмяна на дограма, реконструкция на покрив, подмяна на керемиди, улуци, казанчета и водосточни тръби, LED осветление, оборудване и обзавеждане.	ПРСР 2014-2020г.	1 040 442,20	Изпълнен

ЧОС: Кът за игри и отдих в с. Давидково, община Баните	Оформяне на кът за отдих, доставка и монтаж на детски съоръжения в с.Давидково.	ПУДООС, Договор № 14 101/05.04.2021г	10 000,00	Изпълнен
Община Борино				
Интегрирана ВиК система и ПСОВ в с. Борино	Реконструкция и рехабилитация на водопроводната и канализационната мрежи в с. Борино и изграждане на Пречиствателна станция за отпадни води	ПУДООС, МРРБ, МФ През 2020 г. са изразходени 1 767 615 лв - преходен остатък от сумата отпусната от МФ по ПМС № 260/24.11.2017г	12 954 000, 00 лв.	Изпълнен
ЧОС: Кметство - с. Чала, община Борино	"Почистване, озеленяване и създаване на кът за игри и отдих в централния район с. Чала"	ПУДООС, Договор 14 132/06.04.2021г - Национална кампания "Чиста околна среда - 2020"	10 000, 00 лв	Изпълнен
Община Златоград				
Проект „Еко-отговорен гражданин чрез обучение, основано на сериозна учебна игра”, мярка „Стратегически партньорства за иновации в обучението на възрастни хора над 18 години”	Проектът е фокусиран върху създаването на сериозна учебна игра за Андроид телефони и планшети, в която гражданите ще придобиват умения за прилагане на екологичен подход в начина им на живот. В рамките на проекта е създадена Учебна програма за прилагане на екологичен подход при живеене; Наръчник за обучители за прилагане на програмата; Мобилна сериозна учебна игра „ЕКО_ЛОГ”.	Програма „Еразъм+”	50 000 евро	Изпълнен
Ремонтни дейности в МБАЛ „Проф. д-р Асен Шопов“ ЕООД гр. Златоград	Подменени прозорци с нова дограма в общите части, ремонт на санитарни помещения, подмяна на подова настилка и мазилка на стени	проект „e-Social Health Care”, финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V- А Гърция-България 2014-2020	119694,64 лв.	Изпълнен
„Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан, за общините Мадан,	С реализацията на този мащабен проект трите общини осигуряват устойчива система за управление на отпадъците, ще намалят количеството им, като	Приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.”, съфинансиран	Общата стойност е 8 984 731.25 лв., от които безвъзмезд на	Изпълнен

Златоград и Неделино“	това ще помогне до редукиции в покачването на таксите за смет. Строителните дейности включват изграждане на инсталация за компостиране с капацитет от до 2100 т/г., в открити клетки с навес, чрез автоматизирана система за разместване и разбъркване, както и изграждане на обща инфраструктура и на инсталация за предварително третиране на БО с капацитет до 5000т/г., включваща два модула: сепарираща инсталация и инсталация за стабилизиране на подситовата фракция.	от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и Държавния бюджет на Република България по Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ №BG16M1OP0 02-2.002-0015-C01	финансова помощ в размер на 6 736 381.56 лева, в т.ч. съфинансирани от ЕФРР на ЕС в размер на 5 725 924.33 лева. Националното съфинансирани е 1 010 457.23 лева, а съфинансирането от бенефициарта - 2 248 349.69 лева.	
Изграждане на Главен колектор ІА в гр. Златоград	Главният канализационен колектор е с дължина 371 метра, подпорната стена към него е с дължина 355 метра	ПУДООС	1 217 000 лв.	В процес на изпълнение
ЧОС: Проект „Земята е нашия дом“	Придобити знания за природата –цветя, растения, животни и природни явления. Оформени „класни стаи на открито“ с природни материали. Изработени албуми – хербарии от природни материали. Екологично отношение на децата към природата, участие в дейности за защита на природата	Националната кампания на МОСВ и ПУДООС „За чиста околна среда“2021 г.	4 996,00 лв.	Изпълнен
Община Доспат				
Проект за "Разширение на „РДНО" - Доспат, входящ за финансиране в ПУДООС	Надграждане и разширяване на основната клетка	ПУДООС	4 673 042,64 лв.	Проектът е входящ
ЧОС: „Почистване, благоустрояване, изграждане на място за отдих и озеленяване” в гр. Доспат, община Доспат	С изграждането на зелената зона за отдих ще се създаде възможност за здравословна и безопасна среда на децата и младежите, както и за отдих на майки с деца и възрастни.	ПУДООС	9 970,00 лв.	Изпълнен
„Компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци"/ по приоритетна	Предвижда се проектирането и изграждането на компостираща	Община Доспат има подписан Административен договор за	9 654 503, 76 лв.	Проектът е изпълнен, проведена е ДПК.

<p>ОС 2 (ПО2) „Отпадъци" на Оперативна програма „Околна среда" (ОПОС) 2014 - 2020г. / в ПИ с идентификатор 016209, м. „Гайтанина"</p>	<p>инсталация и на инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци и довеждаща инфраструктура. Инсталациите се предвижда да се изградят в ПИ с идентификатор 016209, местност „Гайтанина", землище на с. Барутин, общ. Доспат, обл. Смолян. Площадката е в непосредствена близост да регионалното депо за неопасни отпадъци на около 650 м. от входа на инсталацията и на около 250м по права линия. На площадката ще постъпват отпадъците от общините: Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница. Преди окончателното обезвреждане на отпадъците чрез депониране се предвижда процес на сепариране на фракциите, годни за оползотворяване. Биоразградимите отпадъци ще бъдат обезвреждани чрез компостиране.</p>	<p>Безвъзмездна финансова помощ от 22.05.2018 година по приоритетна ос 2 на Оперативна програма „Околна среда" 2014 – 2020г." (ОПОС) 2014 – 2020г.), процедура № BG16M1 OP 002-2.002</p>		<p>Предстои въвеждане в експлоатация</p>
<p>„Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения на територията на община Доспат", с ИД номер 21/07/2/0/00407</p>	<p>Проектът обхваща населените места - с. Любча, с.Късак, с. Барутин, с. Змица, с. Бръщен, с. Црънча, община Доспат</p>	<p>Община Доспат има подписан Договор №- 21/07/2/0/00/407 от 20.06.2018 г. за отпускане Безвъзмездна финансова помощ по мярка 7.2 от ПРСР 2014-2020 г.</p>	<p>5 242 949,05 лв.</p>	<p>Изпълнен и въведен в експлоатация</p>
Община Неделино				
<p>ЧОС: "Екологична околна среда за посетителите на природните забележителности в м. "Бездънник", община Неделино</p>	<p>"Екологична околна среда за посетителите на природните забележителности в местността "Бездънник"</p>	<p>ПУДООС; Договор № 14 152/06.04.2021 г.</p>	<p>10000 лв</p>	<p>Изпълнено</p>
<p>„Изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан,</p>	<p>Проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително</p>	<p>ОП ”Околна среда” 2014-2020 г.</p>	<p>9 039 369,69 лв.</p>	<p>Строежа на инсталациите е приключил, въведени в експлоатация на 05.07.2021</p>

за общините Мадан, Златоград и Неделино“	третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан, за общините Мадан, Златоград и Неделино“ съгласно АДПБФП № BG16M1OP002-2.002-0015-C01 от 20.11.2017г., съфинансиран от ОПОС 2014 - 2020 г. с обща стойност на проекта в размер на 9 039 369,69 лв. с ДДС (ДДС-то в размер на 75800,00 лв. е възстановим данък по реда на ЗДДС).			год.
Област Пловдив				
Община Лъки				
“Натура 2000: Обща визия за опазване на местообитанията на висши растения и мъхове в област Пловдив“	Организиране и провеждане на регионална информационна кампания-събития на терен в землището на с.Манастир, информационни събития в гр. Лъки и гр.Пловдив, изготвяне и разпространение на рекламни материали	Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“	71 400,00 лв.	Изпълнен
Област Кърджали				
Община Ардино				
"Ремонт на ДГ "Брезичка" - Ардино	Обновяване на отоплителната инсталация	Посолството на САЩ	153 125,00 лв.	Изпълнен
„Възстановяване и благоустрояване на стара детска площадка на ул. „Филю Запрянов“ в гр. Ардино, община Ардино“	Възстановяване на стара детска площадка	ПУДООС към МОСВ Национална кампания "За чиста околна среда-2021", Договор №13 763/17.03.2021 год.	10 000,00 лв.	Изпълнен
“Обновяване на парк за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино”	Полагане на настилка от нови тротоарни плочи; Оформяне на алейна мрежа, плочници и цветни площи с градински бордюри; Разширяване и обновяване на детската площадка; Изграждане на площадка за скейтбординг; Изграждане на ажурна ограда покрай р. Ардинска; Предвижда се поливна система и парково осветление.	Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., ВОМР, подмярка 7.2	198 840,70 лв.	В процес на изпълнение
“Реконструкция, оборудване	Ремонт на трибуните и	Програма за	281 121,96	В процес на

и обзавеждане на градски стадион в гр. Ардино, община Ардино”	покриване на част от тях; Възстановяване на терена и благоустрояване на територията на стадиона.	развитие на селските райони 2014-2020 г., ВОМР, подмярка 7.2	лв.	изпълнение
ЧОС: СУ "Паисий Хилендарски" - с. Припек, община Ардино	"Екологично образование на открито"	ПУДООС към МОСВ, Договор №14 405/27.04.2021г	4 999,00 лв.	Изпълнен
Област Благоевград				
Община Сатовча				
"Помпена станция за питейни води в п.имот 048054, местност "Писе", земл. на с. Вълкосел, електропровод, трафопост, и тласкателен водопровод до напорен резервоар 1200м ³ в имот 018059, земл. с. Вълкосел", с.Вълкосел, община Сатовча	Довеждащ водопровод ф90 и ф 110 до 25 атм. С дължина 1800 м.Електропровод 20 кВ с дължина 1000 м. В имота се изграждат трафопост и помпена станция с дебит на помпите 4 л/сек.	Държане бюджет и очаквано съфинансиране от ПУДООС	498 000 лв.	Подписан акт обр. 15, предстои ДПК

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обобщена оценка за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ-Смолян в сравнение с предходните години

РИОСВ – Смолян осъществява провеждането на националната политика в областта на околната среда на регионално ниво, съхраняване на природните богатства в региона, осигуряване на безопасна и здравословна околна среда за населението, ефективен контрол за предотвратяване и намаляване на неблагоприятните влияния върху компонентите и факторите на околната среда, съхранение на биологичното разнообразие, повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда.

Основните дейности, които се контролират на територията на инспекцията са разпределени в следните категории: рудодобив, обогатяване на оловно - цинкови руди, добив и преработка на инертни материали, хранително - вкусова промишленост, шивашка промишленост, дървопреработване, мебелно производство, производство на части за автомобилната промишленост, производство на ски и ски оборудване, интензивно отглеждане на животни, производство на козметични продукти, площадки за МРО.

Общият брой на обектите, контролирани от РИОСВ - Смолян е 1 069. От тях 374 бр. са обекти с производствени дейности, 60 бр. са терминалите и бензиностанциите, 23 бр. са обекти с издадени разрешителни по ЗУО, 132 са обекти с издадени регистрационни документи по ЗУО, 9 защитени зони, 61 защитени територии, в които попадат 4 резервата, 4 поддържани резервата, 27 защитени местности, 26 природни забележителности, 27 вековни дървета.

На територията на РИОСВ – Смолян, постоянен автоматичен мониторинг за качеството на атмосферния въздух се извършва само в гр. Смолян. През 2021 г. при 345 пробонабирания са отчетени 48 дни с превишения по показател ФПЧ₁₀ и средногодишна концентрация - 32,29 µg/m³.

През последните години се наблюдава тенденция за намаляване стойностите на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ и е под нормата от 40 µg/m³, но броят на дните с превишения остава над нормата от 35 дни/годишно. Най-висок е процентът на превишенията през зимния период на годината. Като основна причина за наднормените нива по този показател са използването на твърди горива за отопление в битовия сектор, зимното опесъчаване в съчетание с безветрие и температурни инверсии.

На територията на инспекцията няма големи горивни инсталации /ГГИ/. Постъпващите жалби и сигнали за замърсяване на атмосферния въздух са от горивни източници с мощности под 0,5 MW, използващи твърдо гориво за отопление в битовия

сектор, хотели, къщи за гости, автосервизи, шивашки предприятия и други. Същите са извън обхвата на Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Основен проблем, свързан с шума, излъчван в околната среда са обекти с промишлени дейности, намиращи се в близост до жилищни зони, съгласно устройствените планове на населените места. Това води до наслагване на фонов и промишлен шум и излагане на живеещите до нива на шума, близки до граничните стойности за съответните зони и територии.

Предприятията от рудодобива, преработката на руда, млекопреработвателната и рибопреработвателна промишлености се явяват основни замърсители на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ-Смолян. Най-честите нарушения са свързани с надвишения на поставените в Разрешителните за заустване показатели и неподдържане в техническа и експлоатационна изправност на пречиствателните съоръжения.

В общините Сатовча и Девин са изградени 13 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места под 1000 е.ж. За неправилната им експлоатация и технически проблеми, през 2020 г. са наложени 4 бр. текущи санкции по реда на ЗООС /3 бр. на община Сатовча и 1 бр. на община Девин/, които действат и към настоящия момент. При осъществения контрол през 2021 г. се наблюдава подобрене в работата, техническото състояние и експлоатационна готовност на СПСОВ в община Сатовча, а СПСОВ на територията на община Девин са в недобро техническо състояние. През 2021 г. са дадени 6 бр. предписания за възстановяване и подобряване на работата на пречиствателните станции.

Друг замърсител на повърхностни води на територията на инспекцията са битово-фекалните води, зауствани от агломерации, където все още не са изградени ПСОВ: общински центрове (Девин, Чепеларе, Лъки, Ардино, Доспат, Сатовча и Неделино) и населени места над 2000 е.ж. (с.Старцево, община Златоград; с.Кочан, община Сатовча и с.Чепинци, община Рудозем), и населени места под 2000 е.ж. (с. Бял извор, община Ардино, с. Смилян, с. Момчиловци, с. Широка Лъка, община Смолян и други). Към момента няма действаща мярка за финансиране изграждането на пречиствателни съоръжения за населени места от 2 000 до 10 000 е.ж.

И през 2021 г. остава проблема със заустване на отпадъчни води от рудодобива и рудопреработката, като действащите рудници предприемат мерки за намаляване на замърсяването с приоритетни и приоритетно опасни вещества. За констатирани превишения на ИЕО има наложени 3 бр. текущи санкции по чл.69 от ЗООС.

Открит остава проблемът със закритите и ликвидирани рудници, от които продължават да се заустват филтрирани води в повърхностни водоприемници. Съставът и вида на замърсяващите вещества е неизвестен, тъй като на тях не се прави мониторинг.

Въпреки засиленият контрол по населени места за нерегламентирани замърсявания с битови и строителни отпадъци, все още на места се установяват локални замърсявания.

Продължава да бъде сериозен проблем нерегламентираното изхвърляне на излезли от употреба гуми, поради затруднения при предаването им за последващо третиране.

На територията на инспекцията няма изградени депа за строителни отпадъци, като същите се депонират предимно на Регионалните депа.

Недостатъчен е и броя на инсталациите и съоръженията за третиране на строителни отпадъци, както и площадките за временно съхранение на такива.

На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация /техническа и биологична/, поради липса на финансиране.

На територията на РИОСВ-Смолян се намират пет склада за съхранение на излезли от употреба препарати за растителна защита. През 2021 г. пестицидите, които се съхраняват в тях не бяха изнесени за обезвреждане и складовете не са почистени.

Основен проблем в областта на опазване и съхранение на биоразнообразието на територията на РИОСВ - Смолян е свързан с продължаващите системни нападения от

кафява мечка над домашни животни и селскостопанско имущество, пораждащи голямо социално напрежение сред местното население. През 2021 г. най-засегнати са землищата на общините Баните, Девин и Смолян, като най-голям брой щети са регистрирани на територията на ДГС- Смилян, Славейно и Триград. В тази връзка, експерти на РИОСВ - Смолян участват в разяснителни кампании сред местното население, относно прилагане на превантивни мерки; в комисии за идентифициране на проблемните екземпляри, нанесените щети от тях и изготвяне на предложения до МОСВ за обезщетяване на собствениците; в комисии към РДГ за изготвяне на предложения до министъра на земеделието, храните и горите за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със ЗБР.

Състоянието на околната среда на територията на РИОСВ - Смолян през 2021 г. е представено чрез възприетата в публикациите на Европейската Агенция по околна среда символика, отразяваща тенденциите в екологичните процеси:

Положителни Отрицателни и без промяна

КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ

 През 2021 г., стойностите на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ в гр. Смолян е 32,29 µg/m³, което е по-малко с 1,38 µg/m³ спрямо 2020 г. и е под средногодишната норма от 40 µg/m³ за опазване на човешкото здраве.

 Броят на дните с превишения на ФПЧ₁₀ в гр. Смолян остава висок - 48 бр. за 2021г. и е над нормата от 35 дни/годишно.

 Подобрена е инфраструктурата за пречистване на отпадъчни води, изградена и въведена в експлоатация е СПСОВ – Борино.

 Градските пречиствателни станции за отпадъчни води в Мадан, Рудозем, Златоград, Смолян и к.к. „Пампорово“ работят с добър пречиствателен ефект, без надвишение на ИЕО по контролираните показатели.

 Неэффективно работят по-голяма част от изградените в общините Сатовча и Девин, 13 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места под 1000 экв. жители. Причините са липса на квалифициран персонал и технически проблеми на съоръженията.

 Остава нерешен проблемът с пречистването на отпадъчните води от агломерации с над 2000 экв. жители. Финансирането за пречиствателни станции за отпадъчни води за малки агломерации на този етап е трудно осъществимо, поради което натиска върху водните тела от тези населени места продължава да е постоянен и непроменен.

 На територията на РИОСВ - Смолян няма действащи депа за строителни отпадъци. Образованите строителни отпадъци предимно се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци.

 През 2021 г. са въведени в експлоатация 2 бр. Инсталации за третиране на строителни отпадъци в общините Рудозем и Смолян.

 На РД за ТБО –Мадан са въведени в експлоатация Инсталация за сепариране на битови отпадъци и Инсталация за компостиране на разделно събрани биоотпадъци.

 На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация (техническа и биологична), поради липса на финансиране.

 На територията на РИОСВ - Смолян няма предприети действия за ликвидиране на складове за съхранение на негодни за употреба ПРЗ.

 В резултат на засилен контрол от страна на РИОСВ - Смолян са почистени 26 бр. замърсени площи с битови и строителни отпадъци, 117 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите терени и 272 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

 Извършва се засилен контрол срещу нерегламентирано изгаряне на отпадъци от дейностите на автосервизи, шивашки предприятия, площадки за смяна на автомобилни гуми, магазини за дрехи втора употреба, мебелни производства и др.

 Въпреки многократните откази на различни Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки /ООп/, шест общини продължават дейности по въвеждане и развитие на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки

 РИОСВ-Смолян продължи изпълнението по прилагане и налагане на законодателството по управление на химикалите и предотвратяване на риска от големи аварии при работа с опасни вещества. Операторите актуализираха политиките за предотвратяване на големи аварии и системите за управление на мерките за безопасност.

 От извършеният през 2021 г. мониторинг на защитените видове – кафява мечка, дива коза, родопски крем, джел и блатен плаун, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) се констатира, че популациите им са в стабилно състояние.

 Броят на щетите от кафява мечка през 2021 г. спрямо 2020 г. значително се е увеличил - от 105 на 190 (с около 81 %).

 Прилагат се превантивни мерки при реализиране на инвестиционните предложения чрез провеждане на процедури по оценка на въздействие върху околната среда, както и процедури по екологична оценка на планове и програми.

 Поради въведената епидемична обстановка в страната значително е намален броят на инициативите с училища за повишаване на екологичното съзнание на учениците. Актуална информация на обществеността е предоставяна чрез интернет страницата на инспекцията и медиите.

 За поредна година, РИОСВ – Смолян насърчава кампанията за събиране на пластмасови капачки, която е своеобразен призив за намаляване на замърсяването от пластмасови отпадъци в името на благотворителна кауза, която инспекцията подпомага.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /дка/	Попада в териториалния обхват на община
1.	„Дяволски мост”	Защитена местност	Държавна публична	20,304	Ардино
2.	„Калето”	Природна забележителност	Държавна публична	13,581	Ардино
3.	„Родопски силивряк”, с. Дядовци	Природна забележителност	Държавна публична	0,763	Ардино
4.	„Родопски силивряк”, с. Любино	Природна забележителност	Държавна публична	1,613	Ардино
5.	„Хладилната пещера”	Природна забележителност	Общинска публична	1,469	Ардино
6.	"Кастракли"	Резерват	Държавата-МОСВ	1291,762	Борино
7.	"Поречието на река Девинска"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	1407,796	Борино, Девин
8.	"Борино"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1082,420	Борино, Девин
9.	"Буйновско ждрело"	Природна забележителност	Държавна публична	7617,070	Борино
10.	"Дяволски мост"	Природна забележителност	Държавна публична	388,306	Борино
11.	"Караджа дере"	Защитена местност	Държавна публична стопанисвана от общината Общинска публична	10287,257	Доспат
12.	"Казаните"	Резерват	Държавата-МОСВ	1548,024	Девин
13.	"Шабаница"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	220,844	Девин
14.	"Триградското ждрело"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична Частна	7105,690	Девин
15.	"Чаирите"	Защитена местност	Държавна публична Частна Общинска публична Стопанисвана от общината	3150,070	Девин
16.	"Старата гора"	Защитена местност	Държавна публична	302,110	Девин
17.	„Храстево”	Защитена местност	Държавна публична	173,410	Девин
18.	"Настанска могила"	Природна забележителност	Държавна публична	27,880	Девин
19.	"Струилски дол"	Природна забележителност	Държавна публична	3,080	Девин
20.	"Света неделя"	Защитена местност	Религиозни организации Общинска публична Обществени организации Държавна публична Частна	231,290	Златоград, Неделино
21.	Пещера "Годумска дупка"	Защитена местност	Държавна публична	42,000	Неделино
22.	"Червената стена"	Резерват	Държавата-МОСВ	8010,659	Лъки
23.	Водопад "Гюмберджията"	Природна забележителност	Държавна публична	2,097	Лъки
24.	Скален мост в	Природна	Държавна публична	36,947	Лъки

	м."Шапран дупка"	забележителност			
25.	Водопад "Свети дух"	Природна забележителност	Държавна публична	2,883	Лъки
26.	"Сливодолско падало"	Природна забележителност	Държавна публична	6,851	Лъки
27.	"Сосковчето"	Резерват	Държавата-МОСВ	1777,557	Смолян
28.	"Момчиловски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	335,603	Смолян
29.	"Амзово"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	3,195	Смолян
30.	"Калето"	Защитена местност	Държавна публична	30,360	Смолян
31.	"Падала"	Защитена местност	Държавна публична Частна Стопанисвана от общината	338,293	Смолян
32.	"Ливадите"	Защитена местност	Частна Стопанисвана от общината	10,008	Смолян
33.	"Рожен"	Защитена местност	Кооперативна Частна	1105,090	Смолян
34.	"Момина вода-Ахматица"	Защитена местност	Кооперативна Частна Общинска публична	372,040	Смолян
35.	"Връх Средногорец"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1210,530	Смолян
36.	"Крепостта Градището"	Защитена местност	Частна Държавна публична Кооперативна Стопанисвана от общината	97,530	Смолян
37.	"Лятната гора"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	421,250	Смолян
38.	"Дълбок дол"	Защитена местност	Държавна публична	59,731	Смолян
39.	"Врача"	Защитена местност	Държавна публична	40,508	Смолян
40.	"Чернока"	Защитена местност	Кооперативна	73,660	Смолян
41.	"Турлата"	Защитена местност	Кооперативна Частна Стопанисвана от общината	183,520	Смолян
42.	"Хубча"	Защитена местност	Държавна публична Съсобственост	436,880	Смолян
43.	"Соскучански дол"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1127,890	Смолян
44.	"Бориковска п-ра"	Природна забележителност	Държавна публична	9,990	Смолян
45.	Пещера "Улцата"	Природна забележителност	Държавна публична	9,543	Смолян
46.	"Невестата"	Природна забележителност	Държавна публична, Частна	496,550	Смолян
47.	"Ледницата"	Природна забележителност	Държавна публична, Съсобственост	111,570	Смолян
48.	"Момата"	Природна забележителност	Общинска публична	15,770	Смолян
49.	"Сарийска чука-Главата"	Природна забележителност	Общинска публична	2,154	Смолян
50.	"Смолянски езера"	Природна забележителност	Държавна публична	511,580	Смолян
51.	"Градище"	Природна забележителност	Държавна публична	73,372	Смолян
52.	"Смолянски водопад"	Природна	Общинска публична	2,001	Смолян

		забележителност			
53.	„Казанджи дере“	Природна забележителност	Общинска публична	10,001	Смолян
54.	"Конски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	343,987	Сатовча
55.	„Манастирището“	Защитена местност	Държавна публична	771,599	Сатовча
56.	"Средните ливади"	Защитена местност	Държавна публична Стопанисвана от общината Съсобственост	708,690	Чепеларе
57.	"Куцинско блато"	Защитена местност	Частна	0,415	Чепеларе
58.	"Чудните мостове"	Природна забележителност	Държавна публична Общинска публична	396,140	Чепеларе
59.	"Скакалото"	Природна забележителност	Кооперативна	4,800	Чепеларе
60.	"Дуплево"	Природна забележителност	Кооперативна	5,550	Чепеларе
61.	Водопад "Костен камък"	Природна забележителност	Държавна публична	5,146	Чепеларе
			Всичко:	53980,73	

Приложение №2

ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ – СМОЛЯН – 2020г.						
№	№ в Държавния Регистър	№ по Ред в Регистъра на РИОСВ-Смолян	Наименование на Защитения Природен Обект	№ и Дата на Заповедтта за обявяване и прекатегоризиране	Местонахождение / гр., с., местност, ул., ДЛ, Т.Н./	Забележка* Н-височина; Д-диаметър на 1.30м от основата
1	2	3	4	5	6	8
1	286	2	Черен бор	Пост. № 4044/ 10.10.1949г. на МГ	ГС- Смилян ; з-ще с. Сивино; м." Текир ", "Чикека"	Н-18 м, обиколка 2,10 м; възраст: 150г.
2	287	3	Бял бор	Пост. № 4044/ 10.10.1949г. на МГ	ГС- Смилян ;з-ще с. Сивино; м." Текир ", "Чикека"	Н-20 м, обиколка 2,25 м; възраст: 170г.
3	282	5	Чинар	Зап № 508/28.03.1968г. на МГГП	гр. Смолян - ГНС	Н-22 м, обиколка 4,30м; възраст: 250г
4	292	9	Чинар	Зап № 2276/05.12.1967г. на МГГП	с. Петково- СОНС; ГС-Славейно	Н-19м, обиколка 3,30м; възраст: 150г.
5	294	11	Бук	Зап.№ 2276/05.12.1967г. на МГГП	с. Сивино- м. " Ливадите"	Н-21 м, обиколка 3,10м; възраст: 300г.
6	295-307	12	Смърч- 13 Братя	Зап. № 2276/05.12.1967 г. на МГГП	с. Стойките - м. Ардашль	13 Броя - Н-35 м, обиколка- 1,62м, възраст 180г.
7	308	13	Смърч- 10 Братя	Зап. № 1120/02.07.1968 г. на МГОПС	ГС-Чепеларе, з-ще гр.Чепеларе	Н-24 м, обиколка 3,80м; възраст: 200г.
8	530	15	Бук	Зап.№ 1762/28.06.1972г. на МГГМ	ГС- Славейново; мах. Вълчан Дол; ДЗС- Златоград	Н-20 м, обиколка 3,20м; възраст: 300г.

9	862	16	Питомен Кестен	Зап.№ 511/24.02.1976г. на МГОПС	м. " Балалийската река " ДЗС- Златоград	Н-22 м, обиколка 3,50м; възраст: 250г.
10	1678	48	Чинар	Зап. № 376/19.04.1985г. на КОПС	с. Годешево, общ. Сатовча	Н-26 м, обиколка 5,90м; възраст: 435г.
11	997	20	Бял бор	Зап. № 343/04.07.1978г. на КОПС	м. " Пашалийца"- з-ще на с. Хвойна	Н-20м, обиколка 3,35м; възраст: 180г.
12	998	21	Смърч	Зап. № 343/04.07.1978г. на КОПС	м. " Пашалийца"- з-ще на с. Хвойна	Н-26 м, обиколка 3,20м; възраст: 180г.
13	1174	31	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м."Бориката", гр.Мадан	Н-20 м, Д -1,40м; възраст: 160г.
14	1175	28	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
15	1176	29	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
16	1177	30	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
17	1179	33	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Печинско ", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 1.50м; възраст: 170г.
18	1271	36	Бук	Зап. № 279/10.04.1981г.	м."Кайковска", с.Турян	Н-25 м, Д - 2.80м; възраст: 200г.
19	1443	37	Круша	Зап. № 1027/01.07.1982г.	м. " Падала " с. Бостина; АПК-Смолян	Н-15 м, Д - 1.05м; възраст: 250г.
20	1760	39	Смърч-многовръх	Зап. № 197/11.03.1987г.	м. " Караманолевска Мандра " ГС-Чепеларе; ОТД 46 Х	Н-28 м, Д - 5.12 м; възраст: 125г.
21	2140	41	Зимен дъб	Зап.№РД-291/08.05.2015г. на МОСВ	ТП ДГС Хвойна отд223"ш", м."Воденишки дол", земл.Малево	Н-26 м, Д - 4.57м; възраст:330 г.
22	2159	44	Черен бор (Pinus nigra) Лирата на Орфей	Заповед №РД-40/22.01.2018 г.на МОСВ	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело". коорд. х - 4643398.475, у - 505459.333 в коорд.с-ма БГС 2005 г./кадастрална	Н-34 м , Д - 0.54м, възраст: 100 г.
23	2171	44	Черен бор (Pinus nigra) Октопода	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело".С коорд. х - 4614294.043, у - 402431.974	Н-27м, диаметър на всяко от осемте разкл. от 22-43 см; възраст: 100 г.
24	2172	45	Бук (Fagus sylvatica)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд.х 4599620.74, у 400216.175 по БГС 2005 кад.	Н-16,5 м, Д - 4,20 м; възраст: 300 г.

25	2173	46	Бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд. х - 4599617.240, у - 400095.045 по БГС 2005 кад.	Н-24 м, Д - 3,12 м; възраст: 200 г.
26	2174	47	Смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Кожаре, Кад.№37592.30.9. с коорд. х - 4599834.313, у - 405389.960 по БГС 2005 кад.	Н-37,5 м, Д - 3,85 м; възраст: 250 г.
27	2198	48	Орех (<i>Juglans regia</i>)	Заповед №РД-804/08.10.2020 г.-МОСВ; ДВ,бр.97/2020г.	с. Дрянка, общ. Баните, имот кад. № 23875.100.491, коорд. х -4607654.380 у - 459371.450 по БГС 2005 кад.	Н-18 м, Д - 2,70 м; възраст: 100 г.

Приложение №3

Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7
Смолян	37237	79	78	с. Чучур	99,99	37235
Баните	3498	20	20	-	100	3498
Борино	3163	5	5	-	100	3163
Чепеларе	6703	13	13	-	100	6703
Ардино	15127	52	45	с.Аврамово,с.Дойранци, с.Латинка, с.Любино, с.Мак, с.Песнопой, с.Теменуга	98,50	14901
Девин	10875	16	16	-	100	10875
Рудозем	9150	21	20	с.Добрева череша	99,99	9149
Лъки	2554	10	10	-	100	2554
Златоград	11343	9	9	-	100	11343
Мадан	11583	44	44	-	100	11583
Доспат	8109	8	8	-	100	8109
Сатовча	15536	14	14	-	100	15536
Неделино	5610	16	16	-	100	5610
Общо:	140488	307	298		99,84	140259

Забележка: Данните за брой жители са по настоящ адрес и са взети от ГД "ГРАО" към 15.12.2021 г.

Приложение №4

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на площадките и на местата за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
Община Смолян	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	77.31%	30931	През 2021 г. е подновен договора с "Екобатери" АД, пунктове за събиране - 40 броя само в град Смолян
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Девин	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0 %	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Неделино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Доспат	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Мадан	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	

Община Рудозем	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Сатовча	Отпадъци от опаковки *	83.06%	15476	Договор с "Булекопак" АД от 01.07.2013 г. и Анекс от 2018 г. - разположени са общо 87 комплекта жълти и зелени в с.Сатовча, с.Плетена, с. Кочан, с.Вълкосел, с. Ваклиново, с.Фъргово, с. Боголин, с. Слащен и с. Долен.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	Сключен е договор на 01.12.2020г. с "Екобулбатери" АД, но съдове все още не са разположени.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор с "Екобултех" А. и „Надин холд“ ЕООД от 2020 г. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Чепеларе	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	76,02%	5134	Ноговор с „Надин Холд“ АД- подизпълнител на „Екобулбатери“ АД. Разположени са 10 бр. контейнери само в гр.Чепеларе.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор с „Екобултех“ АД.
Община Ардино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Баните	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	

Община Борино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	74,26 %	2784	Договор с "Екобатери" АД - 3 пункта в с. Борино.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Лъки	Отпадъци от опаковки *	100%	2540	Договор с "Екобулпак България" АД от 23.12.2019г. Разположени са общо 14 броя контейнери (жълт и зелен), като по 1 комплект са в селата Югово, Белица, Борово, Манастир, Дряново, Джурково и Здравец, Лъкавица, а гр. Лъки са 6 бр. комплекта.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	93.86%	2384	Договор с "Екобатери" АД. Разположени са 23 броя контейнери от 3 л. /18 бр. в гр. Лъки, 2 бр. в с. Дряново, 1 бр. в с. Белица, 1 бр. в с. Борово и 1 бр. в с. Югово.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Златоград	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Забележка: Данните за броя на жителите са по постоянен адрес от ГД "ГРАО" към 15.12.2021г.				